

Narodna banka Slovenije 25 Dn, za
izposojstvo 40 Dn.

Uredništvo:

Ljubljana, Konjicova ulica 4. Telefon 200.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 18. Telefon
št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon 200.
Rokopisi se ne vračajo. - Ostali po točki.

JUTRO

Upraviteljsko Ljubljana, Prešernova ul. 4.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Ispravitelj oddelka: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2.
Telefon št. 100.
Računi pri pr. št. 66. vsotidišje Ljubljana
št. 11.442, Praga št. 78.180, Wina
Nr. 105.241.

Ljubljana, 31. avgusta.

Jutri praznuje jugoslovensko združnišvo velepomemben praznik v Ljubljani. Iz vseh krajev naše države so se zbrali predstavitelji naših združ, da na slavnostnem kongresu proslave desetletnico obstoja Glavnega združnega saveza. Svečanost desete obletnice te veljavne narodno-gospodarske institucije pa bo obenem važno razdobje v nadaljnjem razvoju združnega gibanja. Kongres bo premotril uspehe, dosežene v prošlem desetletju in dal koristnih smernic za bodočnost, za izpolnitev organizacije, za poglobitev združne ideje v najširše narodne sloje in za odstranitev zaprek, ki ovirajo njegovo plodnost. Razmah. Najodličnejši delavci na tem polju, ki bodo danes zbrani na ljubljanskem kongresu, nam jamčijo, da bo njih trud obrodil obilo sadu in da bo njihovo delo tudi v naprej posvečeno procvitu gospodarstva našega naroda.

Ob desetletnici Saveza gleda slovensko združništvo na več ko pol stoletja trdega dela, preden se je povzpelo na današnjo visoko stopnjo, ko drugi deli države z vsem priznanjem občudujejo slovensko združniško tradicijo in vseobčjo globoko vkoreninjeno združni smisel našega ljudstva. Dolga je doba, odkar sta brata Jožef in Mihael Vošnjak prinesla na Slovensko gorčično zrno za združne misli, toda drobno zrno je poglalo kljub prvim neuspehom globoke korenine, se razraslo v mogočno drevo in postalo temelj gospodarstva našega ljudstva. Danes šteje Slovenija preko 1250 združ iz vseh panog denarnega gospodarstva, poljedelstva in obrti, združenih v štirih glavnih združnih zvezah.

V Glavni združni savez, ki se je osnoval pred desetimi leti, je Slovenija prinesla okoli 750 dobro organiziranih in vzorno poslušljivih združ, toda že drugo leto po prevtaru se je začelo to število dvigati, tako da posluje danes — kakor rečeno — na Slovenskem preko 1200 združ. Že s tem številom, daleko bolj pa še po svoji živahni delavnosti, je slovensko združništvo važen faktor v vsedravnji združni zajednici. Važen kapital našega združnega gibanja je tudi okoliščina, da je slovensko ljudstvo vzgojeno v tem duhu, da globoko pojmuje pomen takih gospodarskih organizacij ter da vidi v njih mogočno sredstvo za samoobrambo v težkem boju za obstanek. Splošna gospodarska kriza bi se vse huje odjeknila v naših krajih, ako naš kmet, delavec in obrtnik ne bi imel tako čvrste moralne in materijalne opore v svojih združah.

Združna ideja temelji na spoznanju množice, da nje beda ni neodstrijljiva in da se da položaj delavnega ljudstva znatno izboljšati s samopomočjo, z združitvijo vseh sil s ciljem skupnega dobička, ki ga mora prinašati skupno delo. Misel sama tedaj nima niti namani političnega značaja, marveč nosi v svoji osnovi izrazito socialno obeležje: boj za obstanek gospodarsko šibkejših posameznikov, združenih v organizacijo, da se obdrže na površju in da ne podležejo v življenjski borbi.

Boj za obstanek pridaja tem organizacijam vsekar nekaj borbenega, da si ne razredno bojne. Zlasti prve slovenske kreditne zadruge, ki jih je ustanovil dr. Vošnjak, so imele eminentno narodno obramben in borben značaj. Osnovane so bile kot obramba proti nemškemu kapitalu, ki je dušil našega kmeta. Ta značaj so naše zadruge ohranile vse do prevtara. S prevratom pa so ga popolnoma prirodno izgubile ter postale izključno narodno-gospodarske institucije, službuje čedno blagostanju svojih članov in stremeče za izboljšanjem gospodarskega položaja združnikov in sploh vsega prebivalstva.

Ogromno je delo, ki ga je že izvršilo združništvo v Sloveniji, pa tudi po ostali Jugoslaviji. A enako ogromno so naloge, ki naše združništvo še čakajo. Združna misel mora prepoiti vse jugoslovenske pokrajine, samopomoč na združni podlagi mora in bo, roko v roki z delom in pomočjo države, dvignila in prerodila ves naš delovni narod. A tudi v Sloveniji sami mora združna ideja prodrati še globlje, vedno pred očmi samo en cilj: ustvariti malemu človeku čim boljše pogoje za delo in življenje.

Z iskreno željo in v trdni nadi, da bodo hitrejša združna svečanosti v Ljubljani pomenile nov korak naprej k temu gospodarskemu in socialnemu cilju, toplo pozdravljamo v svoji sredi predstavnike jugoslovenskega združništva.

Včerašnje avdijence

Beograd, 31. avgusta. a. Nj. Vel. kralj je danes ob 10. sprejel v avdijenci prometnega ministra inž. Lazara Radičevića; ob pol 1. ministra vojske in mornarice generala Hadžića; ob 17. pa g. Marka Markovića, upravnika državnih monopolov.

Zakon o osnovnih šolah

Beograd, 31. avgusta. a. Današnja seja Vrhovnega zakonodajnega sveta je trajala od 16. do 18. in je nadaljevala s podrobno razpravo zakonskega načrta o osnovnih šolah. Prihodnja seja z istim dnevnim redom bo v ponedeljek ob 16.

Jugoslovenski delež na reparacijah

Slovesen zaključek politične reparacijske konference vlad — Izvolitev pododborov za izvajanje Youngovega načrta

Haag, 31. avgusta s. Današnji seji reparacijske konference je formalno predsedoval najprej predsednik nemške delegacije dr. Stresemann, ki je nato z besedami zahvale predal predsedstvo belgijskemu ministrskemu predsedniku Jasparju.

Ta se je zahvalil za počaščenje in za vse napore v svrhu doseženja sporazuma, zlasti dr. Stresemannu, Snowdenu, Mosconi, Adaciju in Scheronu. Končno je bila poslana kraljici Viktoriji ob priliki njenega današnjega rojstnega dne brzojavka, v kateri ji konferenca na svoji zadnji seji izreka čestitke. V odgovor na izvajanja predsednika Jasparja je Snowden povdarjal med drugim, da je misel obnove Evrope na haški konferenci zelo napredovala.

Ob 12.55 so prve delegacije zapustile sejo poslopje. Zbrana množica je posameznim delegatom prirejala ovacije.

Haag, 31. avgusta os. Na dopoldanski seji finančne komisije je bil izdelan v glavnih oblikih načrt protokolov o doseženem sporazumu, ki je bil nato predložen plenarni seji. Na seji finančne odbora je bila sestavljena tudi podkomisija, ki bo obravnavala vprašanje vojnih dolgov in reparacij vzhodnih držav. Pri tej priliki je odbor tudi potrdil besedilo dogovora, glasom katerega bo prejela Jugoslavija iz brezposelnih anuitet letno 6 milijonov zlatih mark na račun reparacij.

Končni protokol vsebuje razne priloge, in sicer: 1. dogovor med državami upnicami in dogovor med Nemčijo in državami upnicami glede nove razdelitve nemških davkov. 2. Novo ureditev stvarnih davkov z določbami za primer moratorija in določba glede italijansko-angelskega premožnovega dogovora ter sprejem dela italijanske kvote po Franciji. Glede angleško-italijanskega premožnovega dogovora je Nemčija prijavila nekaj pridržkov. 3. Reglement za pre-

hodno perilo ter večeraj sklenjena ureditev nemških davkov za čas, dokler Youngov načrt ne stopi v veljavo in 4. sporazum o vprašanju zasledbenih stroškov ter ustanovitve skupne blaginje za stroške, ki bodo nastali zaradi zasedbe po 1. septembru.

Delegati so potem obširno razpravljali o tehnični izvedbi uveljavljenja Youngove pogodbe. V ta namen bo ustanovljenih več pododborov in sicer za nadzorstvo nad nemško državno banko, za pregled poslovanja nemških državnih železnic in za nadzorstvo nad zastavljenimi davkami. Glavni del dela pa bo izvršil odbor za izvedbo Youngovega načrta, ki bo uredil prenos poslovanja reparacijske komisije na mednarodno reparacijsko banko.

Francoska vlada odobrava sporazum

Pariz, 31. avgusta. s. Na seji francoske vlade, ki ji je predsedoval predsednik Doumergue, je ministrski predsednik Briand poročal o rezultatih haške konference. Vlada se je soglasno zahvalila ministrskemu predsedniku Briandu in francoski delegaciji za način, s katerim je branila v Haagu francosko tezo. Seta ministrskega sveta je bila posvečena edino le poročilu Brianda, ki je bilo soglasno sprejeto.

Tudi Snowden je zadovoljen

London, 31. avgusta. g. Daily Herald objavlja intervju s Snowdenom, ki je med drugim izjavil: »Sprejete Youngovega načrta in dogovor glede izpraznitve Porenja bosta mnogo doprinekla k odstranitvi posledice svetovne vojne. Youngov načrt nudi precejšnje koristi Nemčiji, kakor tudi nimnim upnicam. Že dejstvo samo, da so finančne obveznosti Nemčije sedaj končno veljavno določene, mora ugodno vplivati na notranje gospodarstvo vseh dežel. Ena največjih koristi, ki izvira iz Youngovega načrta za Nemčijo, je odprava vsake zunanje kontrole nad nemškimi financami.

Pred poravnavo rusko-kitajskega spora

Kitajska vlada je potom nemške diplomacije stavila sovjetom predlog za poravnavo — Rusija je pripravljena za podpis skupne izjave, zahteva pa nekatere izpremembe besedila

Moskva, 31. avgusta s. Narodni komisar za zunanje zadeve Litvinov je sporočil nemškemu poslaniku v Moskvi von Dirksen, da je sovjetska vlada pripravljena sprejeti predlog kitajske vlade glede sestave in podpisa skupne deklaracije Kitajske in ruske vlade o ureditvi konflikta z nekaterimi izpremembami. Litvinov je obenem izročil od sovjetske vlade predlagano besedilo te skupne deklaracije, ki veli med drugim: Obe stranki izjavljata, da bosta vsa medsebojna sporna vprašanja rešili v smislu dogovora iz leta 1924. Obe stranki bosta takoj imenovali svoje pooblaščenca za konferenco, ki bo rešila ta vprašanja. Obe stranki menita, da se mora položaj vzhod-

no-kitajske železnice, ki je nastal po konfliktu izpremeniti v smislu pekinških in mukdenskih dogovorov iz leta 1924. Ob enem je Litvinov izjavil nemškemu poslaniku, da sovjetska vlada nima povoda za novo imenovanje direktorja in poddirektorja vzhodno-kitajske železnice namesto sedanjih pravilno imenovanih funkcionarjev, ki sta izvrševala svoje funkcije strogo po določbah dogovorov. Ako pa bi kitajska vlada hotela imenovati novega predsednika, bi bil zunanji komisarjat v smislu mirovne politike Sovjetske unije in da ugodni želji kitajske vlade, pripravljen prevzeti pri sovjetski vladi iniciativo za imenovanje novega direktorja.

„Zeppelin“ v Ameriki skoraj zarubljen

Na tožbo nekega ameriškega fotografa, čigar mesto za polet okoli sveta je bilo oddano drugemu, je ameriško sodišče dovolilo rubež, ki ga ga je preprečilo vojno ministrstvo — Fotograf zahteva 7 milijonov odškodnine

Lackehurst, 31. avgusta d. Ogromno senzacijo je povzročil večeraj neki fotograf iz mesta Libertyja v državi New York, ki je prišel v spremstvu ameriških sodnih esekutorjev na letališče ter hotel zarubiti zrakoplov »Grof Zeppelin«. Sprva so mislili, da tiči za tem kak reklamni trik. Ko pa se je odločil fotograf predstaviti poveljniku letališča, se je izkazalo, da je v posesti pravomočne razsode lberškega okrožnega sodišča, ki pooblašča v njegovem spremstvu se nahajajoče esekutorje, da zarubijo zrakoplov »Grof Zeppelin«, to pa na podlagi tožbe fotografa proti Zeppelinovim tvornicam v Friedrichshafnu, ki so prevzele od nlega 9.000 dolarjev kot voznino za polet okoli sveta, a ko je hotel fotograf odriniti z zrakoplovom na polet, so izjavili, da so vsa mesta že oddana. Fotograf je vložil tožbo za odškodnino v iznosu 125.000 dolarjev, t. j. 7 milijonov dinarjev.

Poveljnik lackehurstskega letališča je odklonil izvedbo rubeži, ker se nahaja zrakoplov na ozemlju ameriške voje mornarice, kjer ima pravico pravnega postopanja samo ameriško vojno ministrstvo. Fotograf pa s to izjavo ni bil zadovoljen ter je brzojavno protestiral pri ameriškem predsedniku Hooverju, ki bo prišel zaradi tega še gotovo v težak položaj. K sreči bo zrakoplov odletel že jutri zjutraj in se bo moral fotograf najbrže potruditi v Friedrichshafen, če bo hotel izvesti rubež.

Lackehurst, 31. avgusta d. Na letališču v Lackehurstu je že vse pripravljeno za start zrakoplova »Grof Zeppelin«, ki bo jutri zjutraj ob 5. srednje-evropskega časa odletel preko Atlantskega oceana v Friedrichshafen. Posadka zrakoplova in potniki so dobili nalog, naj se ob 4. zjutraj zberejo na letališču.

Newyorská občina je priredila posadki in potnikom zrakoplova banket, ki se ga je udeležilo nad 400 oseb. Zbrane goste je pozdravil newyorški župan Walker, ki je napil uspehu dr. Eckenerja in nemškega naroda, doseženega z rekordnim poletom »Zeppelina« okoli sveta. Odgovarjal mu je dr. Eckener, ki je došel v Newyork iz Washingtona z letalom ameriške mornarice.

Kapetan dr. Eckener se je v svojem govoru zahvalil za topli sprejem, ki ga je doživel v Ameriki, in izjavil, da vidi v tem tudi simpatije ameriškega naroda do Nemčije, ki gleda v Ameriki svoj vzor. Nemčija ne želi samo posnemati velikih Zedinjenih držav, temveč tudi z njimi sodelovati in kar najtesnejši zvezi na vseh poljih.

Med banketom je krožil nad mestno palačo v pozdrav posadki »Zeppelina« ameriški vojni zrakoplov »Los Angeles«. Ob zaključku banketa je zaigrala mornariška godba ameriško in nemško državno himno. Newyorská občina je poklonila dr. Eckenerju in posadki ter potnikom nalašč za ta banket vlitte zlate spominske kolajne.

Lackehurst, 31. avg. g. V notranjosti »Zeppelina« so ameriški mornarji našli dva mladenčca, ki sta kot slepa potnika hotela odpluti v Friedrichshafen.

Lackehurst, 31. avg. g. Dr. Eckener bo 7. septembra na krovu parnika »Newyork« odpotoval v Nemčijo.

Seja sveta Društva narodov

Zeneva, 31. avgusta. a. Svet Društva narodov je odobril na današnji seji poročilo delegata Massilia o delu mednarodne komisije za duhovno sodelovanje, ki ga je predložil profesor oksfordske univerze, Gilbert Murray.

Nato je bilo sprejeto poročilo o delovanju instituta za duhovno sodelovanje v Parizu, ki se nahaja pod pokroviteljstvom Društva narodov. Angleški predstavnik Danton je stavil predlog, naj bi se imenoval odbor, ki bo pregledal dosedanje delovanje ter organizacijske osnove mednarodne komisije za duhovno sodelovanje, kakor tudi delovanje ostalih podobnih organizacij.

Bolgarija ne išče posojil

Sofija, 31. avgusta. a. Minister zunanjih del Burov je izjavil na večerajši seji odbora za zunanje zadeve, da bolgarska vlada za enkrat ne namerava najeti tujih denarnih posojil.

Iva Vojnovića zadnja pot v rodno mesto

Slovo velikega pesnika od jugoslovanske prestolnice — Pesnik je umrl brez premoženja — Skromna oporoka

Beograd, 31. avgusta p. Danes se je na svečan način vršil pogreb pokojnega pesnika in dramatika Iva Vojnovića. Prvotno je bilo nameravano, da bo krsta s telesnimi ostanki prepeljana direktno iz sanatorija, kjer je umrl, na kolodvor in nato v Dubrovnik, kjer bo položen Vojnović v smislu svoje poslednje želje k večnemu počitku. Snoči pa je bilo sklenjeno, da se truplo pokojnega velikega pesnika in dramatika položi pred prevozom v rodni mu Dubrovnik na mrtvaški oder v beograjskem Narodnem gledališču. Tako so snoči v spremstvu najbližjih prijateljev prepejati krsto v Narodno gledališče, kjer so ga položili na katafalk. Veža je bila vsa odeta v črmino, prav tako pročelje poslopja. Prvič od svojega obstoja nudi gledališče stredo umrlemu narodnemu velikanu, ki je to tudi v polni meri zaslužil. Velike množice občinstva so se snoči pozno v noč in danes ves dan poslavljale od narodnega cenija. Že davi ob 5. so se zopet pričele zbirati nepregledne množice občinstva. Ob 10. dopoldne se je danes vršila služba božja v katoliški cerkvi Popoladne ob 5. je krenil ob ogromni udeležbi občinstva pogrebni sprevod izpred Narodnega gledališča v katoliško cerkev. Pred gledališčem sta se poslovala od pokojnega pesnika Branišlav Nušić in Iovan Dučić. Oba sta izražala v svojih govorih veliko spoštovanje do zaslug pokojnega pesnika in njegovega nacionalnega dela. Pogrebne sprejema so se udeležili zastopniki Nj. Vel. kralja, ministri dr. Kumanudi, Nikola Uzunović, Boža Maksimović, dr. Korošec, Laza Radičević, dr. Drinković, Boško Jeličić, nadalje zastopniki občine, Akademije znanosti in umetnosti, književniki, razna kulturna društva in nepregledna množica občinstva. V cerkev so prenesli krsto člani Penkluba in

Književne zadruge. Po cerkvenih obredih se je pred cerkvijo poslovil od pokojnika v imenu v Beogradu živečih Dubrovčanov kanonik Vlasić, v imenu Srpske književne zadruge pa profesor Jeremije Živanović, nakar je krenil sprevod na beograjski kolodvor, kjer je v imenu beograjske občine spregovoril podžupan dr. Stojadinović. Zatem so krsto položili na vlak, ki je kmalu nato krenil na pot, da prepelje smrtne ostatke velikega pesnika v njegovo rodno mesto.

V Dubrovniku se je sestal poseben odbor vseh nacionalnih društev, ki je določil program pogrebnih svečanosti v Dubrovniku.

Vojnovićeva oporoka

Skromen, kakor je bil pokojnik vse svoje življenje, je ostal tudi po smrti. Njegova oporoka je dokaj kratka. Premoženja razen nekaj rokopisov ni zapustil. Vsa njegova zapuščina obstoja iz železne vojaške postelje, skromne mize in dveh stolov ter nekaj knjig. V oporoki določa:

Bronast knj. sv. Vlahu ki ga je dobil v dar od dubrovniških žena, in ki je stalno stal ob njegovem vzglavju, naj se po smrti izroči kot spomin na slepega zaslara kraljeviču Andreju.

Vse, kar se bo njegovega našlo po smrti, naj se izroči v nadaljno postopanje bratu dr. Ljui Vojnoviću. Truplo naj se prenele v Dubrovnik in pokoplie v rodbinski grobnici na Mihailu.

Posmrtnice praških listov

Praga, 31. avgusta h. Skoraj vsi praški listi objavljajo spominske članke po pokojnem hrvaškem književniku Ivom Vojnovićem, v katerem proslavljajo njegove velike zasluge za jugoslovensko literaturo.

Odličen ameriški novinar o Jugoslaviji

Lastnik in glavni urednik največjega ameriškega lista poudarja potrebo intenzivnega seznanjanja ameriške javnosti z našo domovino

Sušak, 31. avgusta. p. V Selah pri Crikvenici se je mudil dalje časa lastnik in glavni urednik lista »Newyork Times«, g. Louis Willey, ki je pred tem bil tudi na Bledu. V Selce je prišel predvsem zaradi tega, ker se nahaja tam krasen ameriško-jugoslovenski dom, ki ga je zgradilo ameriško-jugoslovensko društvo v Newyorku in ki je namenjen za letovišče naši mladini. Dom upravljata bivši poslanik v Washingtonu g. Slavko Grujić in njegova soproga Mabel, rojena Američanka, ki imata tudi največ zaslug za njegovo zgraditev.

Pred povratkom v Ameriko je vplivni ameriški novinar sprejel poročevalce jugoslovenskih listov, katerim je med drugim

izjavil, da opažajo tuje z veseljem, kako si naša država prizadeva, da popravi v kratkem času, kar je bilo zanemarjeno v dolgih etoletjih. Izrazil je tudi željo, da bi se v Ameriki bolje seznanili z velikimi napori in napredkom naše države; bilo bi potrebno ustvariti v to svrhu v Ameriki veliko propagandno pisarno, ki naj bi nudila po vgladu drugih držav vse informacije o Jugoslaviji. Ta pisarna naj bi seznanjala ameriško javnost z bogastvom in lepoto naše države, kar bi ne ostalo brez vpliva. Končno je izrazil upanje, da bo mogel kmalu zopet posetiti Jugoslavijo in jo še bolj spoznati.

Kongres rezervnih oficirjev in bojnikov

Pozdravni govor predsednika Fidaca — Vdanostna brzojavka kralju — Želje in predlogi rezervnih oficirjev

Beograd, 31. avgusta. p. Beograd je bil danes ves v znaku pričakovanja intrinzičnih svečanosti povodom kongresa Fidaca. Mesto je slavnostno okrašeno, prebivalstvo na navdušeno pozdravljalo in sprejela množico goste iz zaveznikih držav. V Beogradu se nahajata tudi veliko število rezervnih oficirjev in bojnikov iz vseh krajev naše države tako da vlada po mestnih ulicah izredno živahno vrvenje.

Danes dopoldne je bil v poslopju nove univerze otvorjen kongres združenja rezervnih oficirjev in bojnikov. Kongresu je prisostvoval tudi predsednik Fidaca, belgijski rezervni polkovnik Reisdorf. Po otvoritvi je predsednik pozdravil delegate in zlasti novdral zadovoljstvo, da more pozdraviti predsednika Fidaca in zastopnika belgijskih herojev g. Reisdorfa. Pred prehodom na dnevni red je kongres sklenil, da se odpošleži brzojavni pozdravi kralju, predsedniku vlade in vojnemu ministru. Nato so bila prečitana poročila upravnega in nadzornega odbora, ki so bila odobrena v poročilih se ugotovila, da ima združenje 117 pododborov in 16 tisoč organiziranih članov. V Beogradu se vrše priprave za zgraditev doma bojnikov in mavzoleja padlih vojakov.

Po poročilu nadzornega odbora se je oglašil k besedi predsednik Fidaca g. Reisdorf, ki je izrazil svoje veselje, da more kot Belžec govoriti na zborovanju jugoslovenskih bojnikov. Belžici in Jugoslovenci so doživljali v svetovni vojni enako usodo, ki pa je pomenila za oba naroda pričetek nove dobe svobode, miru in napredka. Mariborski delegat Jakob Perhavec je v svojem govoru novdral, da ne obstoja med Srbi, Hrvat in Slovenci nobena razlika več. Liubljanski delegat Stanko Velkavra je pozdravil kongres v imenu Slovencev izpod Triglava.

Kongres je imenoval pokojnega maršala Focha, vojvodo Stepo Stepanovića, Radoslava Agatonovića, generala Seraillesa, velikega kneza Nikolaievića in dr. Reisa za svoje častne člane. Nato je bila soglasno sprejeta

resolucija.

v kateri pozdravljajo zborovalci svojega visokega zaščitnika in vrhovnega komandanta kralja Alekandra in kraljevske vlado ter ugotovljajo, da do 6. januarja t. l. naše zakonodajstvo ni v dovolni meri šteto pravice bojnikov in rezervnih oficirjev. Korektni uradniki-bojnikov in rezervni oficirji niso bili obvarovani pred predčasnim upokojitvami in redukcijami. Bojnikov upokojeni po starem zakonu, niso bili prevedeni na nove pokojnine in bojev-

niki svobodnih profesij pod enakimi pogoji niso bili primerno upoštevani pri sprejemu v državo, samoupravno in občinsko službo. Rezervni oficirji, poklicani na orožne vaie, glede na plače in določke niso bili zadostno zaščiteni, zlasti ako morajo vršiti te vaie izven kraja svojega stalnega bivanja. Zato prosi kongres vlado, naj v novi zakonodaji zagotovi:

1. Da bodo bojnikov in rezervni oficirji, ki so korektni uradniki, obvarovani redukcije; 2. da se vojna leta priznajo za napredovanje enkratno in za pokojnino dvakratno; 3. da se upokojeni-bojnikovki upokojeni po starem zakonu prevedejo na nove pokojnine; 4. da se rezervnim oficirjem in bojnikom svobodnih profesij priznao pravice, ki jih imajo invalidi pri sprejemanju v državno in samoupravno službo; 5. da se priznajo rezervnim oficirjem svobodna poklice in privatnim uradnikom na vojaških vaiah plače njihovca; 6. da se rezervnim oficirjem priznao za vojaške vaie izven kraja svojega stalnega bivanja določke enake dokladam državnih uradnikov ali oficirjev isteza čina, kadar so na potovanju; 7. da se bojnikom, ki niso oficirji, prizna na leto trikratna značajna voznina po železnica za obisk grobov padlih vojakov in tovarštev ter sinov v vojski za potovanja na zdravljenje itd. Število takih bojnikov, ne bi bilo večje od 1500; 8. da se rezervnim oficirjem ki bolehalo zaradi bolezni in raziza vojne, nudi v vojnih bolnicah brezplačna zdravniška pomoč in bolnišnična nega.

★

Prihod delegacij na kongres Fidaca

Beograd, 31. avgusta. a. Včeraj je prišel iz Zeneve v Beograd g. Gjorgje Popović, član tajništva Društva narodov ki bo prisostvoval kongresu Fidaca v imenu Erika Drummonda, generalnega tajnika Društva narodov G. Popovića se je nastanil v Grandhotelu in je tekdom današnjega dne obiskal večje število državnih funkcionarjev.

Danes dopoldne je prispela angleška delegacija za kongres. Vodi jo George R. Crosfield, častni predsednik Fidaca. Z istim vlakom sta prispela tudi italijanska delegacija pod vodstvom Tullia Graziottina in francoska delegacija pod vodstvom Marcela Heraulta, častnega predsednika Fidaca. Goste so na postaji pozdravili zastopniki jugoslovenske sekcije Fidaca ter Udruženja rezervnih oficirjev in bojnikov.

Poljedelski minister zadružnemu kongresu

Ustanovitev PAB je krasen uspeh zadružništva — Zadruga mora biti izven politike

Beograd, 31. avgusta. a. Povodom kongresa Glavnega zadružnega saveza kraljevine SHS, ki se bo vršil jutri v Ljubljani, je minister poljedelstva doktor Oton Frangež posljal predsedstvu Saveza daljšo pismo, v katerem pravi m. dr.:

»Obžalujem, da me uradne dolžnosti zadržujejo, da bi prisostvoval današnjemu slavlju GZS. Zato prosim, da premetete moje iskrene in tople čestitke k 10 letnici.

GZS sme z zadovoljstvom motriti dosežanje uspeha svojega delovanja, čeprav je ponovno v zadnjih 10 letih izgledalo, da je to delovanje samo glas vplojelega v puščavi. Njegovi sklepi in predlogi so se v preteklih 10 letih žal le premalo udeleževali. Navzlic temu pa ideje, ki jih je zagovarjal GZS, niso ostale neopažene na merodajnih mestih in ko je bila s 6. januarjem 1929 podana možnost realnega in konstruktivnega dela, so začele te ideje dobivati ustvarljive oblike.

Prvič je bil po 10 letih pravično rešen najtežji problem poljedelskega vsem poljedelcem dostopnega kredita potom Privilegirane agrarne banke. Vsi smo bili priče, s kakšnim navdušenjem so se odzvali vsi sloji našega naroda pozivu Nj. Vel. kralja, ki se zavzema za naše kmečko prebivalstvo s prav očesovsko skrbjo. Sedajni režim hoče v prvi vrsti doseči to, da bo nov zavod prežet z duhom zadružništva in da bo podprl vse naše kmetovalstvo. Od 14 članov upravnega odbora je 8 članov izšlo iz zadružništva. V pravih Privilegirane agrarne banke zavzemajo zadruga v vsakem oziru prvo mesto. Banka nima nobenega spekulativnega cilja in sploh noče ničesar zase, temveč je njen cilj, da koristi samo zadružništvu in kmetovalcem.

PAB, ki je bila ustanovljena 15. avgusta, bo začela poslovati že 4. septembra, in sicer na ta način, da bo najprej rešila kreditne prošnje zadružnih zvez in šele kasneje ostale prošnje. GZS je lahko zadovoljen, da je bila s Privilegirano agrarno banko ustvarjena ena njegovih največjih želja in to tako glede zbranih kapitalov, kakor tudi glede zmožnosti, da bodo krediti dostopni vsem oblikam svobodnega zadružništva.

Minister navaja nato, kako zelo je upoštevano zadružništvo v novem zakonu o pospeševanju kmetijstva, in nato zaključuje:

»V GZS sta vsikdar vladala solidarnost in medsebojno razumevanje. Nikoli ni prišlo v njem do kakih nesoglasij. Vselej je odklanjal strankarske vplive in refleksije GZS je ostal od vsega začetka nad našimi političnimi borbami, zavzemajoč se samo za bratsko pozitivno in realno delo. Zato lahko GZS ob svoji desetletnici z zadovoljstvom ugotavlja, da je ostal dosleden in zvest zadružnim idejam, ki izključujejo vpletanje političnih stremilov v njegovo delo.

Sedaj je na GZS, da zbere vse sile našega naroda za konstruktivno in stvarno delo, da bi mogel izvršiti svoje velike naloge. Na njem je, da vdrži brez političnega varuštva vse kmečke sile in da jih usmeri v konstruktivnim ciljem, ki jih poedinci ne morejo doseči osamljeni, temveč samo v zajednici. Spominjam se z zadovoljenjem, da sem tudi jaz pred 10 leti sodeloval pri ustanovitvi GZS. Ostajam slekopravi zvest zadružnim idejam ter Vas prosim, g. predsednik, da izvolite sporočiti moje čestitke vsem zadrugarijem in da sprejmete izraze mojeg odličnega spoštovanja

dr. Oton Frangež.

Strašna nesreča ameriškega parnika

Ob kalifornijski obali je zavožil parnik „T. C. Dood“ v izletniški parnik „Don Juan“ in ga presekal na dvoje — V valovih je utonilo 74 potnikov in mornarjev

Cleveland, 31. avgusta. d. Pri Pigeon Pointu se je odigrala parniška nesreča, ki v mnogočem sliči nedavni nesreči izletniškega parnika v Ostendu, ko je utonilo 70 oseb.

Parnik »T. C. Dood«, last Standard Oil Company je zavožil zaradi nepravilnega manevriranja nad 63 let starega izletniškega parnika »San Juan«. V tej je tega in ga dobesedno presekal na dvoje. Ker se je nesreča odigrala v poznih večernih urah, je bilo reševanje potnikov parnika »Don Juan« skoro onemogočeno, tako da je utonilo v valovih 74 potnikov in mornarjev. Mornarjem parnika »T. C. Dood« se je posrečilo rešiti samo dva otroka, ki sta se oklepala deske. V par trenutkih so izginile ruševine presekanega parnika pod vodno gladino, po kateri so plavale samo še deske razbitega parnika.

Med potapljanjem so se odigravali na krovu nesrečnega parnika obupni pri-

zori. Potniki, večinoma ženske in otroci so obupno klicali na pomoč in skušali doseči rešilne čolne. Teh pa ni bilo mogoče spraviti v vodo, ker se je ladja preneglo potapljala.

Na brezžične klice ponesrečenega parnika so prihiteli na kraj nesreče razni parniki, ki pa niso mogli stopiti v akcijo, ker se je med tem že potopil. Pri tem je zadel mali obrežni parnik »Munam«, ki je vozil z največje brzine proti kraj nesreče, v parnik »Dood« in zadobil tako težke poškodbe, da se je pričel tudi potapljati. Ker je voda naglo zalila spodnje prostore, so utonili vsi kurjači in posadka, ki se je mučila v spodnjih prostorih tako da se je rešilo od 50 mož samo 36.

V Clevelandu je zavladala zaradi te strašne nesreče velika žalost in so odpovedane vse slavnosti, ki bi se imele vršiti po veliki ameriški letalski tekmi sportnih letal.

„Ljubljana v jeseni“

Letošnja jesenska velesejska prireditev, ki je že četrta po redu, je bila včeraj otvorjena brez običajnih slavnosti. Naš velesejem se je s svojimi prireditvami že tako močno uveljavil med našim narodom, da mu oficijelne otvoritve niso niti potrebne. Publika dobro ve, kaj ima pričakovati, ve pa tudi iz izkušnje, da ji nudi vsaka nova prireditev ljubljanskega velesejma novih zanimivosti.

Na razstavišču se je zadnje dni delalo s podvojeno marljivostjo. Povsod je mrgolelo pripravnih in nesebičnih delavcev, da ustvarijo nekaj za splošno koristnega in poučnega.

Ljubljana si je torej danes nadela zopet praznično obleko. Da primerno sprejme desetstotece domačinov in tujcev, ki bodo posetili letošnjo gospodarsko in kulturno razstavo »Ljubljana v jeseni«, kakor tudi odlične goste zadružnike, ki so danes prispeli iz vseh krajev naše mile domovine, da v zvezi z današnjim zadružnim kongresom priložijo destletnico obstoja naše osrednje organizacije jugoslovenskega zadružništva Glavnega zadružnega saveza.

Ob 9 uri predpoldne so se zbrali pred ravateljstvom velesejske odlične gostje, ki sta jih sprejela predsednik velesejskega Bonač in ravatelj dr. Dular Nato se je vršil skupen obhod po razstavi. Gostje so si nemoteno in podrobno ogledali bogato opremljene razstavne prostore, ki nudijo živo sliko vztrajnosti truda in marljivosti slovenskega kmetovalca, obrtnika in industrijca. Pa tudi cestra in zanimiva je letošnja pokrajinska razstava, saj združuje kar 10 različnih razstav.

Uro kasneje, to je ob 10. uri, pa se je vršila v paviljonu »K« mala svečanost ob priliki otvoritve zadružne razstave, ki jo prireja letošnje slovenske zadružne zveze ob priliki zadružnega kongresa, ki se vrši danes v Ljubljani. Razstavo je otvoril prof. Bogdan Remec, ki je v svojem nagovoru poudaril, da je to prva zadružna razstava v naši državi, ki naj seznanja udeležence kongresa kakor tudi slovensko javnost s koristnim, tihi in nesebičnim delovanjem slovenskega zadružništva, ki si je tekom desetletij priborilo najvažnejšo vlogo v slovenskem gospodarstvu. Med številnimi zaslugami, ki si jih je zadružništvo pridobilo za napredek kmetijstva in ostalih panog gospodarstva, je omenil velike uspehe v prizadevanju za znižanje obrestne mere, ki je danes v Sloveniji nižja kakor v vsaki drugi pokrajini naše države. Pri otvoritvi te razstave so bili med drugim navzoči g. Šandor Aleksander kot zastopnik hrvatskega trgovstva in zagrebške Zbornice za TOI, dalje oblastni komisar mariborske oblasti dr. Leskovač, generalni tajnik zbornice za TOI dr. Fran Windischer, vladni svetnik dr. Andrejka, dvorni svetnik dr. Stare ter številni zadružni delavci in funkcionarji.

Razstava nudi obilico poučnega in zanimivega statističnega gradiva o razvoju slovenskega zadružništva, razne izdelke produkcijskih zadrug, slike zadrugnih naprav, nazorne diagrame itd., ter ni samo poučna za zadružnike, temveč tudi za najširšo javnost, predvsem pa za našo mladino, ki naj postane opora za bodoči še lepši razvoj zadružništva.

Tudi ostale velesejske razstave so prav lepo uspele, predvsem obsežna razstava društva »Zoo«, kmetijska in mlekarstva razstava in končno razstava pohištva in stanovanjske opreme ki je letos prirejena v povsem novi obliki v zvezi z razstavo umetovorov slovenskih umodabljajočih umetnikov.

DOPISI

ROŽNA DOLINA PRI LJUBLJANI Ne samo domačini, ki so umevno ponosni na svojo lepo naselbino, temveč tudi tuji priznavajo laskavo, da je Rožna dolina najljubše ljubljanske predmestje glede mišnih hiš sredi zelenja in cvetja kakor tudi glede splošne snage. Večina cest ima ob obeh straneh z betonskimi obzidki obdane hodnike, par cest ima tudi že trevoredno po zgledu velikomestnih avenij, ostale ceste na se bodo dobile polagoma take senčne nasade — Glavno zaslugo za tako zorno urejeno kolonijo ima Olepsevalno društvo, ki deluje z vso vmeno in požrtvovalnostjo že skoro četrtstoletja ter ima na skrb blizu 6 km cest in ulic. Hodnikov je napravilo društvo dozdaj nad 500 m po 30 Din, kar pomeni da društvo delo s prostovoljnimi prispevki a odobrniki so bili po cele noči na cestah z lopatami in krampi. Tudi sedanjí odhod je vztrajno na delu. Ker pa čaka društvo še izredno mnogo stroškov, ako hoče izvršiti vsa dela ki so za povzročje uselbine še potrebna prirediti prihodnji mesec 1. avgusta tabor. Olepsevalno društvo ne pozna razlike med stanovji temveč ima pred očmi le napredek Rožne doline zato odhor upravičeno pričakuje da mu bodo šli pri tej prireditvi vsi prebivalci rade volje krepko na roko z darovi in kunopinjami oblice. Menda ne bo noben Rožnopolčan tako trdosrčen, da bi zavrnil prošnjo, ki se dovoli nesebično žrtvujejo za vse prebivalce. Tudi uvideni ljubljanski meščani bodo zolovo radi podprli nšo idealno akcijo, saj le boje le vraščanje kratke dobe, ko homo družni a preostanico. Pri tem ne more biti ljubljani irelevantno, ali dobi zanemarejeno ves ali pa vzorno urejeno kolonijo.

BUSPERK V Beletre 5. septembra bo v Busperku tik kalovdova velika lasejski letni sejem za konje, goveda živino, vinno, trdnico in polno tega kramarskega senem. Ker se obveščeni oživoma zainteresirani tuji kupci, se vabijo lastniki iz vseh smernosti občin da priženjo k jim vseh živine. Vabljeno so tudi domači kmeti, ker bo mnogo blaga na izbiri. Ta sejem je vsako leto dobro obiskan.

Imenovanja v vodstvih železniških direkcij

Beograd, 31. avgusta. e. Na predlog ministra prometa je imenovan za direktorja zagrebške železniške direkcije Peter Semjanovič, dosedanjí pomočnik direktorja iste direkcije. Za pomočnika direktorja je imenovan inž. Žarko Zavadil, načelnik strojnega oddelka. V Sarajevu je za pomočnika direktorja železniške direkcije imenovan Aleksander Petrovič, dosedanjí pomočnik direktorja pomorskega prometa v Splitu. Za pomočnika direktorja v Subotici je imenovan Niko Gjuric, načelnik ekonomskega oddelka. Upokojen je direktor železnice Niko Kostić. Razen tega je podpisan daljši ukaz o napredovanju uradnikov ministrstva za promet.

Beograjski župan v Ljubljani

Ljubljana, 31. avgusta. Nocoj je prišel iz gorenskega brzovalom v Ljubljano gosp. Miloš Savčić, predsednik beograjske občine. Gosp. Savčić se vrača s svojo soprogo iz Naumima, kjer se je zadnje tedne zdravil. V Beograd odputuje jutri jutraj.

Proslava ZNP.

Dva medmestni tekmi
Zagreb, 31. avgusta. Danes se je z dvema medmestnima tekmarima pričela proslava 10letnega obstoja ZNP.

Zagreb : Gradec 5 : 1 (4 : 0)
Ob 3.20 sta v prisotnosti 1500 gledalcev nastopili mestni reprezentanci Zagreba in Grada. Zaslužen je zmagal Zagreb s 5 : 1 (4 : 0). V prvem polčasu je bilo zagrebško moštvo mnogo boljše od graškega. Zlasti glede elana so domačini nadkrijevali goste. Najboljši zagrebški igralec je bil Leinert, ki je izborni vodil napad. Gradčani so v drugem polčasu igrali mnogo bolj ter so se izkazali s svojo fairneso in discipliniranostjo. Scortali so za Zagreb Hicrec 3 in Leinert 2 za Gradec Klima. Dobro je sodil g. Podubsky.

Beograd : Split 2 : 2 (0 : 0)
Moštvo Beograda je bilo bolje od Splitčanov, vendar so bile simpatije publike na strani Dalmatincev.

Jutri dopoldne se vršita finalna tekma za pokal prof. dr. Šukljeja med SK Karišnik (Banjaluka) in GSK Marsonija (Brod) in reprezentančna tekma juniorjev Ljubljane in Zagreba, dopoldne pa medmestni tekmi Gradec : Split in Beograd : Zagreb.

Dunajsko nogometno prvenstvo
Dunaj, 31. avgusta. g. Danes se je vršilo nekaj prvenstvenih nogometnih tekem, čijih rezultati so naslednji: FAC : Vienna 3 : 3 (2 : 1), WAC : Austria 3 : 3 (1 : 1), Vorwärts : Gershof 5 : 0, BAC : Neubau 6 : 2, Slovan : Altmannsdorf 1 : 0. Zadnja tekma je bila zaradi mraka predčasno prekinjena.

ŠOLSTVO

Drž. mešč. šola v Vojniku. Vpisovanje 15. septembra dop. Priglasiti se morajo ponovno tudi vsi oni učenci 1. do 4. razr., ki so se že vpisali pri vpisovanju meseca junija. Ponavljalnici izpit 14. šolskega mesca 16. in pričetek pouka 17. septembra. Podrobnejši učenci bodo dobili vse nene kmalu brezplačno v šoli. Kakor preteklo šolsko leto bo tudi letos delovala na zavodu šolska kuhinja.

V šoli Glasbene Matice ljubljanske se bodo poučevali letos naslednji predmeti: glasbena teorija, mladinske pesni, solončice, klavir, violina, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, rog, trobenta, pozavna, harmonija, glasbena zgodovina. Vpisovanje bo od 11. do 14. septembra od 9.—12. dop. in od 3.—5. pop. Redni pouk v ponedeljek 16. septembra.

Državal konservatorij v Ljubljani ima poleg nižje, srednje in visoke šole za solopetce, klavir, violino ter vse orkestralne instrumente še pedagoški oddetek in pa operno šolo. Podrobnosti so nabite v veži postojajo konservatorija in pa po letakih. Vpisovanje 14. in 12. sept., sprejemni izpiti 13. in 14. sept. dop. ob 10. in pop. ob 5. Redni pouk 16. septembra.

Drž. strokovna šola za puškarstvo v Kranju. Vpisovanje novih in dosedanjih učencev bo danes 1. septembra od 9. do 12. dne 2. in 3. septembra pa oba dneva od 8.—12. in dopoldne od 14.—17. v ravateljstvu pisarni zavoda, ki se nahaja v hiši g. Rohrmanna. Redni pouk 9. sept. ob 8. Vsa nadaljња podrobna pojasnila ob navedenih dnevih pri ravateljstvu zavoda.

Drž. meščanska šola na Jesenicah. Vpisovanje bo 12. in 18. sept. od 8. do 12. šolskega mesca pa 16. sept. ob 8. Redni pouk 17. septembra.

Trirazredna trgovska gimnazija šola v Kranju. Vpisovanje bo danes 1. septembra od 9. do 12. v upraviteljski pisarni. Novince (ke) naj privedejo k vpisu šefi, odnosno mlajšni učnostniki in prinese s seboj odpisnico, oziroma zadnje sprejeto ter učno pogodbo. Učenci (ke), ki so tukajšino šolo že obiskovali, pridejo k vpisu lahko tudi sami. Redni pouk se bo pričel v četrtek 5. septembra.

Na državni akademiji v Ljubljani bo vpisovanje za vse štiri letnike 2. in 3. septembra od 9.—12. in 15.—17. Sprejemni izpiti za absolvente meščanske šole za 1. letnik 4. septembra ob 8. Podrobnosti razpisne iz razglasa na gradni deski v postlopiju uradnih tehničnih šol, II. nadstropje.

Na gospodinski šoli na Jesenicah na Gorenskem bo vpisovanje v ponedeljek 2. septembra od 10.—12. dopoldne v osnovni šoli. Sprejemajo se učence, ki so dopolnili 16. leto starosti in dovršile osnovno šolo.

Drž. realna gimnazija v Novem mestu. Vpisovanje v I. razred bo 11. septembra od 9.—12. v ostale razrede (II.—VIII.) za dosedanje učence tudi 11. septembra od 9.—12. Učenci iz tujih zavodov pa se bodo vpisovali 12. septembra od 9.—12. Novinci morajo prinesiti s seboj zadnje izpise iz vsakega predmeta, domači učenci pa zadnje izpise iz vsakega predmeta. Pismeni teč, izpisi (naknadni in ponavlj.) bodo 9. septembra. Natančnejši podatki na oglašni deski v veži.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 31. avgusta 1929.

Višina barometra 808,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Vel. vetra v m. in sek.	Smer vetra v m. in sek.	Padavine
Opazovanja						
Ljubljana	764	16	85	mirno		
Maribor	763,5	20	75	N 2		
Zagreb	764,1	20	80	SSW 2		
Beograd	764,0	21	80	mirno		
Sarajevo						
Obudovna Skopje	7	763,2	20	60	NW 2	
Soli		761,1	25	45	mirno	

Najvišja temperatura dandaj v Ljubljani 28,2, najnižja 14,5. Solnce vzhaja ob 5,22, zahaja ob 18,37, luna vzhaja ob 3,21, zahaja ob 18,43. Dunajska vremenska napoved za nelo: Večinoma jasno in zelo lepo.

Spremembe v žel. službi

Beograd, 31. avgusta a. Nj. Vel. kralj je na predlog ministrstva prometa podpisal ukaz, s katerim se pri železniški direkciji v Ljubljani postavljajo v 5-I. Alojzij Sulgaj (doslej 6. skupina), v 6-I inž. Josip Malek (7), v 1a-II Josip Mohorok, Jernej Korosak, Emil Brinčec in Karel Mandec (vsi doslej v 1b), v 1b-II Josip Furlan (2a), v 2a-II Leopold Benko, Franc Grimsič, Oskar Streheli, Matej Berce, Anton Sais, Feliks Kordić, Konrad Merc, Josip Princ, Srečko Čerček in Vladimir Omilšek (vsi doslej 2b), v 2b-II Ivan Oreb, Avgust Pavlinič, Ludvik Kranjc, Alojz Grošelj, Edvard Belec, Karol Režoršek in Ferdinand Babšek (vsi v 3), v 1-III Franc Železnik in Franc Selinšek (oba doslej v 2).

Premeščeni so šefi prometne službe: uradniki I. kategorije 6. skupine: Tancig Pgon v Ljubljani gl. kol.; Velovc Alojzij v Ptui; Smerdu Franc v Maribor gl. kol.; uradniki II. kategorije 1.b skupine: Kavšek Alojzij v Novo mesto; 2.b skupine: Vranjek Janko za vršila dolžnosti šefa prometne službe v Celju; 3. skupine: Verstovšek Ljudmila za komercialno uradnico h kontroli ohodkov g. d. Beograd; 5. skupine: Volk Alojzij za komercialnega uradnika v Kotoribor; uradniki III. kategorije 2. skupine: Poček Ivan za prometnega uradnika v Maribor gl. kol.; Toplikar Ivanka za administrativno uradnico k strojnemu oddelku direkcije Ljubljana; 3. skupine: Wester Milan za prometnega uradnika v Semič; zvančniki I. kategorije 1. skupine: Morela Ferdinand za komercialnega zvančnika v Ljubljano gor. kol.; 3. skupine: Rozman Leopold za strojevodjo v kurilnico Ljubljana I. glav. kol.; 4. skupine: Vanda Anton za prometnega zvančnika v St. III.; Premk Vincenc za kurilca obrtnika v kurilnico Ljubljana II. gor. kol.; Jelen Alojzij za prometnega zvančnika v Dobovo; zvančniki II. kategorije 1. skupine: Roblek Ivan za kretnika v Guštanj-Ravno; Sprager Simon za kretnika v Kraljevec Prelog; 2. skupina: Kovač Ivan. Kraljevec za kretnika v Donji Mihaljevec; Stepančič Peter za skladiščnega skupinovodjo v Dravograd-Mež; Gorup Karel za prometnega zvančnika v Šmartno ob Paki; dnevničarka: Jeclič Tida v Velenje.

Stalnost so dobili uradniki I. kategorije, 9. skupine: inž. Lavrič Rudolf, zamenik šefa, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; inž. Rendla Franc, tehnični uradnik, progovna sekcija Zidani most; inž. Završnik Josip, zamenik šefa, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; uradniki II. kategorije 5. skupine: Frontelj Ivan, tehnični uradnik, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Weber Viktor, prometni uradnik, Čakovec; Gale Rudolf, tehn. uradnik, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Obal Stefan, prometni uradnik, Kotoriba; Golob Fr., tehnični uradnik, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Ogorevc Franc, tehnični uradnik, kurilnica Maribor; uradniki III. kategorije 4. skupine: Ivanuša Matija, progovni moister, progovna sekcija Ptui; Sušteršič Josipina, administrativna uradnica, strojno oddelke direkcije; Brezant Slavko, prometni uradnik, Sv. Lovrenc na Pohorju.

Napredovali so za uradnike III. kategorije 3. skupine: Vahen Miha, sprevodnik vlakovodja, Ljubljana glav. kol.; 4. skupine: Zavadlav Franc, strojevodja, kurilniška ekspozitura Praersko; Jakuš Božidar, šef postaje Belčinci.

Uinkoten je nadsprevednik Arnešek Alojzij, Maribor glav. kol.

Gospodarska razstava v Osijeku

Osijek, 31. avgusta. e. Danes ob 9. dopoldne je bila otvorjena oblastna gospodarska razstava, ki je namenjena v osijeskem velesejmu ter v vajejški šoli in Sokolskem domu. Razstava se nahaja v 14 oddelkih. Najzanimivejši je oddelke, kjer so razpostavljeni predmeti domače obrti, narodne noše, narodne vezenine in ročna dela.

V boj proti draginji

je nastopila naša trvdka ker hoče omogočiti vsakomur nakup res dobrega

gramofona in raznovrstnih plošč katere dobite

samo pri nas po najnižjih cenah!!

„Tehnik“

J. Banjai,

Ljubljana, Pražakova ul. 19
V palači „Ljubljanski dvor“

Potovanje delegacij Fidaca skozi Ljubljano

V poči od petka na soboto so s simplonskim ekspresom potovali člani francoske in italijanske delegacije, z njimi vred pa tudi nekateri privatni udeleženci beograjskega kongresa. Včeraj ob 7.17 jutraj pa z brzovalom z Rakeka prispeli preostali člani belgijske delegacije, del Portugalcev in ena francoska dama. Do prihoda brzovala z Jesenice so si tekom poldruge ure ogledali Ljubljano ter se povzpeli tudi na grad. Vse jim je bilo zelo všeč in so zagotavljali, da bodo ob povratku zopet obiskali Ljubljano in nekatera naša letovišča.

Z večernim brzovalom ob 19.27 je v Ljubljano prispela ameriška delegacija, broječa 18 gospodov in 13 dam. Z njimi sta prihotovale iz Francije tudi rumunski narodni poslanec univ. prof. dr. Viktor Cader in ruski general Paratov, oba odlična zastopnika svojih oficirskih organizacij. Na kolodvoru so goste sprejeli člani pripravljene odbora in damam izročili krasne šopke rdečih nageljnov. Za goste sta bila rezervirana dva spalna vagona, da so lahko udobno skozi noč nadaljevali vožnjo proti Beogradu. Tekom noči potujejo skozi Ljubljano še nekateri člani raznih organizacij, predvsem tudi nekateri znameniti privatni udeleženci in novinarji.

Pričakuje se, da se bodo člani inozemskih delegacij ob povratku zadržali nekaj dni v Ljubljani, škoda pa, da gostom niso bile razdeljene propagandne brošure in slido, dasi so bila kompetentna mesta za to zaprosena.

Popis za cestni kuluk v Zagrebu

Zagreb, 31. avgusta. e. V Zagrebu se bo izvršil popis vseh meščanov od starosti od 18 do 55. leta, ki so sposobni za delo, da se ugotovi, katere osebe so po zakonih o cestnih dolžnih vršiti dela pri popravilu samoupravnih cest, pazimo plačevanja odkupa za to delo. Razen tega se bodo popisali vsi tovorniki vozovi in avtomobili, bodisi last posameznikov ali pravih oseb.

Usodne posledice šoferjeve lahkorniselnosti

Praga, 31. avgusta. g. 24-letni šofer Rudolf Bartel je peljal z osemnim avtomobilom več potnikov iz Liberca v Prago. Po dveurni vožnji je zapazil, avto pa je zavozil v občestni kamen ter se je prevrnil. Šofer je bil hitro postavljen na tla, ter oddiral dalje, ne da bi se bil brigal, v takti. Nekaj ur kasneje pa se je skesal, saj je dejanja ter si pomislil krogu v senice. Pri mrtvih. Potniki so bili le lahko ranjeni.

70 oseb pokopanih pod ruševinami

Alžir, 31. avgusta. a. Gasilci in tehnične čete nadaljujejo z odstranjevanjem ruševin včeraj podre stanovanjske hiše izpod razvalin so potegnili do sedaj že 26 tako razmesarjenih trupel, da ni mogoče ugotoviti njihove identitete. Rešili so samo 9 težko ranjenih oseb, ki imajo vse po večkrat zlomljene ude, razbite lobanje in polomljeno rebra. Po dosedanjih ugotovitvah se bo zvišalo število mrtvih na najmanj 70 oseb, tako da je ta stavbna katastrofa ena največjih, kar jih je bilo zabeleženih po svetovni vojni. Število žrtve je zaradi tega tako veliko, ker se je hiša podrla sredi noči, ko so spali skoro vsi najemniki.

Mednarodni kongres arhitektov

Budimpešta, 31. avgusta. a. Septembra se bo vršil v Budimpešti 12. mednarodni kongres arhitektov. Na dnevnem redu kongresa bodo obravnavali vprašanja strokovnega tehničnega pouka, racionalne gradnje stanovanjskih hiš v krajih, kjer so čisti potresi.

Vihar na Črnem morju

Bukarešta, 31. avgusta. g. V Črnem morju je včeraj in danes divjal strahovit vihar. Več parnikov je bilo v nevarnosti. Brzovalci in telefonske zveze na obali so prekinile. Težko poškodovan je parnik »Regele Carol«. Pogreša se več ribiških bark.

Nevihte tudi v Grčiji

Atene, 31. avgusta. a. Med nevihto, ki je divjala nad otokom Hias, je strela ubila 4 osebe, 20 oseb pa je bilo ranjenih.

Neurja v Braziliji

Rio de Janeiro, 31. avgusta. a. Strahovno neurje v okolici Rio de Janeiro je porušilo tri velike stanovanjske hiše. Štiri osebe so bile ubite, mnogo pa težko ranjenih.

Nov manjšinski zakon v Rumuniji

Bukarešta, 31. avgusta. g. Današnji dopoldanski ministriški svet je imenoval komisijo, ki bo izdelala nov manjšinski zakon. V tej komisiji je več manjšinskih politikov.

Po manevrih čsl. vojske

Pr

Naši kraji in ljudje

Cerkev sv. Save v Celju

Danes dopoldne bo ob 10.30 na Vrazovem trgu v Celju na svečan način vzidan temeljni kamen za krasno cerkev, posvečeno velikemu srbskemu svetniku sv. Savi. Cerkev, ki leži na najlepšem prostoru mesta, bo nedvomno zaradi svojega posebnega sloga veliko pripomogla k lepšanju mesta. Stavbišče, kjer je stala svojačasno stara vojaška bolnica, je podarila celjski Srbski pravoslavni cerkveni občini mestna občina in sicer pod pogojem, da se stavbišče, obsegajoče 2291 kvadratnih metrov, zaida najpozneje do leta 1932. Pravoslavna cerkvena občina pa ni čakala tako dolgo, temveč je v izredno kratkem času zbrala potrebna sredstva za stavbo in se odločila, da prične z zidanjem cerkve že prihodnjopomlad.

Nedvomno nosijo največji del zasluge, da se je živa želja vseh pravoslavni vernikov celjskih tako kmalu in na tako krasen način uresničila, in prvi vrsti predsednik Srbske pravoslavne cerkvene občine v Celju

g. potkovnik Dragutin Purč,

sedanji poveljnik celjskega vojnega okrožja, kateremu stoji zvesto ob strani podpredsednik cerkvene občine g. major Miloslav Bojčič in vedno požrtvovalni in neumorni vojaški svečenik celjski

g. Manojlo Čudič.

Svojačasno je bil namen pravoslavni kupiti opuščeno cerkvico sv. Maksimilijana, ki leži poleg Mariborske ceste za poslopjem državne rudarske šole. Ker pa jim to ni uspelo, dasi bi cerkvica odgovarjala dolobi pravoslavne vere glede lege (znano je, da morajo biti pravoslavne cerkve zidane tako, da leži oltar na vzhodni in glavni vhod na zahodni strani), so sklenili zgraditi lastno cerkev.

Vse pohvale in občudovanja je vredna izredna agilnost sicer še zelo mlade pravoslavne cerkvene občine. Leta 1920 in 1921 je moral še vedno opravljati duhovno službo pri vernikih celokupne Slovenije pravoslavni duhovnik, sedanji ljubljanski vojaški svečenik prota g. Dimitrije Janković. G. prota je takrat osnoval poleg mariborske tudi celjsko Srbsko pravoslavno cerkveno občino, kateri je bil prvi predsednik takratni potkovnik g. Naumović. Istokasno pa je bila v Celju urejena majhna

pravoslavna kapelica, ki obstoja tudi še danes v poslopju vojašnice Kralja Petra na Dečkovem trgu. Dejstvo, da more sprejeti kapelica v svojo notranjost le okrog 40 ljudi, v Celju pa se nahaja stalno poleg vseh civilnih in vojaških pravoslavni rodbin še okrog 750 vojakov pravoslavne vere, ki se zaradi skromnega kapeličnega obsega morejo jedva enkrat v letu udeležiti službe božje in prejeti svetotajstva, je vzpodbudilo današnji odbor celjske pravoslavne cerkvene občine, da se je z vso vnemo oklenil misli, zgraditi v Celju pravoslavni cerkveni hram. Za svoje velike zasluge je bil prota g. Janković izvoljen za častnega predsednika celjske pravoslavne cerkvene občine.

Hram sv. Save v Celju, ki bo obenem prva pravoslavna cerkev v Sloveniji, bo impozantna stavba, zidana v izrazitem srbsko-bizantinskem slogu. Cerkev bo imela obliko križa in bo okrašena z eno veliko in dvema manjšima kupolama. Dolžina cerkve bo 25 metrov, širina pa bo znašala 15 metrov. Velika kupola sredi cerkve bo visoka 28 metrov in bo ležala na štirih močasnih stebrih, imenovanih po štirih evangelistih »evangeljski stebri«. Tik za glavnim vhodom, ki bo nasproti dr. Sernečeve vile na zapadni strani stavbišča, bosta postavljena po 23 metrov visoki manjši kupoli. Desna bo služila namestitvi zvonov in krstilnici, dočim bodo v drugi kupoli izpeljane stopnice za dohod na cerkveni kor. Vsa stavba bo zgrajena iz betona in ne bo zunanji zid izglajen, temveč bo ostal v naravni barvi. Pač pa bo stavba vseprek po robovih okrašena s pietnimi okraski, pomešanimi v gotovih oddelkih s starimi slovanskimi cerkvenimi motivi. Arhitekt g. Momir Korunović, inšpektor gradbenega ministrstva in šef sekcije za gradnjo monumentalnih stavb, ki je pred dnevi dospel v Celje s posebnim dovoljenjem ministra za zgradbe in ki je napravil brezplačni načrt za celjski hram sv. Save, bo skušal omenjene okraske kombinirati s starinskimi motivi slovenske narodne ornamentike v celjski okolici, v kolikor bo to sploh izvedljivo.

Prva pripravljala dela, tako izkopavanje zemlje za temeljno zidovje, dovoz potrebne peska, gramoza itd. bodo izvršena tekoče jesen. Pomladi bodo licitacijskim potom razpisana gradbena dela in ob letu bo stal ponosni dom sv. Save v Celju dograjen do vrha velike kupole. Cerkev bo imela tudi dva manjša stranska vhoda, ki se bosta stekala pod veliko kupolo. Cela stavba z notranjo opremo vred je proračunjena na 1.200.000 Din.

Vsi celjski nacionalno misleči Slovenci iskreno čestitajo celjski pravoslavni cerkveni občini, da se ji je posrečilo doseči zgradbo lastnega božjega hrama, ki naj bo vsem simbol iskrene ljubavi do vere in do narodnih idealov.

Se priporočam za vsa v mojo stroko spadajoča dela in sicer: stopnične, balkonske, grobne in vrtno ograje od najpreprostejših do umetniške izdelave. Polžaste stopničnice. Skarjasta omrežja iz specialnega U železa. Solnčni zastori. Železna konstrukcija vseh vrst. Specialna izdelava strešne konstrukcije do najtežje izpeljave, kakor tudi železni rastlinjaki za vrtnarje. — Stalna zaloga vseh vrst štedilnikov. Priporočano solidno delo. — Avtogenično varjenje vseh kovin. Telefon št. 32-91. Se priporoča

Vošnjakova 10 LJUBLJANA Pražakova ul.

Poslednje želje Iva Vojnovića

Ob smrti velikega pesnika Ive Vojnovića prinašajo vsi beograjski in zagrebški dnevniki obširne nekrologe. O poslednjih željah pokojnika piše v »Politiki« pesnik Gustav Krklec:

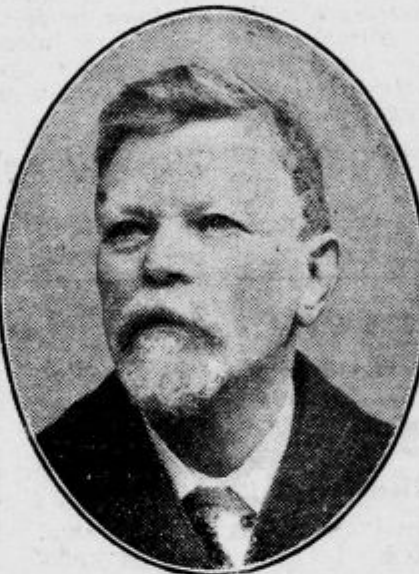
»Kadarkoli sem zadnji čas prišel k bolnemu Ivi Vojnoviću, je govoril z meho kot človek, ki se zaveda bližnje smrti. Zato mi je stalno ponavljal svoje poslednje želje s prošnjo, naj si jih dobro zapomnim in objavim ter se z družino in njegovimi prijatelji pobrigam, da se po njegovi smrti tudi izvršijo. Njegove poslednje želje pa so bile poslednje:

Bronasti kipec sv. Vlahi, ki so mu ga podarile dubrovniške gospe in ki je vedno stal blizu njegove glave ob postelji, naj se izroči kot spomin na slepega guslarja kraljeviču Andreju. — Kar se bo našlo ostale zapuščine, naj jo prevzame njegov brat dr. Lujo Vojnović. Končno je želel veliki pokojnik, da se njegovo telo položi k večnemu počitku v rodbinski grobnici na dubrovniškem pokopališču Mihajlu.

Smrt slovenjgraškega župana

Slovenjgradec, 31. avgusta

Naše območno mesto je danes izgubilo svojega vzornega župana, odličnega slovenskega solnika in vsestranskega aktivnega narodnega delavca. Umrli je dopoldne v starosti 75 let g. Frano Vrečko, upokojeni šolski ravnatelj. Bridka je ta izguba za njegovo družino, v nič manjši meri pa tudi za vse naše mesto. Pokojnik je bil pred-

sednik Ciril-Metodeve podružnice, kjer je močno uveljavljal svojo narodno zavednost. obenem pa tudi zvest član Sokola, ki je zaradi zalovanja za njim odpovedal jutrišnje sokolsko slavnost.

Par let je pokojnik kot preizkušen mož vodil županske posle v Slovenjgradu. Kako veliko simpatijo je užival med prebivalstvom, je pokazala presrečna manifestacija, ko je lani 20. novembra praznoval zlato poroko s svojo zvesto zakonsko družico Elizabeto rojeno Steinhauerjevo. Njegova delavnost je bila ocenjena tudi na najvišjem mestu: kralj ga je povodom krsta kraljeviča Andreja odlikoval z redom sv. Save IV. stopnje.

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v ponedeljek ob 16. in slovenjgraško prebivalstvo bo gotovo z vso pijeteto izkazalo zaslužnemu županu poslednjo čast. Hvaležen bo ostal spomin nanj med nami. Užalosteni družini izražamo najiskrenejše sožalje!

Trije četvorčki se dobro razvijajo

Prejemamo še vprašanja, ali so četvorčki Terezije Gorenjčeve živi in zdravi. So, — namreč trije. O Kristinki, ki je umrla dva dni po rojstvu, pa je takrat poročal »Ponedeljek«. Mati Terezija Gorenjčeva, ki si je v minulem tednu popolnoma opomogla, je pretekli četrtek popoldne zopet čvrsta zapustila porodnišnico in se v spremstvu moža podala na dom v Lokah pri Mengšu. S seboj je izmed četvorčkov vzela še preostalo hčerko Marico, ki je najbolj močna, oba fantka Benjamin in Pavla pa bodo do nadaljnjega še negovali v Dečjem domu, kjer se prav zadovoljivo razvijata. Zadnje dni pred odhodom iz porodnišnice so porodnico obiskali mnogi znanci in drugi. »Jutro« vrgel je dobro pripomožek, da je družina zaenkrat kolikor toliko le podprta. Iz Beograda je tudi prišla lična dečja oprema za novorojenčke, ki jo je poslalo Materinsko udruženje.

Ob 30 letnici novomeškega Olepševalnega društva

Novo mesto, 31. avgusta.

Danes je poteklo 30 let obstoja novomeškega Olepševalnega društva. Ustanovljeno l. 1899. pod načelnostvom pokojnega notarja g. Viktorja Poznika, a po njegovi smrti pod načelnostvom g. Adolfa Pauserja, se je do pričetka vojne zelo lepo razvijalo. Svetovna vojna je docela ustavila tudi delo-

FERDO BUK, predsednik

vanje Olepševalnega društva. Po prevratu je na vzpodbudo takratnega župana g. Rozmana ter g. Urbana Horvata, vestnega društvenega blaginika od društvene ustanovitve do danes, stopil na čelo Olepševalnega društva g. Ferdo Buk. Mož si je stekel s svojo agilnostjo za društvo in za povzdigo Novega mesta velike zasluge. Društvo je imelo po vojni polne roke dela, mimo tega pa je bilo v vednih skrbih za denarna sredstva. Da se napolni društvena blagajna, je priredilo vsako leto po par javnih prireditve. Poprej zanemarljiva pota brez nasadov in klopi, zlasti ob naši divni Krki ter na Kapiteljskem marofu, so sedaj očisti in lepo zasajena drevesa napredujejo v rasti. Povsod ob vodi so v senci postavljene lične klopi, ki nudijo sprejalcem prijeten počitek in diven razgled po okolici. Društvo si je tekom let napravilo svojo lastno drevnico. Krasno je preuredilo zlasti trg sv. Katarine, ki je sedaj v ponos mestu s svojimi cvetličnimi nasadi. Društvo namerava prihodnje leto razširiti svoje delovanje na področje tujeskega prometa. V to svrhu izda album Doljenke z njeno prestolnico.

Težka nesreča zaradi lahkomiselnosti

Kranj, 31. avgusta

Snoči se je hitro raznesla po mestu vest o tragični nesreči mlade delavke na gašteljskem klanecu ljubljanske državne ceste. Nesrečo je povzročila nepredvidljiva lahkomiselnost.

Malo pred pol 8. zvečer je pripeljal ljubljancin g. Končan po gašteljskem klanecu navzdol. Pred ovinkom, ki ga napravi cesta preko železniške proge, je šofer opazil v svitu avtomobilskih luči, da leži na tleh neka ženska in poleg nje dvokolo. V zadnjem hipu je še zavril avto, da se je ustavil pred truplom, ki se ni nič premaknilo. Sluteč, da gre za nesrečo, je stopil g. Končan k trupu. Mlada delavka je ležala v nezavesti. Na glavi je imela rane, iz katerih je curčala kri. Nato je prišel tudi S. Stanič, sin bližnjega železniškega čuvaja. Takoj so ponesrečenko, o kateri pa niso vedeli, kako je prišlo do nesreče, naložili na Kon-

čanov avtomobil in jo prepeljali v Kranj k zdravniku dr. J. Bežku.

Zdravnik je ponesrečenko preiskal in ugotovil, da ima na desni strani glave prebito kožo in počeno lobanjo. Pri zdravniku je prišla ponesrečenka malo k zavesti, da je še mogla povedati, da se piše Pišler in da je doma iz Mavčič. Obvestili so rešilni oddelek tukajšnjega gasilnega društva, ki jo je odpeljal na njen dom v Mavčiče. Kakor smo se informirali, je ponoči padla v nezavest, iz katere se danes še ni zbudila. Vendar obstoja upanje, da bo prebila krizo, ako ne bo kakih notranjih krvavitev v glavi.

O nesreči so obvestili tudi tukajšnje orožniško postajo. Poizvedbe je izvršil t. n. narednik g. Sever. Do nesreče je prišlo na naslednji način:

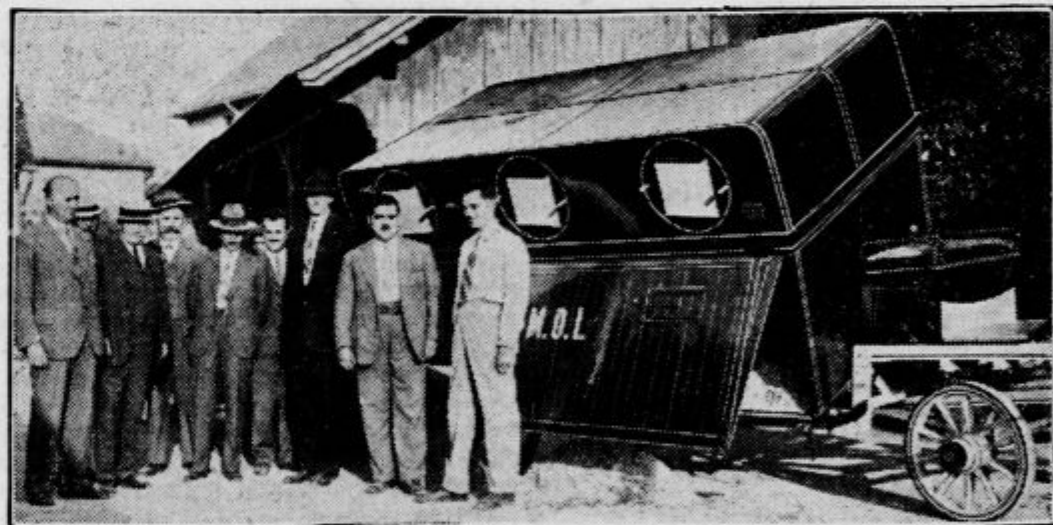
Po stopnicah, ki vodijo od železniškega prelaza pod gašteljskim klancom v Stražišče, sta v kritičnem času šla dva fanta, pomočnik in vajenec od nekega tukajšnjega usnjarskega podjetja. Ko sta že skoro prešla navzgor vse stopnice, je zadel 16-letni vajenec, doma iz Semiča, na večji kamen in ga brcnil preko stopnic, da se je skotalil po skoro navpičnem bregu 30 m globoko na cesto. Kamen, ki je bil težak 3 kg in pol, je moral z veliko silo prileteči v loku na cesto in zadel Pišlerjevo, ki se je peljala s kolesom, baš v desno stran glave. Pišlerjeva, omamljena od silnega udara, je omahnila s kolesa in padla na cesto, kjer jo je kmalu nato našel omenjeni avtomobilist.

Ponesrečena Antonija Pišler, stara 24 let, se je šele pred kratkim poročila v Mavčičah z ondodnim organistom. Doma je živela perilo za tukajšnjo trvdko Ivan Savnik. Včeraj se je baš vračala od omenjene trvdke, kjer je imela opravka, proti domu, ko jo je zadel ta nesreča.

Vljudno naznanjam, da vsled selitve od 1. sept. do preklica novih pacientov ne sprejemam. 10926

Leopold Smerkolj, voditelj zobnega ateljeja Fred. Hr. Zins-vdova, Ljubljana, Celovška cesta 34.

Voz za smeti

Na vselejmu se sedaj nudi obiskovalcem na vpogled nov moderen voz za zbiranje smeti po mestih. Ljubljanska občina je že dalje časa iskala primeren model smetiškimi voz, ki naj bi odgovarjal vsem higijenskim predpisom. Inozemstvo je ponujalo svoje sisteme, ki so bili deloma praktični, deloma pa glede cene zelo pretirani. Končno so prišli naši domači obrtniki, ki so občini predložili načrte glede teh voz. Gradbeni direktor g. inž. Prelovšek se je odločil, da izdelati posebne vozove domačim obrtnikom. To je bilo vse hvale vredno. Mladi tehnik in konstruktor g. Albin Kunstler je predložil sporazumno s ključavničarskim mojstrom g. Josipom Rebekom model, kakšen voz naj bi mestna občina naročila za pobiranje smeti po ulicah. Smetarji pobirajo smeti ravno ob urah, ko je največji promet, ko hite ljudje v

urade in deca v šole. Bilo je v javnosti že dosti kritike o teh odprtih vozovih. Upamo, da bo mestna občina uvedla zaprte vozove za smeti, kakor jih je g. Kunstler skupno z g. Rebekom izdelal. Prvi voz je zelo lično izdelan, teče na štirih kolesih ter je za dva konja. Voz sprejme vase toliko smeti, kakor prej dva odprta voza, tako da bo lahko občina pri vpregi sami marsikubi prihranila. Voz tehtja 1200 kg ter ima 3 kubične metre prostornine. Na vsaki strani na vrhu v strelhi so po tri vložišča za zabojske smeti. Zabojski s smetimi se po posebni napravi zavrti, tako da pade vsebina v spodnji prostor, ne da bi veter odnašal prah naokrog. Zanimivo je tudi, kako se potem poln voz izprazni na smetišču. To se zgodi z avtomatičnim dvigalom na levo in desno brez napora.

Navdušenje publike je doseglo svoj vrhunec pri premijeri grandioznega vefilma

Premijera! Ob 3., 5., 6., 8. in 9. uri! Mladini neprimerno!

PICCADILLY
(Noče življenje v Londonu.)
Vsakdo občuduje divno lepo igro krasne kitajske umetnice

ANA MAY-WONG
Pomnožen orkester svira najnovejši repertoar. Bosnafilm. „Elitni kino Matica“

Telefon 2124

Čudne najdbe telesnih ostankov

Jesenice, 31. avgusta

Ko je večer dopoldne tovarniški upokojenec in hišni posestnik Ivan Smolec, p. d. Pehtovec iz Kurje vasi, v družbi delavca Karla Zvezde poleg svoje hiše kopal in odstranjeval skale, da si izravna in razširi dvorišče, je zadel s krampom ob neki bel predmet ter je šele po ponovnem udarcu s strahom opazil, da je to človeška lobanja, ki pa je na žalost zaradi udarca s krampom precej razpadla. Ostal je le zgornji del obraza. V zgornji čeljusti se nahajal nekaj prav dobro ohranjenih zob. Vrhni del lobanje pa se še vedno da lepo skupaj sestaviti, vendar pa je očito, da je to lobanja človeka, ki je živel pred davnimi stoletji, morda tisočletji in ga je skale, težka gotovo nad 30 ton, pokopala pod seboj.

Zanimivo je nadalje, da sta našla delavca v okoliših, kjer je ležala lobanja, izredno čudno prst, slično domala cikorijski. Prst se med prsti fino mane ter najbrž izhaja od razpadlih teles, kajti na tem mestu so našli že pomladno eno lobanjo, ki pa se je razsula, nedavno pa so našli nekaj metrov stran tudi živalske kosti.

Po mnenju ljudi je moral ta nesrečna bitja podstati ogromen plaz, ki je pridrvel v navpične gore. Možaklje ter je zabrisal vsako sled za nesrečnike. Delavci bodo kopali naprej, morda najdejo še kaj, umesto pa bi bilo morda, da bi se za stvar zanimali tudi znanstveniki.

Spretni vlomilci

Kakor smo imeli priliko že večkrat poročati, se klasi po Gorenjskem že nekaj časa doslej še popolnoma neznana tatinska in vlomilska tolpa, ki straši nekaj dni v tem kraju, pa se zopet preseli v kak drug kot Gorenjske. Orožniki, prideleni raznim postajam, imajo z zasledovanjem skrivnostnih plitvec neverjetno posla. Patrulje svigajo iz vasi v vas, vendar pa ostane vse naprej brezuspešno. Tatovi so zdaj v Bohinjskem kotu, nakar se pojavijo okrog Kranjske gore, nato zopet v blejski okolici, a se naslednji dan že zopet raznese vest, da so pričeli z vromi kje v Poljanski dolini.

Preteklo noč pa so se vthotapili svedrovi v okolico Skofje Loke, kjer so že pred nočjo oprezovali za raznimi vlomilskimi prilikami. V okolici Bersantove trgovine v Stari Loki so ostali deli časa in strokovnjaki premetirali vso hišo. Bilo je okrog 2. ponoči, ko so nekateri čuli korake okrog hiše, vendar pa niso polagali na to nobene paznje. Vsi v hiši so spali trdno spanje, ko je naenkrat zaškrtala mreža v prizemskem kletnem oknu. S pomočjo drog so svedrovi mrežo kmalu okrivili in zlezli v klet. S seboj pa so seveda imeli žepne svetilke in so tako kmalu našli vrata, skozi katera so prispeli v vežo. Od tam so vdrl v shrambo, kjer so našli veliko zalogo leštin. Naposled so se odločili za zabelo, meso in jajca. Odnegli so večjo množico, vzeli tudi kruh in pobasali v pripravljene vreče 100 jajc. Bilo so pa seveda med tatovi tudi kadilci. Oskrbeli so se s škaflo vrdarskih in žetjskih cigare. Po daljšem brskanju so iztaknili neke tudi 400 Din gotovine. Na prosto so prišli po isti poti kakor so prišli v notranost hiše. Uzmovci so bili izredno spretni, kajti povzročili niso prave nobene ropote. Zunanjo se nato odločili, da naskočijo še okno v trgovini. Polskali so neke kramp, ki pa je bil preslaboten in okna niso mogli odpreti. Mreža je bila premočena. Po daljšem trudu so svoj namen opustili in se zadovoljili s prejšnjim plenom. Oškodovani trgovec je opazil tatvino zjutraj in prijavil zadevo orožnikom. Ker pa je imel opravka tekmo dne tudi v Ljubljani, je stopil še na ljubljansko policijsko direkcijo in tudi tu opisal nočni dogodek.

Zgodaj so začeli

Ljubljana, 31. avgusta

V Vnanjih Goricah poleg Brezovice je zavladalo večerj zjutraj strahovito razburjenje. Povod k temu je bil strah 47-letne posestnice Marjane Lenaršičeve, ki je hitela po vasi, se ustavljala pri hišah in pripovedovala o napetem in strašnem nočnem dogodilju.

— Roparje imamo v vasi, je kričala še vedno vsa tresoč se.

— Jojmene, so se čudili ljudje, kaj bo, kaj bo, Nobenega miru nimamo. In nikoli človek ne ve, kje ga kaj čaka.

Okrog 5.30 zjutraj je prihitela že do orožnikov na Brezovici vsa iz sebe in skoro brez sapa najmlajša hčerka Lenaršičeve in naznanilo orožnikom, da je bila mati ponoči napadena od treh maskiranih razbojnikov. Njeno pripovedovanje je bilo tako nazorno, da se je takoj dvignil postajevodja g. Rus in odšel v pol ur oddaljeno vas. Zaslišal je preplašeno čudjo, kakor se po domače imenuje Lenaršičeva, ki mu je mogla le počasi v pretrganih stavkih raztolmačiti, kako se je stvar pripetila.

Bilo je okrog enih ponoči. Lenaršičeva je spala v svoji sobi, ki jo deli od sobe hčera veža. Ker kot starejša ženska ni spala baš najtrdnije spanje, se ji je v polnu nenadoma zazdelo, da je začela pred pragom drsati korak. V naslednjem trenutku se ji je zdelo, da je začela skripanje vrat, nakar pa je že planila pokonci in opazila pred seboj tri maskirane razbojnike. Da to niso bile sanje, se je zavedla takoj. Eden izmed razbojnikov, in sicer največji, je stopil pred njo in ji s pritajenim glasom zagrozil: Molči ženska! Že pripravljene klie na pomoč ji je zamrl v grlu, kajti prvi razbojnik je stegnil roko in jo do smrti preplašena Lenaršičeva ugledala pred nosom samokres. Takrat je stegnil roko tudi drugi razbojnik in ji pokazal nož.

Prvi je nadlejal: »Matl, pokaži nam denar, drugače bo križi!«

Ker Lenaršičeva ni mogla takoj vstati, so jo maskiranci zopet narahili in znova zahtevali, da jim pokaže, kje ima skrit de-

Pri motnih prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabostih, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nemoči do dela povzroči naravna »FRANZ JOSEFOVA« gnetilca odprto telo in olajša krvni obtok. Požarki na univerzitetnih klinikaš so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staroprečižene »FRANZ JOSEFOVE« vode. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

nar. Lenaršičeva je bila prisiljena, odvesti jih do male omarice, kjer je imela v listnici 100 Din, dočim je imela večji znesek skrit drugje. Roparji se s tem filso zadovoljili, zato jim je morala dati še ročno denarnico, v kateri je imela le nekaj drobca. Slednji so roparji pozvali Lenaršičevo, naj jim sledi v podstrešno shrambo za živce. Tamkaj so si napadalci izbrali par klobas. V veži pa so si že prej natočili v pločevinasto posodo tri litre mleka od večerne molže. Slednji so spravili vso tresoč se Lenaršičevo nazaj v njeno sobo, dočim so sami izginili v temo. Preden pa so vzeli slovo, se je največji še enkrat obrnil do napadenke in ji zagrozil: Pripravi se! Ako zineš o stvari le besedico, ti zažgem hišo!

V naslednjem trenutku je čula drgetajočo Lenaršičeva še par drsajočih korakov, nakar je v hiši zopet vse utihnilo. Čim je zavladal popoln mir, je Lenaršičeva planila v vežo in priklicala hčerke, ki o napadu niso imele niti pojma. Preplašene ženske so komaj čakale jutra, nakar so odhitele na vas in pričele pripovedovati o nočnem dogodku.

Orožnik je takoj začel zasledovati maskirane neznance. Obšel je vso vas, zaslišal tega in onega. Slednjič sta prišla skupaj tudi s 13-letnim pastirčkom pri Lenaršičevih.

— Jaz pa vem, kateri so bili, je zapel pred orožnikom. — Oho, se je začudil ta, no mali, pa nam ti povej, kar veš!

— I moj brat in pa Janez G. in pa še eden, ki ga nisem spoznal, so bili.

Deček je nadaljeval pripovedovanje in povedal, da je spal na večer v mirni na skednju poleg hiše. V mraku sta se pojavila tamkaj tudi neki Stefan B. in pa Janez G. Za njima je prišel še neki tretji, ki ga pa mali Tonček ni spoznal. Čul je tihlo šepetanje, vendar razločil samo par besed »Da jo bodo zvezali«. Pozneje se za stvar ni zmenil in zaspal. »Razbojnik«, eden star 17 let in po poklicu pljučničarski vajenec, drugi star 16 let, tretji neznan, so našli lesto in se sp plazili na streho. Tam so po daljšem času odstranili nad 15 opek, potrgali strešnice in si tako napravili vhod v podstrešje. Iz podstrešja so seveda z lahkoto prispeli v spodnje prostore in izpeljali svoj načrt. Orožnik je oba imenovana roparja še istega dne izsledil. Odvedel ju je na postajo, kjer ju je pričel zasliševati. Bila pa sta tako zakrknjena, da nista hotela izdati tretjega tovariša, zaradi česar sta morala zaenkrat romati sama v zapore ljubljanske jetnišnice.

Vprašanje novega zdravišča

Kostrivnica-Podplat, 30. avg.

Naš kraj je izredno bogat na vrelca kisle vode, ki je učinkujoče zdravilo proti žledčni bolezni, pljučnemu katarju, priporočljivo pa tudi za vsakega, ki trpi na sladkorni bolezni, kroničnemu katarju mehurja itd., kar je ugotovilo in priznalo že več tu- in inozemskih zdravnikov in bolnikov. Tako imamo dva moderno urejena vrelca komaj 10 minut od železniške postaje Kostrivnica-Podplat. Sta to: »Kraljev vrelce« ali »Kostrivniška slatina« in vrelce »Sv. Ignacij«, oba last g. Franca Kurnika. V komaj 20 minut oddaljenem Gaberniku imamo vrelce »Kralja Aleksandra I.«, dalje »Marijin vrelce« (Gaberniška slatina) Rozaljin vrelce in še 4 druge, ki pa so sedaj zapuščeni. Tako Kostrivnica, kakor Gabernik imata krasno sončno lego in je okolica obeh naravnost idilična. Zivljenje je v tem kraju ceneno, ker le zemlja rodovitna in se živinoreja precej goji.

V zasebnem življenju se je v zadnjem času začelo razpravljati o ustanovitvi cenenega zdravišča, tako da bi bila dana prilika tudi finančno šibkejšim preživeti počitnice v zdravišču. Ta ideja bi bila tudi izvedljiva, ker ima Gabernik na razpolago dve dvenadstropni hiši, ki sta popolnoma prazni. Misel je zdrava in je želeli, da se lokalna oblastva resno zavzamejo za stvar.

Podplat se v letošnjem poletju zelo oživlja. Poleg mnogih avtomobilov in vozikov, ki pasirajo ta kraj, nas radi obiskujejo beogradske dijaki, ki so v Gaberniku na počitnicah. Teh je 90 po številu in imajo lastni tamburaški zbor. Na tuice napravijo žalosten utis samo železniška postaja, ki ima sicer čakalnice v obliki majhne barake, nima pa prometne pisarne. Merodajne faktorje ponovno prosimo, da nam napravijo razmeram in kraju spodobno in primerno postajo.

Kmetijski dan in konjske dirke na Bledu

dne 8. septembra.

Jahalno in dirkalno društvo za Gorenjsko priredi na stadionu S. K. Bled (v Zaki) dne 8. septembra ob 15. velike konjske dirke, kmetijska mladina pa priredi kolearske dirke. Pritrditve bodo združene z običajno povorko kakor vsako leto in z veliko ljudsko veselico.

Program:

1. Kolesarske dirke. Zbirališče kolesarjev ob 8. uri dopoldne pri hotelu »Lovcu« na Bledu. Dirkači naj se prijavijo po dopisnici »Zvezi društev kmetijskih fantov in deklet« v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7.
2. Ob 13. uri zbiranje okrašenih voz, konjenikov in narodnih noš pri »Blejskem domu«.
3. Ob 15. uri konjske dirke v Zaki.
4. Ljudska veselica z bogatim stečolovom, ki ga priredi »Zveza društev kmetijskih fantov in deklet«.

Sporod konjskih dirk.

1. dirka: za tri- in štiritletne konje, daljava 1800 m. Vozovi na 4 kolesih 30 m. postaja. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m. doklade.
2. dirka: za konje od 5 let in starejše, daljava 2700 m. Vozovi na 4 kolesih 30 m. postaja. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m. doklade.
3. dirka: enovprežna za amerišanske dirkače, daljava 2700 m. Doklado in postoj določijo razsodišče po rekordu in pri dirkanju.
4. dirka: enovprežna za mrazokrvne konje, daljava 1800 m. Vozovi na 4 kolesih.

5. dirka: dvovprežna dirka, daljava 2700 m. Doklade in postoj kakor pod točko 2.

6. dirka: jahalna dirka, daljava 2700 m, brez zaprek in brez izenačenja teže. Prijave je poslati najkasneje do 1. sept. tajniku »Jahalnega in dirkalnega društva« g. Pavlu Ollpu, Lesce. Prijavnina 20 Din. Polovična vožnja zaprosena.

Vožnja v Citroen-avtomobilu je največja zabava

Heroični časi, ko so se ljudje vozili v avtomobilu, katerega motor se je vrtel sem in tja, tako da je bilo hudo verjetno, da doseže do cilja s pomočjo volovske vprege, so zahtevali gotov pvgum in gotovo veselje do pustolovstva.

Danes pomenijo avtomobilske vožnje dnevno zabavo. Tudi bolj plašljiva in v mehaniški umetnosti manj izvežbana oseba se lahko brez nevarnosti vse do h krnilu. Potrebno je le izbrati dober voz.

Voziti se v Citroenovim vozom je zabava. Vozáč sedi dobro in udobno (premakljiv naslanjač) ter ima stalno pred očmi vse merilne aparate. Ti ga poučijo natančno o času, hitrosti, uporabi olja in o dobrem funkcioniranju njegovega dinamika. Z obema rokama neprestano pri krnilu lahko klub temu nadzoruje razsvetlavo in funkcijo obeh svojih smernih kazal. Zavrnil vzvod in pretikalo za brzine se nahajata v pravilni višini, pedali se lahko regulirajo. In ne da bi bilo treba obrniti glave, ve vozač natančno, kaj se dogaja za njim, kajti ozirno ogledalo mu to pokaže.

Ob deževju ostane steklena čipa s pomočjo široke brisalca popolnoma suha. Kadar sije sonce, uporablja proti žarkom senčnik. Ponoči mu kažejo žarometi pot kakor ob svetlem dnevu in zaščitna naprava proti bleščanju onemogoča slepenje vozov ali oseb, ki mu prihajajo nasproti.

Poset Citroenovega voza pomenja največjo varnost. Njegove krenke zavore voz tudi ob najhitrejši vožnji takoj ustavijo. Njegova pospeševalna zmoglost mu vsakem postanku takoj zopet vrne njegovo pravilno hitrost in njegova touting-karoserija (vsa iz jekla) varueta potnika pred močnimi sunki.

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) SREDSTVA za vse vrste proizvodnje »Chemotechnica« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

Slovenci !!

ki prihajate v Zagreb, obiščite restavracijo

„Janje“

v Nikoličevi broj 7,

kateri lastnika sta gosp. in ga. RESNIK. Izvrstna domača kuhinja, najboljša slovenska in hrvaška vina. Točna postrežba in zmierne cene. Restavracija je shajališče tu bivajočih in semkaj dopotujočih Slovencev. 10402

Na srcu, ledvicah in presnovi bomo našli najdejo v zdravišču

Slatina - adenci

svoje zdravilje 10417

Od 1. septembra naprej znatno znižane cene. Prospekt se pošlje na zahtevo.

vaakovrsne ure, slatina in srebrnina po niski ceni pri

L. Vilhar, urar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 38

Salonit

cementno azbestni škrlj

je za pokrivanje zgradb najboljši material.

S

Pazite na zasloni znaki

Škrljnost uspeha

vsakega moškega

leži v uporabljajočemu CASANOVA

CREAM tovarne Dr. Richard Weiss, Berlin. Kupujte v apotekah in drogerijah CASANOVA CREAM v tubah. — Navodila in poskušne škatlice razpošilja proti pripisani vsoti od 10 dinarjev (znamke v pisnih): zastopstvo

Dr. RICHARD WEISS,

Zagreb, Petrinjska ul. 30/II.

„KUVERTA“ d. z o. z.

konf. tvornica papirja

Vožarski pot 1

Karlovška cesta 2

Stalna zaloga kuvert vseh velikosti, plačilnih vrečic, aktovk, kuvert z okenci itd. Blago solidno!

Na obroke!

Oblačilnica „Ilirija“ vodi!!!

3 m volnenega blaga za ženski zimski plašč z brokatno podlogo kompletno!

Din 350.—, 400.— in 430.—

Največja izbira

Najboljše blago

Najnižje cene

Najdaljši rok odplačevanja!

Zahtevajte vzorce!

Zahtevajte poset potnika!

Oblačilnica „Ilirija“, Ljubljana

Mestni trg 17/I. Telefon 28-25.

Sport

Lahkoatletski dvomatch Zagreb - Ljubljana

Danes se bo vršil na igrišču Ilirije lahkoatletski dvomatch Zagreb - Ljubljana. Začetek dopoldne ob 9. popoldne ob 15. V naslednjem podajamo pregled nastopajočih atletov: 100 m: Helebrandt, Schlesinger-Pavšič, Skok. Helebrandt je po letošnjih rezultatih najboljši sprinter v državi. Pred kratkim je zmagal v Zagrebu na mitingu Concordije na Pavšičem in Stepišniku. Pavšič se je od zadnjega mitinga zelo popravil in bo imel v Skoku in Helebrandtu enakovredna nasprotnika. Možno je, da atleti dosežejo najboljši čas v sezoni. Presenečenja niso izključena.

200 m: Schreiber, Madjarevič-Pavšič, Skok. Schreiber in Madjarevič sta popolnoma nova atleta, o katerih se še ni mnogo slišalo. Za Ljubljano startata Pavšič in Skok. Oba sta naše upanje. Pavšič je zmagal v Ptuj nad Skokom za prsa. Skok za je tekel v sredo na izbirnem mitingu 236, kar je najboljši letos doseženi čas na 200 m. Skok je nova zvezda Primorja, velik talent, kateri bo dosegel s primernim treningom in solidnim življenjem še nepričakovane rezultate.

400 m: Schreiber, Madjarevič - Močan, Zorja.

Zagrebčana sta popolnoma nova človeka. Močan zgleda, da se nahaja že v prav dobri formi in ravno tako Zorja. Zmaga Ljubljane se pričakuje.

800 m: Rittig, Predanič - Zorja, Močan. Upamo, da bo Zorja dostojno zastopal Ljubljano.

1500 m: Predanič, Kumer - Zorja, Slapničar. Z ozirom na rezultate ima največ šans Predanič, vendar presenečenja niso izključena.

5000 m: Koren, Kumer - Sporn, Tinta. Težko je tukaj predvidevati zmagovalca. Vsekakor bo borba ostra in bo odločilna šele zadnja runda.

4 x 100 m: Schlesinger, Schreiber, Madjarevič, Helebrandt - Režek, Pavšič, Stepišnik, Skok. Ako bodo predaje dobre, ima Ljubljana velike šanse za zmago.

Skok v vis: Jakupič, Kallay II - Gregorka, Medra. V tej disciplini se pričakuje sicer zmaga Zagreba. Gregorka ima majhno blesuro, ki ga pa ne bo ovirala. Medra je pa tudi že večkrat pokazal, da se zna boriti, vsaj je skočil že preko 170 cm.

Skok v dalj: Helebrandt, Kallay II - Korčec, Stepišnik. Helebrandt je sicer pokazal v zadnjem času dobro formo, vendar bo naletel v Korčetu in Stepišniku na močnega rivala. Korčec je v formi in skače redno preko 6 m. Vsekakor je v tej disciplini vprašanje zmage odprto.

Troskok: Jakupič, Kallay II - Korčec, Režek. Ravno v tej disciplini so ljubljanski atleti pokazali navadno nadmoč nad Zagrebčani. Korčec in Režek imata skoke nad 13 m. Nov jugoslovanski rekord nas ne bi iznenadil.

Skok s palico: Ferkovič, Kallay II - Gregorka. Ta disciplina je sigurna domena Zagrebčanov. Vendar upamo, da nas bo Gregorka dobro zastopal. Skače 330. To je marka, s katero se lahko dobro plasira.

Meti so sigurna disciplina Zagrebčanov. Disk: dr. Narančič, Manojlovič - Slamič, Banko. Sigurna zmaga Zagreba.

Krošja: dr. Narančič, Manojlovič - Slamič. Jeglič Tudi v tej disciplini so Zagrebčani znatno močnejši. Pričakujemo nov jugoslovanski rekord s strani dr. Narančiča.

Kladivo: Ferkovič, Gašpar - Rotar, Slamič. Ferkovič je v formi in ni izključeno, da pade jugoslov. rekord. V Rotarju ima močnega konkurenta, ki bo Ljubljano gotovo častno zastopal.

Kopje: Gašpar, Helebrandt - Petkovšek. Ilovac, Helebrandt meče sicer preko 50 m, vendar nestalno. Zato je zmaga docela negotova. Petkovšek mu bo opasen tekmelec in njegova zmaga ni izključena.

Na podlagi prognoze lahko upamo na zelo tesen rezultat. Lani je Ljubljana v Zagrebu zmagala, ker so zagrebški atleti pokazali premalo discipline. Letos obljubljajo revanš. Upamo, da se bodo ljubljanski atleti zavedali važne naloge in da bodo častno zastopali Ljubljano. Zeleti bi bilo, da publika s svojim posetom pokaže, da zna ceniti idealno delo naših lahkoatletov. Vstopnina je nizka.

Drugo kolo pokalnih tekem LNP

Danes se odigra na igrišču Primorja II. kolo tekmovalja za pokal LNP. Nastopijo zmagovalci I. kola:

ob 15.30 Hermes - Slovan

ob 17.15 Ilirija - Svoboda

Drugo kolo pokalnih tekem nam prinese samo še prvotredne klube z izjemo Slovana, katerega pa po moči lahko pršteva-

stvu že tolikokrat borila za tretje mesto. Letos je padel Slovan sicer v drugi razred, vendar je v nedeljski tekmi pokazal, da je še vedno dosti močan, da stavi tudi prvotrednim enakovrednega protivnika. Moštvo Slovana ima napram Hermesu skoro več izgleda na zmago, kajti po prvi tekmi sodeč, se nahaja v nekoliko boljši kondiciji.

Zanimivo srečanje obeta biti druga tekma. Prvak II. razreda Svoboda, ki nastopi letos kot najmlajši prvotredni klub, naleti po papirni formi na nadmočnega nasprotnika ter bi potemtakem ne imela nikakega izgleda še nadalje ostati v pokalnem tekmovalju. V resnici so pa šanse Svobode malo ugodnejše, kajti Ilirija odda v juniorsko reprezentanco, ki igra danes v Zagrebu več igrancev svojega I. moštva ter bo radi tega prisiljena nastopiti z rezervami, kar vsekakor močno izenači razmerje moči. Ilirija bo imela precej težko stališče napram Svobodi, kajti znano je, da hočejo ravno slabejši klubi napram najmočnejšim doseči po možnosti najugodnejši rezultat in zastavijo zategadelj vse svoje sile, da to dosežejo. Svoboda ima poleg tega v svojih igračih jako dober in talentiran material, ki je že onovno dokazal, da je povsem enakovreden ostalim prvotrednim igračem, kar je čutilo predvsem moštvo Jadranca, ki je bilo preteklo nedeljo od Svobode gladko eliminirano iz tekmovalja z rezultatom 5 : 0, kar je bilo vsekakor največje presenečenje prvega kola.

Otvoritev novega igrišča Slov. tenis kluba v Ptuj

Včeraj popoldne je aglini Slovenski tenis klub v Ptuj na svečan način otvoril svoje novo tenis igrišče.

V idiličnem kotičku ljudskega vrta, v senci smrek in konstanjev v bližini ribnika leži novi zagrajeni prostor za dvojne igrišče. Z velikimi žrtvami in nesebičnim trudom posameznih članov, zlasti gospodarja dr. Muhliča, si je ustvaril Slovenski tenis klub novo igrišče, ker mu dosedanje, ki ga ima v najemu, ne zadošča več, da bi zadovoljil navdušenost vedno na novo se prilaščajočih članov.

Ni bila lahka naloga ustvariti tako rekoč iz nič tako krasno igrišče na najlepšem in najprimernejšem prostoru, ki ga more nuditi naš mestni pometelj. Zaradi tega je vredna pohvale agilitas in podjetnost kluba, da nudi svojem članstvu možnost udejstvovanja na polju lepega tenisa sporta. Dolžnost javnosti pa je, da moralno in materialno podpira to stremljenje kluba, kateremu ob otvoritvi novega igrišča čestitamo z iskreno željo, da bi napredoval in se razvijal.

Sekcija ZNS. (Službeno.) Delegirajo se k tekam dne 1. IX. na igrišče Primorja ob 15.30 Slovan - Hermes g. Betetto, ob 17.15 Ilirija - Svoboda g. Setina, na igrišču Ilirije ob 17. uri Ilirija rez. - Grafika gospod Mahkovec, v Celju Atletiki : ?? gospod Deržaj.

SK Ilirija (nogom. sekcija). Sestava moštev za današnji tekmi je razvidna v članski knjigi v »Evropi« in na oglasni deski v garderobi. Igra se ob 17.15 na igrišču Primorja s SK Svoboda (pokalna) in ob 17. na lastnem igrišču s SK Grafiko. V garderobi je treba priti pol ur prej. — Načelnost.

Ilirija komb. - Grafika. Po lahkoatletskem mitingu Zagreb - Ljubljana odigrata SK Grafika in komb. team SK Ilirije danes približno ob 17. prijateljsko tekmo. — Vstopnine ni.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Jutri v ponedeljek prvi trening za vse one igralkice, ki so bile na turneji. K treningu, ki prične točno ob 18. uri, je prinesli vso klubovo opremo. Ta trening je obvezen tudi za vse ostale igralkice. — Načelnik sekcije.

SK Ilirija (iz tajništva.) Prihodnja seja načelstva se vrši v torek 3. t. m. ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. Gg. odborniki se naprošajo, da prisostvujejo seji polnoštevno. Dnevni red vreden. — Odborniško službo na igrišču vrše od 2. t. m. dalje naslednji: v ponedeljek Kos, v torek Betetto, v sredo dr. Lapajne, v četrtek Smolec, v petek dr. Kuhelj, v soboto Roter, v ponedeljek 9. t. m. Sircelj Mir, v torek Berdaj, v sredo Miklavčič I. v četrtek Pevalak M., v petek Cimperman, v soboto kap. Vizjak, v ponedeljek 16. t. m. major Koprivec, v torek Medic, v sredo Vreček, v četrtek Baltesat, v petek Sircelj Karel, v soboto prof. Čop. Vsi

Domače vesti

* **Položnice**, ki so bile priložene večeršnji številki, naj blagovolijo naročniki porabiti za vplačilo naročnine za mesec september. Z redno naročnino se morajo poravnati tudi eventualni zaostanki. Plačila prosimo takoj za prve dni meseca. Naročnike, ki se vračajo s poštne, oziroma iz letovišč, prosimo, da ne pozabijo pravočasno naznaniti svoje povratka zaradi premembe naslova.

Upravništvo »Jutra«

* **Za dopisne člane Slovenskega inštituta v Pragi** so bili imenovani profesorji ljubljanske univerze gg. dr. Franc Kidrič, dr. Rajko Nahtigal in dr. Franc Ramovš. Imenovanje dr. Gojmirja Kreka za člana tega inštituta smo objavili že včeraj. Kakor nam poročajo iz Prage, je bil imenovan za dopisnega člana kulturne sekcije Slovenskega inštituta v Pragi tudi vpokojeni profesor ljubljanske univerze dr. Mihael Janski, znani strokovnjak na polju jugoslovenske pravne zgodovine.

* **Slušatelji Svobodne šole pol. ved. iz Prage v Sloveniji.** V ponedeljek 2. t. m. z jutranjim brzovlakom priso na Bled slušatelji Svob. šole pol. ved. iz Prage. Posetijo otok in se popeljejo od tu do Parkhotela. Tu se nekoliko ustavijo in odpotujejo nato v Ljubljano, kamor dospo z opoldanskim vlakom. Tu bodo ostali čez noč. S slušatelji se najbrže pripelje tudi soproga primatorja mesta Prage dr. Baxe. Ugledne češke goste iskreno pozdravljamo na slovenskih tleh.

* **Spoomenik kralju Petru v Bosanski Krupi.** Njegovo Veličanstvo kralj je predvčeršnjim sprejel deputacijo meščanov iz Bosanske Krupe, ki ga je povabila k odkritju spomenika Petru Mrkonjiću, ki se bo vršilo v Bosanski Krupi 21. sept. letos.

* **Imenovanje v justični službi.** Ministrstvo pravde je imenovalo za sodniška pripravnika dr. Alojzija Finžgarja, pisarja pri upravnem sodišču v Celju in Alojzija Smida, odvetniškega kandidata pri okrožnem sodišču v Celju.

* **Duhovniška vest.** Dosedanji kaplan v Ribnici g. Franc Golob, ki je imenovan za župnika v Kostanjevici, je bil prošli četrtek umeščen na omenjeno župnjo.

* **Vojaške vesti.** Zrakoplovni kapetan I. razreda Oskar Umek je pridelen na službovanje zrakoplovnemu oddelku komande zrakoplovstva. Strojnik izpit so opravili naredniki: Alojzij Drame za čin aktivnega pehotnega podporočnika; Rudolf Kurent, Josip Recelj in Jernej Mak za čin aktivnega konjiškega podporočnika ter Alojzij Stražičar za čin aktivnega pehotnega podporočnika.

* **Sokolsko društvo št. Vid nad Ljubljano** priredi v nedeljo 8. septembra ob 3. popoldne na svojem letnem telovadišču javni telovadni nastop, združen z veliko vrtno veselico, pri kateri bo sodelovala celotna godba Sokola I. Božat srečolov, ples itd. Za jedila in izvrstno kapljico preskrbite. Avtomobilska postaja poleg telovadišča. Polovična vožnja po železnici do

Primarij dr. Demšar
Šelenburgova ul. 4
ZOPET REDNO ORDINIRA

Okrožni zdravnik
dr. Stanko Perpar
od 1. do 15. septembra
ne ordinira. 10412

Dr. Mis Franta
se je preselil v mestno hišo,
Poljanska c. 15.
ordinira od 2 — 4. Telefon 3284
10925

10.29
Primarij dr. Kunst
ne ordinira do 15. sept.

Specijalist za otroške bolezni
dr. V. Stacul
zopet ordinira
od 11. do 12. in od 3. do 5. 10410

Dr. Ivan Pintar
strokovni zdravnik za ženske bolezni
in porodništvo 10415
ne ordinira od 1. — 7. septembra.

Primarij Dr. Ješe
ne ordinira do 18. t. m. 10923

Dr. Mirko Rambic
Specijalist za zobne in ustne bolezni
zopet redno ordinira

voljena. Ker so šentviške sokolske prireditve znane po svoji animiranosti in ker je čisti dobiček namenjen za gradbo Sokolskega doma, se pričakuje obilni poset.

* **Samaritanski tečaj Rdečega križa.** Vsi udeležniki samaritanskega tečaja Rdečega križa v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev naj se sigurno udeležijo sestanka v torek 3. t. m. ob pol 8. zvečer zaradi dogovora glede ekskurzij in zaključka tečaja.

* **K razviti zastave oblasnega odbora UJNZB Ljubljana.** Ob proslavi dvajsetletnice organizacije, razvije oblasni odbor UJNZBL društveno zastavo, ki je v času od 1. do 6. t. m. razstavljena v trgovini »Elita« v Prešernovi ulici v Ljubljani. Zastavo je izdelala tvornica I. Neškudla, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25 po načrtu arhitekta g. Srečka Rainerja.

Zobni atelje Bevc Joško

v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 4/I. sprejema od pol 9. do pol 13. in od 14. do pol 18. ure. — Na željo se sprejme tudi izven navedenih ur.

Zobni atelje
Alojzij Bajc
se je preselil iz Rožne ulice št. 15 v isto ulico št. 7. 10413-a

ZOBOZDRAVNIK
dr. Stanko Tavčar

Specijalist za zobozdravništvo in ustne bolezni
ordinira od 8.—10. in od 3.—7. ure
LJUBLJANA, SPODNJA SIŠKA,
Frankopanska ulica 23 (nasproti
»Slogradca«)

* **Jugoslovanski svetovni potnik v Chicagu.** Znani avanturist Joža Mikulec, ki že 29 let potuje po vseh deželah sveta, jo je nedavno prinašal v urad Slovenske narodne podporne jednote v Chicagu. Na rami je prinesel ogromno knjigo, ki proučuje njegove obiske vseh mogočih krajev in oseb. Take zbirke avtogramov in uradnih pečatov menda ni na svetu. V knjigi so podpisali kraljevi in ministri vseh dežel, predsednikov republik, guvernerjev, županov in drugih prominentnih oseb. Mikulec je izjavil, da je njegova knjiga namenjena nekemu muzeju v stari domovini, kadar mu bo smrt ustavila romanje. Mož je rodom iz Stubice ter je še precej pri zdravju in moči, dasi je sicer že močno osivel. Iz urada je odnesel pečat »Jednote« na zlatem polju, ki ga je bil zelo vesel.

* **Smrtna kosa.** Po kratki, mučni bolezni je preminula v Ljubljani ga. Marija Kovačeva. Pogreb pokojnice se je vršil včeraj iz mrtvaške veže splošne bolnišnice. — V Zagorju ob Savi je preminula ga. Kodica Korinškova, trgovčeva soproga, stara šele 22 let. — Pokojnicama blag spomin, žalujočim naše sožalje!

Premijera!
Vražja kontesa
Dimna Grala, Werner Fütterer.
Ob 3., 4.5., 6., 4.8. in 9. uri.
Cena 2, 4 in 6 Din.
KINO IDEAL

* **Avtomobilska proga O. Žužek Ljubljana — Skaručna — Vodice — Cerkije — Kranj in obratno.** Razen včeraj objavljenega voznega reda vozi še ob nedeljah in praznikih eno turo več in odhaja iz Ljubljane 13.15, iz Skaručne 13.50, iz Vodic 14., iz Cerkije 14.30 in obratno iz Cerkije ob 15., iz Vodic ob 15.30, iz Skaručne ob 15.40 ter prihaja v Ljubljano ob 16.15.

* **Posvečenje mavzoleja v Tomislavovu.** Za slavnostno posvečenje mavzoleja v Tomislavovu v Južni Srbiji so v teku velike priprave. V mavzoleju bodo položeni k večjemu počitku smrtni ostanki 1300 srbskih vojakov, ki so padli v borbi z Bolgari leta 1913. Slavnostno posvečenje mavzoleja se bo vršilo 1. septembra v prisotnosti zastopnikov vlade, vojaških in civilnih oblasti ter najbrže tudi zastopnikov francoskih oblasti, ker bodo v mavzoleju počivali tudi posmrtni ostanki francoskih vojakov, padlih v svetovni vojni.

* **Promeršeni so cestni nadzorniki:** Karel Derganc iz Gornje Logatke h gradbeni sekciji v Šabacu, Franc Počkal iz Ljubljane h gradbeni direkciji v Čupriji in Franc Debevec iz Maribora h gradbeni sekciji v Kragujevcu.

* **Ženska referent za novinarstvo.** Pri večjem županstvu v Banjaluki je imenovana za referenta za novinarstvo gospodična Ljubica Parežaninova, uradnica omenjenega velikega županstva.

* **Himen.** Poročila sta se pri Kapeli sredi krasnih Slovenskih goric g. Ivan Kovič in gđ. Berta Menhartova, hčerka inšpektora fin. kontrole v poklju, oba učitelja v Poljčanah. Čestitamo!

* **Maturanti kranjske gimnazije iz leta 1909** proslavljajo leto 20-letnico svoje mature. V to svrhu se zberemo 9. septembra v Kranju pri skupni večerji in priredimo naslednjega dne izlet na Sv. Jošt. Sestane ob 18. v gostilni Peter Mayer v Kranju. Vsi, ki se žele sestanaka udeležiti, naj to javijo z dopisnico na naslov: dr. Stan-ko Sajovic, odvetnik v Kranju, da se jim pravočasno preskrbi prenočišče. K temu sestanku so najiskreje vabljene tudi gg.

„Na sveži zrak

mora Majdica“, pravi gospa Mica. Ponosna je, da vsi občudujejo njeno lepo in dobro negovano Majdico, v snežnobelem in duhtečem perilu. Ravno zato rabi ona za pranje samo

Schichtov
RADION

Modrobeli teden Mela - kravat

profesorji, ki so v šolskem letu 1908/1909 poučevali v osmem gimnazijskem razredu v Kranju.

* **Zanimiva razstava poštnih znamk v Ljubljani.** Kot je bilo že svoječasno sporočeno, priredi Slovensko filatelistično društvo ob priliki svojega 10-letnega obstoja 7., 8. in 9. t. m. v Jakopičevem paviljonu zelo zanimivo razstavo poštnih znamk. Za to razstavo vlada doma in inozemstvu veliko zanimanje.

* **Italijanski manevri med Lošinjem in Zadrom.** V zadnja dneh so se vršili veliki manevri italijanske vojne mornarice na morskem področju med Lošinjem in Zadrom. Manevri so se udeležile vojne enice dreadnought »Andria Doria«, križarka »Venezia« (bivša avstrovska vojna ladja »Helgoland«), »Mirabello« in »Riboty«, 6 rušilcev, 10 podmornic, večje število bojnih čolnov in nekoliko eskadril vojnih avijonov. Vse omenjene enice so končno odplule v Zadar. Prvič je sedaj italijanska vojna mornarica priredila v omenjenem morskem področju manevre v tako velikem obsegu. V Zadar je prispel načelnik italijanskega generalnega štaba, ki ima nalogo, da prouči način obrambe Zadra.

* **Kriminalna uganika v Suici.** V zadnji skrivnostnega izginotja 47-letnega prevzika Janeza Vrhovca iz Suice preiskava doslej še ni niti malo napredovala. Aretirana Lojze Vrhovec in hlapec France Lešnjak zanikata vsako krivdo. Zagovarjata se, da jima o Janezu, oziroma o njegovem tajinstvenem izginotju splošno ni nič znano. Pač pa sledi iz njihovih prvotnih izjav, da vsekakor vesta o stvari nekaj več. Orožniki poizvedujejo še nadalje, vendar niso za enkrat našli še nikakih izrazitejših sledov.

* **Smrtna nesreča pod vlakom.** Kakor javljajo zagrebški listi, se je v petek zvečer nekemu potniku, ki se baje piše Strgar, pripetila na kolodvoru v Brežicah grozna nesreča. Ko se je vlak ustavil, si je z vožnjo hotel ugasiti žej. Medtem pa se je vlak že začel pomikati. Potnik je k vlakom ter nespretno skušal skočiti na stopnice vlaka. Pri tem je padel pod vagon, ki ga je dobesedno zmečkal. Ostal je na mestu mrtve.

* **Sedemdesetletni stari izvršil samomor.** V Varaždinu se je t. dni v podstrešju svoje hiše obesil 74-letni stari Gustav Leitner, bivši veletržec. Vzrok obupnega čina je iskati v dejstvu, da je stari mož že skoraj popolnoma oslepel. Pri svojih so-mesčanah je bil pokojnik splošno priljubljen.

* **Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski tečaj v Mariboru.** (Odobren od ministrstva trgovine in industrije v Beogradu). Lastni internat, letni izpiti in izpričevala pod državnim nadzorstvom. Prospekti in vpisovanje v trgovini Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7. Natančnejše v inseratnem delu.

* **»Naša Slovenija, Bosna i Vojvodina.«** Te dni je izšla pod tem naslovom knjiga od M. Poljaka v Zagrebu z zanimivim stvotom. Knjigo priporočamo interesentom. Dobi se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri piscu M. Poljaku, Voćarska cesta 13, v Zagrebu.

* **Gramofonisti!** Izredno posrečena Slogerja »Poljubljani Vam roko madam« in »Ramona« v slovenskem jeziku sta bila v 2 dneh popolnoma razprodana. Nova poslička je na poti. Citajte tudi današnji oglas »Gramofon« A Razberger.

ITO — zobna pasta najboljša.
* Oblike kemično čist, barva, pišira in ilka tovarna Jos. Reich.

* Če si želite res dobro in trpežno kolo z jamstvom, si naročite kolo »PUCH« pri trdki Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ulica, v podružnici Novo mesto. 1086

* **Ugoden nakup perila!** Moško perilo, delavsko in finije vrste, čefir, popeljin.

Otvoritveno naznanilo.
Naznanjam cenjenim damam, da sem otvorila na

Starem trgu št. 11 a
NOV MODNI SALON
V zalogi imam lepo izbrano najnovejših in najmodnejših damskih klobukov po zelo povolnih cenah.
Se priporočam

Olga Fatur
Modni salon, Stari trg št. 11 a.

prodaja na drobno pod tovarniško ceno tovarna perila »Triglava«, Kolodvorska ulica 8, nasproti hotela Štrukelj. 1087

* **Novost!** Sl. občinstvo uludno opozarjamo na veliko izbero najmodnejših električnih svetil, testencev krasnih svilahtih in porcelanskih senčnikov, elektr. aparatov, žarnic in prvovrstnega radijskega materijala. »Elektrindustrija«, družba z o. z., Ljubljana, Šelenburgova ul. 3 in 6, telefon 2314. Velesejnska izložba: paviljon H. št. 443—447. 1115

Iz Ljubljane

u— **Nestroyevo veselolgo »Utopljena«** vprizori ljubljanska drama v nedeljo 1. septembra zvečer ob 8. v dramskem gledališču. Pri predstavi bo sodeloval operni orkester, ki bo spremljal pesmi, katere bodo peli ga. Medvedova in ga. Rakarjeva ter gg. Levar in Kralj. Veselolgo je eno najboljših del Nestroya, ki je napisal celo vrsto oderskih del veseloja značaja. Običajne dramske cene.

u— **Tenorist Vladimir Karavia.** V torek bo gostoval v naši operi ruski pevec Karavia kot Don Jose v operi »Carmen«. Karavia je študiral v Italiji še pred vojno, kjer je tudi nastopal, nato se je podal v Petrograd, bil angažiran v Musikdrami štiri leta, nato v Odesi tri leta; od tam je odšel v Bukarešto in nastopal na odru nad štiri leta. Kot priljubljeni pevec je prepeval tudi na dvoru ob priliki poroke in dobil zato v dar krasno fotografijo poročencev z lastnoročnim podpisom. Pevska volja ga je nato vodila zopet v Italijo, dalje Poljsko, Angleško, Francijo ter končno Beograd, Zagreb in sedaj v Ljubljano. Kot pevec se je opredelil v karakterne in lunaške partije (Herman v »Pikovni dami«, Radames v »Aida«, Don Jose v »Carmen« itd.). Poleg gosta in naše izvrstne »Carmen« ge. Thier-ry nastopijo že znani člani in članice naše opere, tako da obeta biti večer zelo zanimiv.

Advokat
dr. Igo Gruden
je premestil svojo pisarno
na Miklošičevo cesto št. 18
polec sodišča. 10968 Telef. št. 3323.

u— **Československa Obec Ljubljana.** Školni odbor česke dopinovaci šole dovoljuje si zvati k udeležbi na zapisu do vstopnice, jenž konan bude dne 3. září od 3. do 5. hodiny opodolndni v místnosti školy (Mladika). Správa školy přihlížeti bude ku vodnému rozdělení vyučovacích hodin podle časových možností žactva, tak aby návštěva školy byla pokud možno umožněna všem. Kousalť Republiky Československé upozornuje přihlíšuníky české národnosti na jejich národní povinnost a učast na zápise do české dopinovaci školy vřele doporuje.

u— **Program proslave 20-letnice UJNZB.** I. dan 7. t. m. od 19. do 20. bakladi, ob 20. slavnostna akademija v veliki dvorani hotela »Uniona«. II. dan 8. t. m. ob 10. slavnostno zborovanje in razvite družbene zastave v veliki dvorani hotela Uniona;

Vrtni koncert

Danes popoldne vsi v gostilno Trbovc. Na vrtu igra ruski akademski zbor na balalajke. — Dobila se bodo topla in mrzla jedila, točil se bo pristni dolenski cvček in prvovrstna štajerska vina. Pivo v sodčkah.

Za obilni obisk se priporočajo
Kristina Trbovc in ruski akademiki. 10945

Carinski posrednik
Vardjan Vo tek

je preselil svojo pisarno
na Dunajsko ceto št. 31
vhod skozi vežo.

MLEKARSTVOM
K
BLAGOSTANJUI
ALFA D. D.
SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO
ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 46
Zastopniki se iščejo povsod! 519

Kino Ljubljanski dvor!
Telefon 2730

Premijera! Premijera!
OTVORITEV SEZUE
Največja mojstrovina filmske umetnosti
Belphegor,
vampir Lourea
Réné Navarre, Elmiere Vautier,
Alice Tissot.

Ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

ob 16. velika vrtna veselica s plesom na vrtu in v vseh prostorih hotela Union. Sodelovala bo cela godba na pihala in orkester Sloge. Predprodaja vstopnic za slavnostno akademijo 7. t. m. v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Za slavnostno akademijo običajne koncertne cene. Vstop na veselico s slavnostnim znakom prost.

u— **Mestni magistrat opozarja vse invalide ter invalidske vdove in sirote na invalidski zakon od 4. julija 1929.** ki je izšel v »Uradnem listu«, letnik XI. št. 81. Zlasti se opozarja na §§ 102, 103 in 104 invalidskega zakona, ki so nabiti v prepisu na občinski deski na mestnem magistratu.

u— **Občni zbor moške in ženske Ciri Metode podružnice v Šiški** bo 2. t. m. (v ponedeljek) ob 8. zvečer v gostilni Reinighaus, Frankopanska ulica. Vsi vabljeni vsi, posebno pa še zavedne dame.

u— **Namesto venca** dragemu bratu Janku Mladicu darujejo Dofe, Tone, Mica Mladici 600 Din ter v spomin pokojnemu A. Panholzerju neimenovan 50 Din za Pol-porno društvo slepih. Najlejša hvala!

u— **Obratno vodstvo električne cestne železnice v Ljubljani** naznanja občinstvu, da bo Dolenska cesta od Česnovarja do Mar-nedeta zaradi nujnega popravila proge v dneh 2., 3 in 4. septembra za cestni promet zaprta.

u— **Trgovsko vrtnarstvo Korsika** vab: vse p. n. obiskovalke ljubljanskega vele-sejma, da si brezplačno ogledajo veliko iz-biro cvetočih ameriških dالي v 166 vrstah, cvetočih gladijole in druge perene. Urejen vrt na Vrtači št. 3 in bivši gozdni drevesnici na Tržaški cesti.

u— **Namesto venca** na krsto gospe Antor-nije Mrakove sta poslala naši uravi 200 Din g. Fran in ga. Roza Krapež za volja-ke, oslepele v vojni. Hvala!

u— **Čudna nezgoda.** Jožefa Lampretova, 46-letna žena vpokojenega železničarja iz Zatiče, je prišla včeraj po oravkah v Ljubljano. Pomudila se je tudi na trgu, kjer ji je padla pri neki mesarski stojnici na nogo ostru mesarska kljuka. Nesreča je hotela, da se ji je kljuka zadrla z ostrino v nabreklo žilo na nogi. Iz rane je pričela Lampretovi nenadoma brizgati kri v izred-no močnih curkih. Ker se krvavljenje ni hotelo ustaviti, so morali ponesrečenko prepeljati z rešilnim vozom v splošno bol-nico.

u— **Hud zaljubljenec.** Na Vodnikovi cesti v Zeleni jami je prišlo predvčeršnjim po-noči do velikega kravala in kamenjanja. 22-letni mizarski pomočnik Rudolf je nam-reč stopil ob imenovanj uri iz veže bližnje hiše, a sta ga na cesti pričakala njegov oče in mame. Nedaleč vstran pa je stal tudi delavec Miha. Čim je fant stopil iz veže, ga je pozdravila mameha s prav krepkim pozdravom. Besed na Rude ni smatral za pozdrav, zaradi česar se je vjezil. Oče mu je pričel očitati, da je zapustil svoje prejš-nje dekle in se po neumnem navezal na drugo. Beseda je dala besedo in slednjič je razljuteni oče skočil za sinom. Ker pa ga ni mogel vjeti sam, mu je pomagal Miha. Rude se je tega kmalu otrešel, na-ker je pograbil kamen in ga zalucal nanj. Ranil ga je v nogo, da je takoj klenil sku-paj. Pozneje je pograbil še drugi kamen ter ga vrgel v mameho, naker je pobegnil. Oba poškodovanca sta hudega Rudeta pri-javila policiji.

u— **Nesreča na dvorišču.** 77-letna za-sebnica Uršula Burgerjeva je sedela včeraj okrog 17. na dvorišču domače hiše v Pre-dovičevi ulici št. 19 na Selu. Nenadoma pa se je odkrutil nad oknom II. nadstrop-ja velik kos ometa in padel z velikanskim truscem baš na spodaj sedečo Burgerjevo. Stara ženica je padla s stola in obležala na tleh z zlomljeno levo nogo in pohablje-no roko. Ponesrečenko so takoj prepeljali z rešilnim avtom v splošno bolnico.

u— **Nezgodar zaradi kolesa.** Ko se je pe-ljala delavka Antonija Zajčeva iz Obrbi predvčeršnjim popoldne okrog 18. s ko-lesom po Resljevi cesti v smeri proti Zmaj-skemu mostu, se je baš tisti hip, ko je pri-vozila na križišče, pripeljal iz stranske ulice enako na kolesu neki mož. Zajčeva, ki je vozila popolnoma pravilno, se je na-meravala alno ogniti, kar pa je postalo usodno za obidničarsko sestro Azneto Ka-rovo, ki jima je prišla nasproti. Zajčeva se

je namreč zaletela vanjo in jo podrli z vso silo po tleh. Sestra je obležala nekaj časa na tleh z močno poškodovanimi ušnicami in nosom. Poškodovanko so odvedli v hiralnico na Vidovdanska cesto, kjer so ji nudili prvo pomoč. Ker se je pripetila nesreča popolnoma po naključju, bo Zajčeva seveda oproščena.

— Danes in jutri v Kašću žganje. Godba Radioval, Ljubljana. Avtomobilski zveza Marjani trg. 1112

— Dr. Deražni ne ordinira do 22. septembra, ker odpotuje kot službeni predstavnik državnih železnic na oftalmološki kongres v Amsterdam.

— Pevsko društvo »Sava« bo sodelovalo pri razviti prapora Sokola Moste. Zbor pevcev ob 14. v pevski sobi! 1118

— Naznanjava, da sva otvorili modni atelje »MISS« (obleke, klobuki, umet. obrti) na Mestnem trgu št. 23. Mimi Spincič-Medvedova in Žilka Severjeva. 1114

— Kuhnjanje na plinu: Gospodična Arnbekova iz Nemčije bo v torek 3. t. m. ob 8. zvečer v jedilnici »Mladike« najbrže zadnjič v letošnjem letu predavala o plinu. Opozorjamo na to predavanje posebno one stranke, katere se pouka o pravilni uporabi plina še niso udeležile, čeprav imajo plinski napeljav, pa tudi one, ki še nimajo plina, ker niso prepričane o prednosti plinske kurjave.

Iz Maribora

— Spomenik kralja Petra nameravajo postaviti v Dol. Lendavi. V ta namen je bil te dni že sestavljen pripravljajni odbor, obstoječ iz okr. glavarja dr. Farčiča, komandanta mesta kapetana Markoviča, odvetnika dr. Leskoveca, odn. dr. Kuntarica, šol. upravitelja Peterneja, dobrotelja in kolonista Jos. Grčič in geodeta Bože Tripala. Prepričani smo, da bo ta akcija glede na večne zasluge velikega našega prvega narodnega vladarja in osvoboditelja naša v našem odrešenem Prekmurju kar najboljši vtis.

— Glasbena Matica v Mariboru sprejema za svoj zbor nove, že rutinirane pevke in pevce, ki so obenem teoretično naobrazeni. Sprejem bo v ravnateljstvu Glasbene Matice, Aleksandrova 5. III. nadstropje, od ponedeljka 2. t. m. dnevo od 10.—12. in od 16.—18. Glasbena Matica odprta v primeru dovoljenja števila prijavljenecv tudi naraščajski tečaj za nerutinirane in teoretično še nepripravljene pevke in pevce. Pogoj za take prijavitelce je vsaj dober siuh in istotak glasovni material.

— 2000 voženj v službi ljubezni do bližnjega je v večeršnjim dnevem absolvirala čeljarski mojster Fr. Šalkovič, član rečevalnega oddelka mariborske požar. bramb. ki je kljub zaposlenosti v svoji obrti vse svoj prosti čas v službi ljubezni do bližnjega. V sedanjih dobrih rekordov je vsakakor omembe vredni tudi ta rekord.

— Stedite z vodo. Mestni magistrat priziva prebivalstvo k največji štednji z vodo, ker se je zaradi obstoječe suše okkazalo v mestnem vodovodu občutno pomanjkanje vode. Škropljenje vrtov in polja z vodo iz mestnega vodovoda je kar najstrožje prepovedano. Istotako je prepovedano prevažanje vode iz mestnega vodovoda na druga zemljišča.

— Nogo si je zlomil na nekem travniku na Špičniku 14-letni Adolf Vičar iz Špičnika. Ponesrečenca so prepeljali v mariborski bolnišnico.

— Samomori starčka. Za mrtvašnico v Svečini so našli v petek 60-letnega posetnika Iv. Marholda obsežnega. Pogrešali so ga že več dni in so bile vse poizvedbe za njim zaman. Ker je bilo truplo že v razpadajočem stanju, je moral vsekakor vsteti že več dni. Kaj je gnalo starčka v obup, še ni znano.

— Izsedel napadalec. Včeraj so pripeljali v mariborski bolnišnico 36-letnega viničarja na Šerbinovem vinogradniškem posestvu Al. Avguščina iz Plača pri Svečini, ki je imel tekočo rano na glavi. 17-letni F. Borko, predzakonski sin Avguštinove žene, ga je namreč med domačim prepirom udaril z vso silo z lesenim krepelcem po glavi in mu prebil lobanjo. Dočim se Al. Avguštin v bolnici bori s smrtjo, so mladoletnega Borka odvedli v zapore okoliškega sodišča.

— Dr. Fran Marinič, Maribor. Trubarjeva ulica 11, zopet redno ordinira. 1082

— Zobozdravnik dr. Franc Karlin, specialist za zobne in ustne bolezni. Maribor, Siovenska ulica 9., zopet ordinira. 1098

— Finančna kontrola v Mariboru priredi svojo običajno slavo finančne kontrole 1. septembra ob 20. na vrtu, v primeru slabega vremena pa v mali dvorani Narodnega doma. Vabljeni vsi gg. tovariši in prijatelji. Vstopnine ni. 1113

Iz Celja

— Svečan sprejem škola Irenaja v Celju. Včeraj popoldne je prispel ob 13.10 z beograjskim brzovlakom v Celje pravoslavni škof Irenaj, ki bo prisostvoval današnjemu svečanemu polaganju temeljnega kamna za pravoslavno cerkev. Na kolodvoru so ga pričakovali zastopniki tukajšnjih vojaških oblastev, predsedstvo Srbske pravoslavne cerkvene občine in številno članstvo celjske cerkvene občine. Istotako s škofom je prispelo tudi njegovo spremstvo in več drugih visokih dostojanstvenikov. Škof Irenaj se je nastanil v Celjskem domu.

— Kraljev zastopnik pri današnji slavnosti. Nj. Vel. kralj Aleksander je določil za svojega zastopnika pri današnji slavnosti polaganja kamna pravoslavne cerkve v Celju komandanta dravske divizijske oblasti v Ljubljani divizijskega generala Sava Tripkoviča. Napovedali so se še: kot zastopnik patrijarha Dimitrija vikarnj episkop Irenaj, v čigar spremstvu se nahajala predsednik duhovnega sodišča v Beogradu Vasilije Branković in patrijarhalni tajnik dijakon Dragutin Maksimović, dalje kot zastopnik ministra za vojsko in mornarico brigadni general Živko Stanisavljevič iz Maribora, kot zastopnik pravosodnega ministra ljubljanski vojni svečenik prota Di-

Damske plašče

načlepe in najcenejše kupite pri

A. Paulin,
LJUBLJANA
Kongresni trg 5 (Zvezda).

mitrije Janković, kot zastopnik ministra za zgradbe inšpektor Momir Korunović in kot zastopnik komandanta IV. armije v Zagrebu komandant celjskega 39. pešpolka polkovnik Vojislav Kostić. Polez omenjenih cerkvenih dostojanstvenikov bosta prisostvovala svečanosti tudi okolišni prota beograjski Nikola Trifunović in višji vojni svečenik iz Maribora Petar Trbojevič.

— Mestni proračun za l. 1930. Celjskim občanom je mestni proračun za prihodnje leto razpoložen na vpogled do 11. septembra pri mestnem knjigovodstvu med uradnimi urami. V tem roku se morejo vlagati pri mestnem načelniku eventualne pritožbe.

— Sokolsko društvo Celje opozarja, da se bo pričela s 1. septembrom redna telovadba vseh oddelkov tako v mestu kakor pri odseku v Gaberju. Telovadne ure začasno neopremene. Ker se bližajo župni zlet in domači društveni nastop v Gaberju v jeseni, se pozivajo vsi v telovadnice.

— Obnove stroške državne razredne loterije. Opozorjamo vse lastnike srečk državne razredne loterije, ki hrčejo nadaljevati z igranjem v III razredu da svoje srečke čimprej obnove pri podružnici »Jutra« v Kocenovi ulici 2, ker bo obnova srečk trajala le še par dni. Na zapoznele prijave glede obnove se ne bomo mogli ozirati. Uradno določen rok za obnovo srečk traja le do 5. septembra.

— Smrtina kosa. V celjski javni bolnici sta umrla 58-letna Marija Seboinšek dnarica iz Petrovč in 62-letni Jožef Hla, rudar iz Megonice pri Grižah.

— Celjska poroka. Jutri dopoldne se bo vrhelo v Celju isensko redno zasedanje celjske porote. Porotno zasedanje bo trajalo le 2 dni in se bo razpravljalo vsega skupaj o zločinih in sicer o 1 primeru sleparstva in o 3 primerih ubola.

— Karamoj avtomobila s kolesom. V Cankarjevi ulici je hotel neki osebi avtomobil prehiteti pravilno po desni strani ceste s kolesom vozečega vinskega trgovca Petra Matkoviča. Šofer pa je bil preceel nepreviden in se je s precešeno silo zaletel v kolesarja Trgovca Matkovič in padel s kolesa in se občutno poškodoval na desnem podkolenu. Tudi kolo je bilo pokvarjeno.

Iz Kamnika

— Nesreča motociklista. V Kamniku dobro znani mlinar Škerjanc iz Radomeli se je peljal na svojem motornem kolesu v petek popoldne iz Stoba v Domžale. Zaradi izredno slabe ceste mu je vrglo pnevmatiko raz sprednje kolo. Motocikel se je prevrnil ter se je Škerjanc po desni strani obraza precej pobil. V lekarni v Domžalah so ga obvezali, nakar se je pripeljal z vozom v Kamnik.

— Umestna odredba Sresko poglavarstvo je v preteklem tednu izdalo poostreno odredbo glede vožnje voznikov po cestah. Mnogo nesreč, ki so se pripetile v poslednjih mesecih, gre na račun napake vožnje tako s strani voznikov kakor raznih motnih vozil.

— Sokri Medvedo priredi 1. septembra vrtno veselico s plesom v gostilni g. F. Tometa, Medvedo.

Iz Kranja

— Obrtno gibanje. Na farovski loki poleg tovarn Inteks je otvoril Jurij Pollak lastno strojno mizarstvo.

— Soferski izpit sta položila predčerašnjim v Ljubljani gg. Anton Stefić, trgovec z usnjem in Stanko Likozar, trgovec sin.

— Razširjenje avtomobilskega prometa v kranjski okolici. V torek 3. septembra je razpisal sreski načelnik komisijonelo voznio z avtomobusom na progi Kranj-Preddvor-Trstenik - Gorice-Golnik-Letence-Kokrica-Kranj. Za to koncesijo je zaprosil jesejniški podejtnik g. Paar.

Iz Trzinja

— Riziko dela v predilnici je mizarski stroj za oblanje desk zagrabil delavca Evgena Perneta, mu posnel vso kožo na dlani leve roke in odtrgal tudi nekaj mesa.

— Tatvina. V zgornji koči na Kofečah se je nekdo zmuznil v jedilno shrambo in segel v predal, kjer ima oskrbniki pomočnik Slavko Demšar svoje prihranke. V roki mu je ostalo okoli 250 Din. Zadeva je bila naznanjena orožnikom, ki so storilcu že na sledu. Bala je denar ukradel neki predilniški delavec.

— Nesreča z motociklom. Predilniški uradnik g. Laibacher je napravil ponoči od četrtka na petek kratek nočni izlet domov

v Duplje, kjer ga je zadela nesreča, da se je s svojim vozom prevrnil v obcestni jarek. Motor ni dosti poškodovan, vozač pa je dobil lažje poškodbe in je ostal v domači oskrbi v Dupljah.

— Poroka. V soboto se je poročil navdušen pevski par od pevskega zbora Slovenskega bralnega društva, baritonist gospod Janko Jerman in sopranistka gospodinja Cilka Stravsava. Pevci so jima napravili v petek zvečer prirčno odhodnico v zakonski stan. Mlademu paru želimo obilo sreče in upanju, da ostaneta tudi naprej zvesta člana pevskega zbora.

Z Jesenic

— Jesenice se prenavljajo. Poleg gradbe velikega števila novih hiš se tudi druga poslopja na zunaj prenavljajo. Tako je Kranjska industrijska družba na Jesenicah dala zadnje mesece lepo očistiti in prepleksati lepe število svojih hiš, ki stoje ob glavnih cestah in v katerih stanujejo uradniki in delovodje. Tudi ostale hiše bo družba na zunaj prenavljala, oziroma jih že prenavlja. Zeleti bi bilo le, da bi ji tudi ostali hišni posetniki v tem oziru sledili, osobito v zgornjem delu mesta.

— Te dni je obhajal 40. letnico svojega delovanja g. Josip Kyslik, stavebnik kranjske ind. družbe na Jesenicah. Želimo še obilo let!

Iz Litije

— Razvite društvenega prapora Sokola Litija-Smartno. Danes razvije naše Sokolsko društvo ob svoji 20. letnici društveni prapor, medtem ko je naraščajni dobil svojega že pred leti. Za oba naša prapora je izdelala načrta, ki sta se potem izvršila pod njenim osebnim nadzorstvom, znana sokolska delavca gđ. Prestorjarija, ki je nudila svojo spretno roko že več društvom na razpolago: posebno se je izkazala s praporom laškega Sokola, katerega je zvezla prav vsega sama. Novi prapor je tako lepo delo, okrašeno z narodnimi motivi, da je želo splošno pohvalo, ko je bilo razstavljeno v Ljubljani Gospodični Prestorjariji, učiteljici v Toplicah pri Zagorju, k ponovno uspešemu umotvoru iskreno čestitamo. Praporu pa želimo, da bo imel pod svojim okriljem krepko četo Sokolov.

Iz Zagorja

— Veliko zanimanje za sokolsko prošlavo v Litiji. Zagorjani se bodo v velikem številu udeležili prošlave 20. letnice obstoja sokolskega društva Litija-Smartno, ki bo obenem razvilo svoj krasno izdelan prapor. Zbirališče ob pol 12. bo v Sokolskem domu, od koder skupno odkorakajo na postajo Vožnja polovčna za vsakega udeleženca.

— Z občinske seje. V ponedeljek zvečer se je vršila javna seja občinskega odbora. Zapisnik zadnje seje se sprejme z dostavkom, da je izvoljen v gradbeni odsek za postavitev nove šole g. Sivo Kušar. Odobri se obračun za leto 1928, in proračun za leto 1929, za katerega kritje se je sklenilo najeti posojilo. Zupan poroča o izvršeni superkolavdaciji občinskega vodovoda. Prečita se dopis TPD zaradi stanovanja rudarskih upokojencev. V občinsko zvezo sta sprejeta Luka Kladnik in Justina Izlakarjeva. Prošnjam občinskih revežev za zvišanje podpore se ugodil je deloma. Občinska reva Polona Zorutova se bo oddala v hiralnico. Občinska odbornika Anton Prosene in Jurij Arh sta pooblašena, da izvedeta nakup zemljišča za zgradbo ubožne hiše. Občina bo naprosila rudniško ravnateljstvo za prostor za branjeveke in prodajalce sadja. Nadalje se sklene posvečati več pažnje prodajalcem živeža na trgu, tako glede prodajnih cen kakor tudi v higijsenim oziru.

— Lep uspeh domače živinoreje. Mesar Janko Barlič je v petek zaklal 5 tednov storo tele, ki je tehtalo 108 kg. Tele je kupil od posestnika Križnika v Colnišah, ki je znan živinorejec.

— Janozov sejem, ki se je vršil v četrtek, je bil prav slabo obiskan. Ljudje k zadnjemu nimajo razpoložljivega denarja. Le kupčija z živino za plemo je bila dobra. Neki ljubljanski mesar je kupil več parov lepih volov po 10 Din za kg. Cena živini je padla.

Iz T-hoveli

— Občinski proračun. Ministrstvo financ je odobrilo občinski proračun za leto 1929. s to izpremembo, da se pobira na direktno davke 126 odst. doklade in ne 127 odst., kakor je to predvideval proračun. S tem se znižajo občinski dohodki za 20.562 Din. za ta znesek bo morala občinska uprava znizati svoje izdatke.

— Skratlanka Škratinka se močno širi. Včeraj je bilo prijavljenih zopet 10 novih primerov in je že tudi nekaj smrtnih.

Iz Hrastnika

— Tombola se vrši danes ob 2. popoldne v lepem vremenu na Pintarjevih bajerjih; v slabem vremenu pa v Narodnem domu. Popoldne ob 10. se bodo peljali glavni dobitek z godbo na čelu skoli Hrastnik. Ogledje se jih in pridno kupujte srečke po 3 Din. Po tomboli velika ljudska veselica s plesom Vstopnina k veselici 5 Din.

— Planinska veselica, ki je bila napovedana za danes v Trbovljah, odpade.

— Skratlanka. Pojavil se je v Bobnu že drugi primer skratlince. Zbolela je učenka osnovne šole Albina Razboršek. Vsi, ki stanujejo v hiši, so kontumirani.

Gospodarstvo

Zmanjšana pasivnost trgovinske bilance v juliju

Generalna direkcija carin je objavila podatke o našem uvozu v juliju, tako da nam je mogoče pregledati razvoj naše trgovinske bilance v prvih sedmih mesecih t. l. Po tej statistiki smo v juliju uvozili 190.900 ton (lani 137.700 ton) v vrednosti 635.5 milijona Din napram 615 milijonom v juliju preteklega leta. Naš uvoz se je torej v juliju napram lani povečal za 40.5 milijona Din ali 6.8 odst.

Glavni predmeti našega uvoza v juliju so bili: bombažni sivi (17.2 milijona Din), bombažno predivo (34.5), bombažne tkanine (57.3), ovčja volna (6.4), volneno predivo (9.7), volnene tkanine (20.5), svilene tkanine (6.3), svileno predivo (4.1), nepredelano in polpredelano železo (12.3), železne pločevine (10.7), železniški material (21.4), razni predmeti iz železa (4.9), sirova nafta (9.8), sirove kože (13.7), sladkor (2.0), sirova kava (17.8), riž (6.8), premog (85.1), oljni plodovi in semena (8.1), vršice (7.1), stroji in aparati (63.5), elektrotehnični predmeti (14.2), prevozna sredstva (20.4).

Napram lani se je povečal uvoz bombažnih tkanin od 48.1 na 57.3 milijona Din, med tem ko smo dolejš pri bombažnih tkaninah opazili stalno nazadovanje uvoza; dalje se je povečal uvoz bombažnega prediva, raznih predmetov iz železa, železniškega materiala. Železne pločevine in premoga (od 21.6 na 35.1), dočim je nazadovale predvsem uvoz sirovih kož, sirove kave, riža in sladkorja.

Kakor smo že poročali, je izvoz v juliju znašal 621.3 milijona Din, tako da je bila naša trgovinska bilanca v mesecu juliju pasivna, le še za 34.2 milijona Din, dočim je bila v istem mesecu lanskega leta pasivna za 121 milijonov, predlanskim pa za 58 milijonov Din. V prvih sedmih mesecih se je naša zunanja trgovina gibal naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	
januar	425.7	560.7	— 135.0
februar	385.1	404.0	— 18.9
marec	499.4	684.6	— 185.2
april	615.0	713.7	— 98.7
maj	533.7	701.2	— 167.5
junij	530.2	614.5	— 84.3
julij	621.3	655.5	— 34.2

3610.4 4334.2 — 723.8
3180.9 4416.9 — 1236.0
3490.8 3913.3 — 422.5

V prvih sedmih mesecih smo uvozili za 434.2 milijona Din napram 4416.9 milijona v istem razdobju preteklega leta. Ker se je istotako znatno dvignil naš izvoz, se je naša trgovinska bilanca napram lani znatno izboljšala. Pasivnost naše trgovinske bilance je v prvih sedmih mesecih t. l. znašala 724 milijonov Din napram 1236 milijonom v istem razdobju preteklega leta in 422 milijonov v istem razdobju predpreteklega leta.

Povečanje obdelane površine v naši državi

Ministrstvo za kmetijstvo je zbralo podatke o obdelani površini v naši državi v tekočem letu. Ti podatki so zanimivi, ker je iz njih razvidno, da se obdelana površina v naši državi stalno dviga. Z letom je bilo letos posejanih 5,736,560 ha, napram 5 mil. 307,400 ha v preteklem letu, tako da se je letos obdelana površina povečala za preko 400,000 ha. Z letom posejana površina se je od leta 1920. povečala za 1,350,000 ha, kakor je razvidno iz naslednje tabele (v milijonih hektarjev).

	1920	1928	1925	1928	1929
--	------	------	------	------	------

4.38 4.63 4.95 5.31 5.73

Na posamezne vrste žitaric odpadejo naslednje površine (v hektarjih):

	1928	1929
Pšenica	1,921,000	2,140,000
ječmen	394,000	446,000
raž	203,000	240,000
ovras	581,000	596,000
koruza	2,303,000	2,394,000
sorčica	49,000	50,000

S strofnicami obdelana površina se je napram lani nekoliko zmanjšala, in sicer od 81,500 na 75,070 ha. Od tega je znašala a fiziolem posejana površina 29,700 ha napram 33,350 ha v preteklem letu. Na korenastih rastlinah odpade 267,100 ha (za 2400 ha več kakor lani), od tega 235,000 ha na krompir. Tudi površina industrijskih rastlin se je povečala od 147,000 na 153,750 ha, in sicer odpade na sladkorno peso 60,750 ha (+ 4900), na konopljo 32,260 ha (+ 1120), na tobak 15,820 ha (+ 3900) in na lan 13,750 ha (+ 550).

Znato je nazadovale s hmeljom posejana površina, in sicer kar za 2520 ha od 9220 na 6698 ha, kakor tudi z makom posejana površina od 13,200 na 6200 ha.

Tudi površina travnikov se je ponovno dvignila na 1,820,000 ha napram 1,677,000 ha v preteklem letu, dočim se je v razdobju 1920 do 1925 gibal med 1,500,000 in 1. mil. 600,000 ha. Iz gornjih podatkov je razvidno, da površina obdelane ploskve v naši državi od leta do leta narašča, kar ima seveda za posledico, da se po pridelanih količinah dviga tudi agrarna produkcija.

— Anketa o hišni industriji. V ponedeljek se bo vršila v Ljubljani na poziv velikega župana anketa o pospeševanju hišne industrije in o vzajemnem delu poklicnih faktorjev na polju pospeševanja obrti. Pri hišni industriji gre v prvi vrsti za ugotovitev stanja in možnosti razvoja obstoječih panog hišne industrije. Poleg tega pa se ima načeti vprašanje uvedbe novih janog hišne industrije, ki doslej sploh še niso obstojale ali pa so še pred desetletji več ali manj propadle. Treba je ugotoviti, ali so v okviru današnje carinske politike dani pogoji za obnovo odnosno uvedbo različnih panog hišne industrije. Problem domačega dela je za znatne predele Slovenije izredno važen. Gre za to, da se zlasti v pasivnih dolinah ustvari kmetakemu narodu možnost postranskega zasluzka in zaposlitve predvsem v zimskem času. V poštev prihajajo znatni deli Dolenjske in Notranjske. Mnogo naših domačih sirov in izkoriščenih in marsikaj predmet moramo uvažati, ki bi ga lahko izdelovali doma. Kaj se na sličen način da ustvariti, vidimo na Češkem, v Nemčiji, Franciji ali Belgiji. Drugi del ankete obsega vprašanje vzajemnega dela vseh prizadejanih faktorjev na polju pospeševanja obrti in industrijske delavnosti. Poleg državnega urada za pospeševanje obrti in Zbornice za TOI prihajajo tu v poštev tudi oblasti in občine.

— Češkoslovaško - jugoslovenska konvencija o kronske dolgovih. Kakor smo že poročali, je bila te dni ratificirana in uveljav-

ljena konvencija med Češkoslovaško in našo državo glede ureditve starih kronske obveznosti, nastalih pred 28. februarjem 1. 1929. Po tej konvenciji morajo jugoslovenski dolžniki poravnati svoje obveznosti češkoslovaškim upnikom v razmerju 0.50 par za 1 staro krono, češkoslovaški dolžniki pa morajo plačati za vsako staro krono 0.50 Kč. Češkoslovaški denarni zavodi morajo polniti kvote plačati še 0.50 Kč za vsako staro krono, in sicer češkoslovaškemu klirigskemu zavodu, ki bo te dohodke porabil kot doplačilo (do 80 odst.). Centralni banki čeških hranilnic in Zivnostenski banki za pogodbene terjatve v čeških kronah proti bivši deželi Kranjski in nekaterim dalmatinskim občinam.

— Stanje Narodne banke. Narodna banka je izdala izkaz o stanju od 22. avgusta, iz katerega je razvidno, da so se devizne rezerve v tednu od 15. do 22. avgusta zmanjšale za nekaj nad 70 milijonov Din. Ker so istočasno zaradi večjih dvigov nazadovale tudi žirovne in ostale obveznosti, se je obtok bankovcev za malenkost zmanjšal. Stanje je bilo 22. avgusta naslednje (vse v milijonih Din): Aktivna: kovinska podlaga 258.4 (+ 1.4), saldo raznih računov (tečajne difference deviz) 718.3 (+ 74.4), posojila na menice 1332.8 (— 4.4), lombard 262.2 (+ 0.1). Pasiva: obtok bankovcev 535.9 (— 20.2), žirovne obveznosti napram državi 219.7 (— 87.2), ostale žirovne obveznosti 826.7 (— 32.3), razne obveznosti 166.5 (— 111.9).

— Delna opustitev trošarskih registrov. V tozadevno notico, ki smo jo objavili v petkovi številki, se je vrnila neljubna molta. Po novi odredbi finančnega ministrstva, o kateri smo poročali, morajo voditi registre o nabavljenih in prodanih količinah alkoholnih piščal, ki točijo in prodajajo v krajih, ki imajo preko 2000 prebivalcev in ne preko 200 prebivalcev.

— Konferenca o signiranju hmelja. Voliki župan mariborske oblasti je sklical za danes v Celje ožjo konferenco, ki se bo pečala z vprašanjem načrta pravilnika za signiranje hmelja, ki ga je izdelalo oblasno hmeljarsko zdarništvo v Celju odnosno izpremembe zastarelih avstrijskih predpisov o provenienčni označbi hmelja iz l. 1907, ki sedanjim razmeram in potrebam ne odgovarjajo več. Na konferenco sta bili poleg Hmeljarskega društva vabljeni tudi Kmetijska družba za Slovenijo in Zbornica za TOI. Za letošnje kampanjo ureditev signiranja seveda ne bo več mogla priti v poštev. Na sestanku se bo razpravljalo tudi o ostalih strokovnih vprašanjih, ki zadevajo hmeljarsstvo.

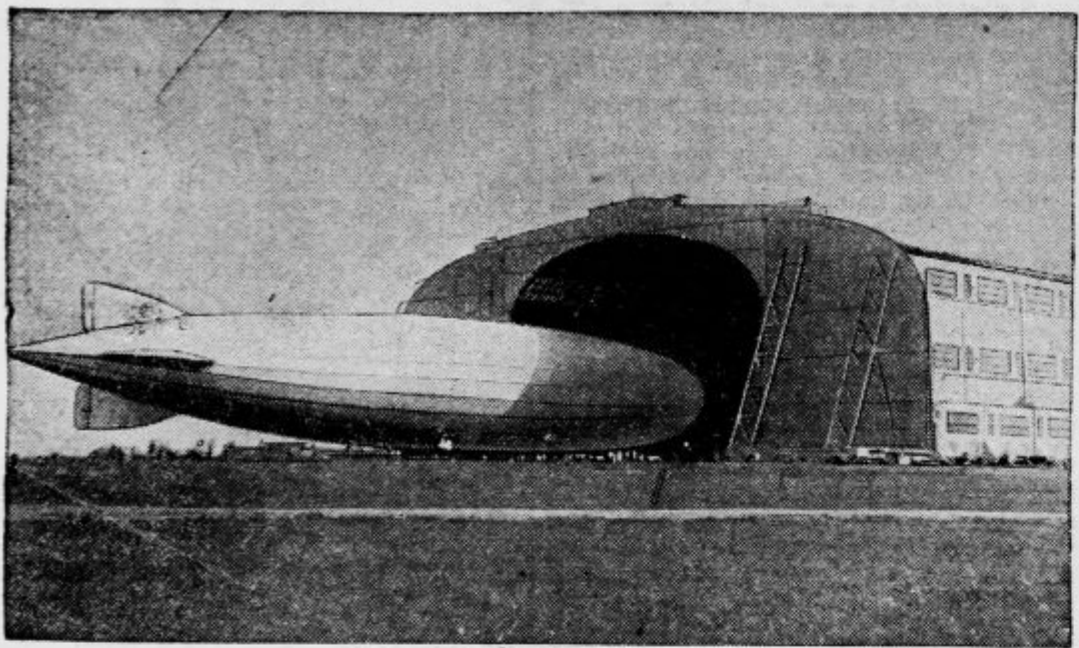
Položaj na naših borziah

Ljubljana, 31. avgusta. Tudi pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi nekoliko živahniji. Znašal je namreč 19.5 milijona Din napram 21.0, 13.9, 14.8 in 13.8 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Dinar je bil ves teden prilično čvrst, zato so tečaj deviz obdržali nizko stanje zadnjega tedna. Kakor običajno, je večino potrebe krila Narodna banka.

Na zagrebškem elektnem tržišču tekom tedna ni bilo opaziti večjih sprememb. Vojna škoda se je sredi tedna za malenkost okrepila ter je koncem tedna notirala 406.5, napram 406 koncem zadnjega tedna. Promet je bil deloma nekoliko živahniji. Investicijsko posojilo je obdržalo čvrsti tečaj 89.5 do 90.5, vendar ni prišlo do prometa, agrarne obveznice pa so za malenkost popustile od 54 — 55 na 53 — 54, prav tako brez prometa.

Med bančnimi vrednotami je bilo zabeleženih nekaj zaključkov po nespremenjenih tečajih. Nekaj več živahnosti je bilo deloma na tržišču industrijskih vrednot Trboveljske se je ves teden držala precej čvrsta ter je koncem tedna notirala 465 — 470 (

Iz življenja in sveta

Na cilju v Lakehurstu!

»Zeppelin« vlečejo potem, ko je uspešno prevozil ameriški kontinent od Los Angelesa proti Lakehurstu, v lopo. Moštvo dr. Eckenerjeve navigacije so se izkazale posebno pri poletu čez visoka gorovja Amerike: čez Sierro Nevado (3500 m), čez Colorado (približno v isti višini) in čez Rocky Mountains (4000 m).

Sanje tolmačijo časih resnico

Zapiski spiritistke ge. Greyeve — Mati in bolni otrok — Žena in psiček — Kako sta se iskala živeča mati in umrli sin

Pred nedavnim je umrla v Londonu lady Greyeva, žena znamenitega angleškega državnika in zunanjega ministra. Po smrti enega svojih sinov, ki je padel med svetovno vojno, se je priključila spiritističnemu gibanju, ki ga je propagirala tudi s pisano besedo. Iz nekega članka, ki ga je napisala kratko pred svojo smrtjo, posnemamo naslednjo, zelo zanimiva izjavljajo o pomenu sanj.

Prikazen ob bolnem otroku

Mnogo sanj nima nobenega pomena, toda marsikakšen človek je sposoben sanjati resnico in ta sposobnost ne izvira iz njegovega telesa, temveč iz njegovega višjega bistva. Iz svoje izkušnje navedem lahko več slučajev. L. 1905. je kandidiral moj mož v Salisburyju in sem mu pomagala pri volilni agitaciji. Najini otroci so živeli pri starem očetu in materi v Cloudsu in jih nisem videla po cel teden in dlje. Tedaj je moj sedemletni Bim obolel. Nekega dne, še preden sem sprejela običajni vsakdanjo brzojavko o njegovem stanju, sem dejala možu: »Danes sem mirnejša. Sanjalo se mi je, da je Bim spal in da mu je vročina popustila.« Nekoli dni pozneje mi je pripovedovala strežnica mojega sina, da me je videla v taisti noči stopiti k bolniški postelji mojega otroka. Stala sem ob njem in ga pozorno gledala. Videla me je razločno, čeprav sem bila zavita v nekakšno meglo. Pravila je, da je tedaj bde la.

Izgubljeni psiček

Nekoč sem pogrešila psička, ki sem ga imela zelo rada. Iskali smo ga povsod, policiji smo dali natančen popis in v liste oglase. Zaman. Dva dni pozneje se mi je sanjalo, da sem zaslišala razločen glas: »Lottie, tako je bilo psičku ime, je zaprt.« — »Kje?« sem vprašala, pa ni bilo odgovora. Tega mi ni bilo niti treba, kajti ko sem se zbudila, sem se spomnila natančno, da sem bila dva dni prej v teniški dvorani, kjer sem zadnjič videla psička. Šinilo mi je v glavo, da sem ga nemara ob odhodu nehoti zaprla vanjo — in tako je bilo v resnici.

Srečanja z mrtvim sinom

Še veliko resnejše in pomembnejše stvari so se mi dogodile po smrti mojega sina Bima. Izbruhnila je svetovna vojna in je padel kakor mnogo drugih. Ob njegovem zadnjem dopustu sva bila govorila tudi o tej možnosti in sva sklenila, da bova v tem slučaju vendarle poskusila ostati v medsebojni zvezi. Spiritistične ideje sem poznala že od mladih nog in tudi on jim je bil naklonjen. Tako me ni prav nič presenetilo, ko se mi je začel po smrti pojavljati najprej v sanjah. Videla sem ga in sem se pogovarjala z njim. To se

ne da povedati z besedami. Bil je bolj občutek neke neizmerne prostranosti in sreče nego dogodek. Te sanje so bile tako silne, da so izpodrinjale misel o njegovi smrti in vsako bolečino.

Sporočila iz inostranosti

Toda moj sin se mi je javljal iz onostranosti brez pomoči vsakega medija na nešteto drugih načinov in najčestje s pomočjo sporočil iz knjig. V začetku poletja 1918. sem se bavila z zapisovanjem svojih spominov nanj. Kot geslo k tej knjigi sem postavila odlomek iz 44. poglavja svetopisemskega »Pridigarja«, ki se glasi: »To so tisti, ki so zapustili svoje ime, da ga bodo ljudje povečevali.« Nekoč se mi je sanjalo, da se pogovarjam z Bimom o tej knjigi in sem se mu pritoževala, kako težko mi gre to delo izpod rok. »Roditi otroka ni nobena bolečina v primeri z muko, ko trgam svojim možganom spomine nate in jih zapisujem,« sem dejala. »Toda vedeti moraš, mati,« je odvrnil, »da me silno tolaži, ko sem s teboj, in me navdaja z radostjo. Samo poveljuješ me bolj, nego zaslužim.« Pokazala sem mu geslo. Zbudila sem se. Nekaj pozneje sem prejela pismo meni neznanega duhovnika, reverenda Charlesa Draytona Thomasa, ki mi je javil, da se mu je javil že na dveh spiritističnih sejah duh, ki je trdil, da je moj sin in da bi mi rad poslal sporočilo po določeni knjigi iz duhovnikove knjižnice. Reverend je knjigo poiskal, vendar ni mogel razbrati sporočila, zato jo pošilja meni. Bila je knjiga o »Pridigarju! In na strani, ki jo je duh navedel, je stalo 44. poglavje, vsebina moje knjige spominov in sanj, ki sem jih imela nekaj časa prej!!

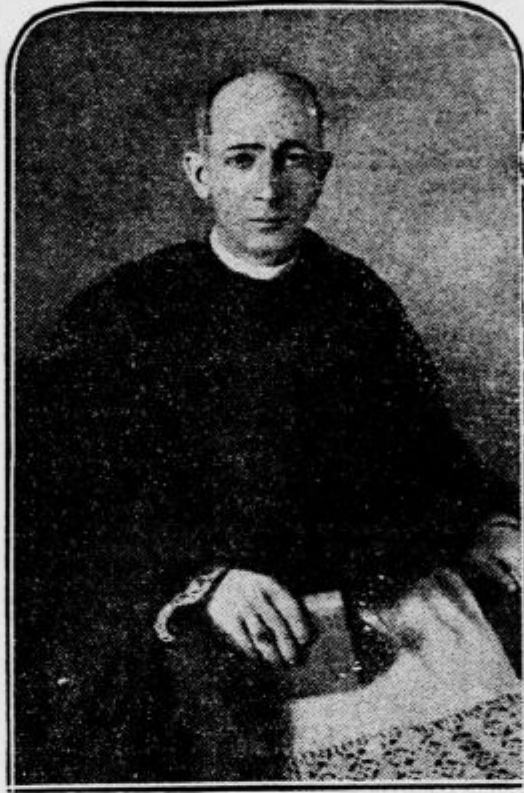

Sir Herbert Samuel

bo, kakor vse kaže, ponovno imenovan za angleškega komisarja v Palestini.

Gorjani tiščijo v doline

Oblasti švicarskega kantona Wallisa so pred kratkim ugotovili, da se številno prebivalstva v njihovem območju zelo krči. Skoro istočasno so napravili slično ugotovitev v francoskih planinskih obmejnih krajih. Zdaj javljajo tudi iz Italije, da številno prebivalstva v Pijemontu rapidno pada. V nekaterih gorskih občinah, ki spadajo pod turinsko oblast, posebno pa v aotskih krajih je padlo število prebivalstva v primeri s statistiko iz l. 1881. za tretjino, da celo za polovico. Italija je pri tem močno prizadeta, ker ima čedalje manj rekrutov za svoje alpske regimente. Prebivalstvo se trumoma izseljuje iz planin v dolino. Prvič ima tam sigurnejšo ekstenzijo, ker lažje obdeluje zemljo; v dolini pa je tudi blago cenejša in so zabave dostopnejše. Italijanski prebivalstvo v obmejnih gorah čedalje bolj preveča občutek osamelosti, zato tiščijo v nižine. Dogaja se, da so se v nekaj letih izselile z gor v doline cele družine s kar najboljšejšim sorodstvom.

Novi nadškoč v Milanu

Za novega nadškoč v Milanu je imenovan kardinal Schuster, član benediktinskega reda, doma iz Svice. Milan je, kakor znano, v posebnih časih klera, ker je bil poprej tam za škola sedanjega papeža Pij XI. Zato bo sprejem Ratišjevega naslednika v Milanu primeren temu nasledstvu: kardinal Schuster bo ustoličen v Milanu dne 8. septembra. Milanski Dom bo ob tej priliki razkošno razsvetljen. Sto žarometov po 200 sveč bo metalo luč naokoli. Kardinalu so poklonili verniki njegove nove diocese dragocen avtomobil.

Nova vrsta avtomatičnih telefonskih central

Z Dunaja poročajo, da je tamkajšnjemu inženjerju Brandtu uspel velevažen izum na področju avtomatične telefonije, ki obeta velik preobrat v osnutkih in gradnji avtomatičnih telefonskih central. Sedanje avtomatične centrale so domala vse zgrajene po osnutkih Američana Strowgerja, ki so stari že dobro četrtoletje in potrebujejo za pravilno delovanje nebroj kontaktov, stikal in drugih gibajočih se delov, ki so zelo zapleteni v svojem ustroju in podvrženi močni obrabi. Mimo tega porabijo te mehanične naprave veliko električnega toka in jih je treba neprestano pazno nadzorovati.

Inženjerju Brandtu je sedaj uspelo pri novem osnutku avtomatične telefonske centrale zmanjšati število gibajočih se delov in kontaktov na minimum. Njegove centrale ne bodo potrebovale nobenih vrtečih se kontaktnih ročic, ki iščejo zaželeno številko. Vse zveze abonentov bodo posredovali posebni releji, ki so mehanično tako čvrsti in popolni, da tudi po dolgotrajni uporabi ohranijo popolno zanesljivost. Poleg tega pa bodo nove centrale za spoje med posameznimi telefonskimi naročniki potrebovale mnogo manj električnega toka, kar pomeni da bodo posamezne centrale lahko posluževale nogo bolj razsežna okrožja kakor doslej. Dve telefonski centrali Brandtovega sistema sta sedaj že v poskusnem obratu na Dunaju in pravijo, da sta se sijajno obnesli. Sedaj bodo montirali tretjo v stanovanju avstrijskega zveznega prezidenta.

Hoteli za mačke na Angleškem

Lani so bile mačke raznih angleških družin prepuščene kruti usodi, ko se je gospoda nahajala na počitnicah, letos pa se je muckam skoro boljše godilo ta čas, ko so bili njihovi lastniki odsotni.

Mačja manija je obsedla cela mesta na Angleškem. Društva za varstvo živali so izposlovala, da so bile mačke za časa dopusta družin izročene hotelom, to je mačjim hotelom, ki izvrstno poslužujejo. Servira se skupni table d'hôte in »sobe« so prirejene za enega ali dva gosta. Na jedilnem listu ni morda samo kaša, marveč sardine, pečenke itd. Ob 9. je zajtrk, kosilo ob 13.—14., večerja ob 18. Po večerji se odpravijo mačji gostje k počitku.

Angleški listi poročajo, da so bili hoteli, zlasti Ritz in Grosvenor, polni mačk, psi pa so bili zunaj po letoviščih.

Trideset let dvojnega zakonskega življenja

Julij Szabo iz Budimpešte je umrl v Kispeštu. Njegova žena, ki je vodila dobro idočo krčmo, je pohitela z avtomobilom v Kispest, da odredi vse potrebno za možev pogreb. Ko je izvedela, kje leži truplo ljubljenega moža, je vprašala vratarico: Ali je v tej hiši umrl moj mož? Žena jo je začudeno pogledala: Vaš mož? V tej hiši je umrl gospod Szabo in ob njegovem trupu joče žena s svojimi otroci.

Vdova je šla v prvo nadstropje, kjer jo je sprejela vdova Julija Szaba, vsa objokana. Začeli sta se pogovarjati in kmalu sta si bili na čistem glede pokojnega Julija. On je živel celih 30 let z obema ženama v popolni harmoniji. Kadar je prišel iz Budimpešte v Kispest, je rekel, da gre po svojih poslih in opravkih, kadar se je poslovil v Kispeštu, je enako pripovedoval, da ga kličejo nujne kupčije v Budimpešto. Z budimpeštansko ženo ni imel otrok, z onjo v Kispeštu pa osem. Pri pogrebu sta bili obe vdovi in otroci.

Budimpeštanska vdova je bila precej časa potrta in zbegana, slednjič pa je vzljubila otroke svojega moža iz Kispesta. Sedaj je kuharica v neki veliki plemenitaški hiši in skrbi za otroke, kakor bi bili njeni.

Lindbergh beži pred filmsko kamero

Lindbergh uči svojo ženo na nekem privatnem letališču v Newyorku voditi aeroplan. Misli je, da je na poletu od tam varen pred fotografiji in kinematografisti, pa se je zmotil. Te dni je vzel njegov aeroplan s pilotko Ano Lindbergh v zrak. V letalu je bil tudi Lindbergh. Ko sta prišla iz oblakov na svetlo, sta začutila v bližini aeroplan in Lindbergh je takoj zapazil, da se trudi kinematografisti razviti film o avijacijski lekiji, ki jo daje Lindbergh svoji ženi. Lindbergh je pognal letalo, ali ono drugo mu je dobro sledilo. Slednjič se je indigneran spustil na zemljo.

Tehnika in narava

Poštni golob preleti 97 km, orel pa celo 110 km na uro. Zdaj ju je posekal motorni čoln, s katerim so dosegli brzino 115 km. Brzovlak pobaše že 120 km, a dosti hitrejša je še navadna muha: naredi namreč 190 km na uro, čeprav marsikdo ne bo hotel temu verjeti. Do zdaj je prehitelo muho samo motorno kolo, ki lahko naredi tudi 205 km. Zopet urnejši sta navadna lastavka z 214 km in bregovnica s 316 km, ki je sploh prvak med pticami. Toda avtomobil je že predirjal 375 km in letalo celo 519 km na uro. Zadnja številka pomeni tudi največjo do sedaj poznano brzino.

Angleški časopisni kralj lord Beaverbrook v Rusiji

Lastnik angleških časopisov, ki izhajajo v milijonskih nakladah »Daily Express« in »Evening Standard«, bivši minister lord Beaverbrook, je odšel na obisk v Rusijo, da prouči možnosti in pogoje, pod katerimi bi se dalo vzpostaviti trgovske zveze s Sovjeti. Lord Beaverbrook (na levi) je v svojem tisku naklonjen Rusom.

Tiček brez gnezda

Neki v Bischofsweilerju ob Reni rojeni Avgust Fink je bil l. 1927, kot nadležen tujec izgnan iz Francoske. Odpotoval je na Nemško, a odtod so ga poslali nazaj v Strassbourg. Francoski orožniki so ga zopet izročili nemškimi obmejnimi oblastem. Pričelo se je poizvedovanje. Nemško zunanje ministrstvo je dognalo, da je živel na Francoskem že Finkov oče, rojen Bavarec. Njegov sin je torej že davno izgubil nemško državljanstvo. A francoska vlada je odgovorila, da ni nikoli prosil noben Fink za francosko državljanstvo in je torej brezdomovinec ter mora najti na Bavarsko. Zdaj sedi Fink v strassbourški ječi, ker je dobil en mesec zapore za nedovoljen povratak. Po tem ga bodo poslali na Nemško. Nemci pa vnaprej obljubljajo, da ga bodo takoj pognali nazaj na Francosko.

Podpornik Byrdove ekspedicije izginil

Iz Newyorka poročajo, da je brez sledu izginil finančni podpornik Byrdove ekspedicije na južni tečaj, Rihard B. Brophy. Mudil se je v kopališču Coney Island. V kabini, ki jo je bil najel, so našli njegovo obleko, njega samega pa nikjer. V žepu jopiča je bilo pismo, naslovljeno na Byrda. Končuje se z besedami: »Pozabite na težkoče, ki so za nami. Vs: bomo dosegli, če boste zaupali vame.« Policija je brž potem, ko je bila obveščena, da je Brophy izginil, uvedla preiskavo, toda doslej ga niso našli. Brophy je šel z doma pred kakimi desetimi dnevi in ni nikogar obvestil, kam je namenjen.

Univerza in zakon v Ameriki

Iz Bostona poročajo, da so se na omdotnem vseučilišču pravkar začela predavanja o pomenu zakonskega življenja. Predavatelj, ki sestoji iz zdravnikov, higijenikov, psihologov in ekonomov, osvetljuje problem zakona od vseh strani. Posebno podrobno se obravnava vprašanje strpljivosti in problemi, ki razdirajo moderni zakon. Jako važno poglavje v teh predavanjih je razpravljanje o ravnotežju v gospodinjstvem proračunu. Senat imenovane univerze si obeta od serije predavanj jako ugodne uspehe za ameriško mladež.

MISLITE ŽE SEDAJ

na bližajo zimo in nabavite si že sedaj dobro peč!

ZEPHIR PEČ

10 greje eno sobo 24

kg. drva ur

Na zahtevo brezplačen popis.

ZEPHIR TVORNIKA PEČI D. D. Subotica

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Paviljon »F« št. 247/250. Samoprodaja za Ljubljano: Breznik & Fritsch.

Voli ga popeljejo po svetu

Veliki poglavar plemena Bekumov v Španski Gvineji hoče letos na jesen obiskati Evropo in napraviti veliko potovanje okoli sveta. Sredstev za potovanje še ni zbral. Zdaj je razposlal po taboriščih svojih podložnikov posebne »vražjake« po okoliših, ki bi kopljačevalca poseben tribut v obliki enega vola. Te vole bo veliki poglavar prodal, izkupiček pa porabil za potovanje okoli sveta.

Italijanska pokojnina za Malmgreenovo mater

Rimska uradna »Gazzetta Ufficiale« je prošle dni objavila odlok, ki vsebuje določilo, da je Italija dolžna plačevati materi pri Nobilovi ekspediciji tako nesrečno končavšega meteorologa doktor Finna Malmgreena letno pokojnino v znesku 2000 švedskih kron. Gospa Malmgreenova namreč ne živi v posebni sijajnih razmerah in jo je pokojni sin izdatno podpiral.

Posezija v Šmarjeških Toplicah

od 1. do 30. septembra

Penzija 40 din dnevno (3 krat na dan dobra hrana, stan in kopanje).

Upravništvo Šmarj. Toplic

Pleme, ki je posvečeno izumrtju: družina drških Bushanov pred rodnim koč.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Veliki turnir v Karlovih Varih je končan. Njemcovci je odnesel prvo nagrado pred Capablancu in Spielmannu, ki delita tretjo in drugo. Četrty je postal Rubinstein, na petem mestu so Euwe, Becker in Vidmar. Spielmann ni zdržal, tudi Capablanca ne, jaz pa že prav posebno ne. V zadnji tretjini turnirja je Spielmann začel igrati nemirno, Capablanca nesigurno, jaz pa popolnoma apatično.

Preveč so mi zadnje tri mesece trpeli živci. Odločno je bilo, da sem moral proti Canalu, Yatesu in Menchikovi v tih slededih št dneva igrati po deset ur. Ogromna utrujenost je sledila, ž njo popolna apatija in nepričakovani porazi.

Bogoljubova ki v septembru prične z Aljechinom v Wiesbadnu borbo za svetovno prvenstvo, je dosegel le osmo nagrado v Karlovih Varih. Njegov pretirani optimizem ga je popolnoma pokopal. Prave uspehe so prav za prav želi le Njemcovci, Spielmann in prof. dr. Becker, ki je privikrat igral v velikem turnirju.

Za partijo proti dr. Euweju, ki sem jo tu opisal zadnjič, sem dobil drugo posebno nagrado. Kot najlepša je bila ocenjena partija Sämisch-Grünfeld.

V zadnji četrtini turnirja sem igral s Capablancu. Igra je bila kratka in neodločna. Sigurno misli vsak na partijo brez vsakega boja. Pa vendar ni bilo tako. Capablanca je moral igrati z vso odločnostjo, ker je imel dobre izgledne na prvo nagrado. Imel je vrhunske bele. Izbral si je eno najjačih variant proti takozvani slovenski obrambi damskega gambita, ki jo je pričakoval.

Igral sem nekaj čisto novega. Capablanca je bil presenečen, kmalu je postal vidno nemiren in nenkrat je začel forsirati remis. Partija je važna za teorijo slovenske obrambe. Zato jo danes prinašam:

Belci Capablanca Črni dr. Vidmar

1.) d2—d4 d7—d5

2.) c2—c4 c7—c6

Ta poteza karakterizira slovensko obrambo.

3.) Sg1—f3 Sg8—f6

4.) Sb1—c3 d5xc4!

Pred desetletji je Alapin priporočal to potezo. Ni se mogla udomačiti. Njegove analize niso prepričale. Kasneje je Aljechin ojačil Alapinove variante.

5.) a2—a4! ———

Belci prepreči b7—b5, kar sicer ne drži trajno kmata, vendar pa pospešuje mobilizacijo damskega krila črnega.

6.) Sg3—e5 ———

Na 6.) e2—c3 igra Lasker Sb8—a6—b4 z dobro igro. Belci se hoče iznebiti svojega skakača, ker namerava f2—f3 in nato e2—e4.

7.) Se5xc4 Dd8—c7

Tu priporoča Bogoljubov Sd7—b6. Črni pa neče čakati na naskok bele za v sredini šahovnice. Sam poskuša prodreti z e7—e5.

8.) g2—g3 ———

Na 8.) f2—f3 sledi seveda e7—e5! in na 9.) e2—e4 e5xd4!

10.) d4xe5 e7—e5!

11.) Lc1—f4 Sd7xe5

Le navidezno je sedaj črni nevarno v znan.

12.) Lf1—g2 Sf6—d7

Na 11.) Dd1—d4 pride enostavno f7—f6 z grožnjo Lf8—c5.

13.) ——— f7—f6

14.) 0—0 Lf5—e6!

15.) ——— Sf6—e5

16.) b2—b4 ———

17.) Ta1—a3 ———

18.) ——— Sf5—b3!

19.) ——— Ta1—a3

20.) ——— Sf5—b3!

21.) ——— Ta1—a3

22.) ——— Sf5—b3!

23.) ——— Ta1—a3

24.) ——— Sf5—b3!

25.) ——— Ta1—a3

26.) ——— Sf5—b3!

27.) ——— Ta1—a3

28.) ——— Sf5—b3!

29.) ——— Ta1—a3

30.) ——— Sf5—b3!

31.) ——— Ta1—a3

32.) ——— Sf5—b3!

33.) ——— Ta1—a3

34.) ——— Sf5—b3!

35.) ——— Ta1—a3

36.) ——— Sf5—b3!

37.) ——— Ta1—a3

38.) ——— Sf5—b3!

39.) ——— Ta1—a3

40.) ——— Sf5—b3!

41.) ——— Ta1—a3

42.) ——— Sf5—b3!

43.) ——— Ta1—a3

44.) ——— Sf5—b3!

45.) ——— Ta1—a3

46.) ——— Sf5—b3!

47.) ——— Ta1—a3

48.) ——— Sf5—b3!

49.) ——— Ta1—a3

50.) ——— Sf5—b3!

51.) ——— Ta1—a3

52.) ——— Sf5—b3!

53.) ——— Ta1—a3

54.) ——— Sf5—b3!

55.) ——— Ta1—a3

56.) ——— Sf5—b3!

57.) ——— Ta1—a3

58.) ——— Sf5—b3!

59.) ——— Ta1—a3

60.) ——— Sf5—b3!

61.) ——— Ta1—a3

62.) ——— Sf5—b3!

Druga pametne poteze belci nima

17.) ——— Ta8—d8

18.) Dd1—c2 ———

Izsiljeno. Sb3—d4

Na žalost ne gre 18.) ——— Ta8—d2,

19.) Dc2—b1, Sb3—d4, 20.) e2—e3, Sd4—c2

radi Db1—c1 in Sc3—e4. ———

19.) Sc3—b5! ———

Edina zares dobra obramba belega. Na

vsako dolgo potezo črni rošira in ima iz-

vrstno igro. ———

19.) ——— Sd4xc2

20.) Sb5xc7+ Ke8—e7

21.) Sc7xe6 Sc2xa3

22.) Se6xd8 Th8xd8

Remis.

Capablanca nima rad komplikacij. Tudi

v tej kratki partiji se mu posreči zamenjati

celo vrsto figur in doseči končnico, ki ni

Technische details: Motor, Getriebe, Achsen, Räder, etc.

Boj med angleškimi in nemškimi motocikli

Zadnje mednarodne motociklistične dirke so jasno pokazale, da angleška motorna kolesa po kakovosti prekašajo nemška. To dejstvo je napotilo Adolfa Meurerja v Kölnu, da razpravlja v časopisu »Motor & Sport« o tem vprašanju. Meurer izvaja v svojem članku med drugim sledeče:

Vsaka država ima svoje posebno mesto v gotovih panogah sporta, kar je rezultat dolgoletnega udejstvovanja v dotični panogi. Tako je v nogometu, plavanju in tenisu — in zakaj bi bilo drugače v motociklističnem sportu? Zato se moramo prav za prav čuditi, kadar beremo v mnogih poročilih, da je Nemčija v motociklističnem sportu že prekosila Anglijo. Pomisliti je le treba, da so naše tovarne motornih koles še zelo mlade in da izdelujejo motocikle šele pet do šest let. Imamo sicer še stare, predvojne tovarne Wanderer in N. S. U., vendar gradita ti dve kolesa za vsakdanjo porabo in se malo ozirata na velik učinek pri dirkah. Razen tega tovarni B. M. W. in D. K. W. še nimata tistih izkušenj, kot jih imajo Angleži, ki izdelujejo motorna kolesa že nad petindvajset let. Lastniki tovarni so bili poprej sami dirkači in tako je izšla konstrukcija njihovih koles iz prakse. Poskušali se bom dotakniti smernic, ki bi nam omogočile v nekaj letih doseči Angleže.

Pri velikih hitrostih na današnjih motociklističnih dirkah odloča na vsak način težja samih koles. Čim večja je ta, toliko večji moramo biti učinek. Razen tega morajo ležati, vtilice in zavore vzdržati večje napore. Velikoma se poveča tudi težakost stroja itd.

V svrhu boljše pregleda naj navedemo nekatera kolesa, ki so kljub enaki kubaturi v težji zelo različna:

175 cm: Walter Villiers (stroj Sourd) 85 kg;
James Villiers (stroj Kershaw) 100 kg;
Bayless Thomas Jap (stroj Crabtree) 110 kg;
DKW, hlajenje z vodo (stroj Geiss) 95 kg;

Baš pri motornih kolesih majhnih kategorij igra obremenitev precejšnjo vlogo. To se je posebno pokazalo pri dirki na Nürnberg Ringu, kjer je celo težja vozača odločala. Vozač Geiss je n. pr. s svojo jockeyso težo in z lahkim kolesom dosegel lep rezultat.

Oglejmo si razliko v težji pri kategoriji 250 cm:

250 cm: DKW (hlajenje z vodo) 90 kg;
Esch - Rekord 120 kg;
U. T. Jap (stroj Floek) 125 kg;
U. T. Jap (stroj Frenzen) 130 kg;
Montgomery 130 kg;
Hecker Jap 135 kg;

V tej kategoriji so razlike v težji zelo velike, saj je med najlažjim in najtežjim kolesom razlika v težji — brez težje vozača! — 56 kg! V tej kategoriji je DKW na vzornem mestu, čeprav ima hladilnik z vodo ter četverstopenjsko gonilo. Kljub temu ni DKW zmagal! Pri kategoriji 250 cm gre veliko bolj za končno hitrost. V tem oziru nas angleški Jap - motorji prekašajo. Če bomo torej pri naših kolesih v bodoče lahko dosegli manjkajoče 4 do 5 konjskih sil, potem smo ee približali zmagi. Potem bosta odločali kvaliteta materiala in rutina vozača in nikakor ne več samo sposobnost samega stroja za večjo hitrost.

Kategorija 350 cm bo ostala domena Angležev, ker je pri teh kolesih nemška industrija desinteresirana. Kljub temu naj navedemo nekaj primerov:

neugodna zanj. Znano je, da Capablanca vedno samo po jasnih poteh hodi. Že zaradi tega izgubi le redkokdaj kako igro.

Veliko je bilo seveda presenečenje, ko je v svoji igri proti Sämischu Capablanca prezrl celo figuro. Skoro še bolj pa je kmalu na to presenetil Capablancu s svojo nejasno igro proti Spielmannu. Tudi zanj je bil napot prevelik.

Iz Karlovih Varov hite moštvi v Budimpešto. Tam prične že 30. avgusta pomemben turnir. Capablanca se ga bo udeležil, najbrže tudi Njemcovci, sigurno Tartakower in Marshall. Na ta turnir je bil vabljen tudi Milan Vidmar jun.

V septembru je napovedan turnir v Rogški Slatini. Mariborčani so neumorni. Bog jim daj veliko uspeha. Na prvi naš mednarodni turnir je seveda radoveden ves šahovski svet.

Devetstotih soferskih izkaznih v štirih mesecih. V mesecih marcu, aprilu, maju in juniju se je izdalo v Berlinu nad devetstotih soferskih izkaznih in od tega števila odpaše na ženske soferje nekaj nad 700, to je 7 %.

Grand prix narodov v Monzi. 8. septembra se bodo vršile v Monzi velike mednarodne motociklistične tekme, za katere je prijavljenih že mnogo slavni italijanski, francoski in nemški vozačev, med drugimi tudi lankoletni zmagovalec na DKW, Geiss. Od Angležev nastopi več vozačev na Sunbeamu, od Italijanov pa Nuvoletti, brata Ghersi, Prini in Moretti.

Fordove delnice na berlinski borzi. Na podlagi prospekta, ki ga je podpisala nemška državna banka, je Fordova družba postavila na borzo za 6 milijonov nemških mark akcijske.

Nove priprave za rekord. Na Angleškem konstruirajo sedaj nov avtomobil, ki ga je naročil znan rekorder Caye - Don. S tem hočejo Angleži potolči rekord majorja Segrave, ki ga je dosegel s svojim posebnim dirkalnim avtomobilom »Zlata sulica«.

Čudna nesreča. Pred kratkim se je pripetila blizu Berlina zelo čudna nesreča. Ko je neki avto vozil po cesti, ki pelje skozi gozd, so nenadoma pridrele srne in jeleni, ki so razbili šipo in zleteli na dno voza, od tod so razbili stransko steklo in zbežali spet na prosto. Pri tem so se zivali tako ranile, da so kmalu izkrevale.

Najdražji avtomobil na svetu. Splošno je prevladalo mnenje, da so Rolls - Royce najdražji avtomobili na svetu. Temu pa ni tak. V Ameriki se namreč grade avtomobili pod imenom »Locomobile 48« s 6 cilindri in 7 sedeži z motorjem za 8½ lit, ki stane v navadni izdelavi 13.000 dolarjev. Imamo pa tudi še posebne vrste avtomobilov iste tipa, ki dosežejo pri najbolj luksuzni izdelavi ceno 20—25.000 dolarjev ali okroglo en in pol milijona Din.

Tudi za omejitve avtomobilskih nezdod. Pišejo, da bodo v Colombo v bodoče nosili sloni pomoči spredaj belo in zadaj rdečo luč, da bi se jim mogli avtomobilisti pravočasno izogniti.

Lovska cerkva celjskih grofov na Gorjancih

V skritem kotu gorjanskega Podgorja sta našla samoljubje in ponos celjskih grofov prav primerno točko za tekmovalne s kronanimi glavami sodobne Evrope: l. 1407. je tam ustanovil močnogi grof Herman II. kartuzijanski samostan v Pletirjah in ga obdaruil z obširnimi zemljišči in obilnimi dohodki v prepričanju, da mu bo ta ustanova pela slavo na vekov vcke. Ob svoji smrti se je dal v tamošnjo cerkev tudi pokopati (1434). (Prav tako je bil 150 let prej pokopan v samostanu pri Kostanjevici ustanoviteljski koroški vojvodski par Bernard in Jutta. Ali kosti teh dvch so pred par leti razmetali nekulturni a odgovorni stanovaleci, ne da bi o tem poprej obvestili Ljubljano. Stanje v drvarnici spremenjene cerkve in njenega lepega zvonika je sploh tako, da je pravi škandal. Če čuvaro kartuzijanci staro pletersko cerkev kot gradbeni spomenik, ali ne bi bilo mogoče doseči isto pri Kostanjevici?)

Kakor drugod, se je tudi o pričetku pleterskega samostana razvila pripovedka, iz katere vzemo, da so Celjani

polovi vse muhe!

Se mnogo posname!! Torej zahtevajte izrecno "Aeroxon"

Tudi noječin žehla pravo terpeninovno mlo „Gazela“

imeli v Gorjancih in tedaj mnogo bolj divjem Podgorju obširna lovišča. Da pa ima ta pripovedka svoje zgodovinsko ozadje, o tem nam pričajo razvaline gorske cerkvice (618 m nad morjem, četrte ure nad vasjo Javorovico, a 400 m nad pleterskim samostanom. Zgradil jo je bržkone zgoraj omenjeni celjski grof Herman II., morda v istih letih, ko se je zidal samostan (1400 — 1414). Vsekakor pa je cerkvice zgradba celjskih močnoginov. Nepobiten dokaz so nam opeke, ki je z njimi krita cerkevna streha, vsaka opeka nosi namreč vtisnjene tri zvezde dičnega celjskega grba.

Cerkvice je bila že l. 1609. brez stolpa, ki je bil lesen, pa brez tlaka in oken, vendar so še masevali v njej po trikrat na leto; njeno visoko starost kaže okusni portal v silastem slogu (»Eselsrücken«). Pozna jo tudi Valvasor, iz seznama šentjernejskih podružnic pa je zginila šele 1870. Posvečena je bila sv. Ožbalta, staremu patronu lova in lovcev. Tu, v najvišje ležeči vasi prostornih gorjanskih lovišč si smemo torej predstavljati, da so bila prenočišča za lovsko družino silnih Celjanov, v cerkvi sv. Ožbalta pa je v navzočnosti vse družine opravil sv. mašo pleterski opat ali dvorni kapelan vselej, preden so se dvignili na prvi pogon v najvišje lege Gorjancev.

L. 1904. je bil pri cerkvi doletenjski Valvasorjaneec g. dr. A. Schöppel, odkril je na podlagi strešne opeke njeno zgodovinsko znamenitost in fotografiral cerkvico od treh strani. Na svoj grad Vrhuvo je rešil dobro ohranjen kos opeke z namenom, da ga kot zgodovinski dokument prenese ob priliki v ljubljanski muzej; le žal, da opeki ni bila usojena taka sreča. Zdaj je Narodni muzej na to opozorjen in, ker je še danes nekaj strehe na cerkvi, upajmo da se bo te dragocene opeke le še kaj rešilo, kamor spada na vesleje vseh prijateljev naše zgodovine. Lepšega muzejskega objekta, ki bi nam ponazoroval moč in sijaj, ki so ju razvijali po naših deželah Celjani, si pač ne moremo misliti.

Od gospoda šentjernejskega župnika, ki je pokazal za zgodovino toliko zanimanja, da je napisal zgodovino treh svojih župnij, pa pričakujemo, da bo umel vzbuditi v svoji bogati in prostorni župniji ljudsko radodarnost, da bo cerkvice sv. Ožbalta na Javorovici vstala iz svojih razvalin. Naš spomeniški urad naj bi mu bil v strokovno pomoč, da bo cerkvice dobila kolikor mogoče staro celjsko obliko in slog.

Jus.

Krasni tlakovi

za večje, cerkve... Cementarna GOSTINČAR — Doi pri Ljubljani. — Velocitet: Paviljon H. —

Frédéric Boutet:

Osveta

V šestem letu svojega zakona je Eva Autrive spoznala, da z življenjem, ki ga ji ves svet zavida, ni zadovoljna, ker ni za zadovoljnost niti najmanjšega povoda.

Ko je postala žena Antoineta Autriveu, ji je bilo dvajset let. On pa jih je imel že trideset sedem — in je bil že slaven mož ter tudi dovolj imovit, da je lahko šel preko tistih vsakdanjih gmotnih skrbi na delo, ki ga je zanimalo. Ves se je bil posvetil študiju človeškega bitja. Ukvarjal se je s psihologijo in fiziologijo. Ljudje, ki so imeli priliko govoriti z njim, so ga imenovali »najgenialnejšega anatoma srca, kar jih je kdaj živel«. Njegov sloves je bil resnično brezmejen.

Eva je bila izprva zelo ponosna na to, da jo je ta slavni mož izbral za svojo ženo. O tem, da-li ga ljubi, ni niti razmišljala. In katera na njenem mestu ne bi bila kar tja v en dan ljubila mladega in slavnega moža, ki je bil navzven sicer malce strog, a vendar ljubiv in prikopen človek. Ko je stala z njim pred oltarjem, se je čutila neznančno srečno. Imela je trden namen, postati mu zvesta in pozorna življenska

družica, lajšati mu življenje in podpirati ga pri njegovem delu.

Pri tem jo je podpiral tudi gospod Ksaver Daultry, lastnik velike trgovine. Ta trgovina je tudi brez njegove pomoči izbornu uspevala, vendar je Daultry smatral, da je za njen prospeh nujno potrebna tudi njegova ljubeznivost, eleganca in vsestranska korektnost. A največji pones gospoda Daultryja je bilo dejstvo, da je bil v mladih letih sošolec Antoineta Autrivea, pozneje pa njegov prijatelj.

Eva je našla v gospodu Daultryju zvestega vodnika. Razlagal ji je spri posebnosti in svojstva velikega zdravnika, ki je bil njen mož. Izprva se ji je to laskalo, potem pa se ji je zazdelo, da postaja za to stran čedalje manj občutljiva.

In nekega dne je prišla do zaključka, da je prav za prav nesrečna. To se je zgodilo tako, kakor da ji je nekaj nenadoma šinilo v glavo: pa je vendar imela občutek, da je vse skupaj plod dolgotrajnega življenja, ki se je razvijalo z nezaprano logiko. Spraševala se je: zakaj sem prav za prav nesrečna? In si ni vedela točnega odgovora. Vedela je samo eno: da jo obhaja občutek nesreče, in to ji je bilo dovolj. Kajti na svoj instinkt se je vedno zanašala, od

tega je ni mogel nihče odvrniti.

Naposled pa je prišlo tudi do nekakšne razbistritve vprašanja o nesrečnosti. Dvoje mi manjka, si je dejala: prvič to, da bi bila sama; drugič, da bi živel mož samo meni.

Poprej, dokler ni bila omožena, je bila resnično sama. Zdal, po poroki, pa ni pomenila sama ničesar več. Svet je videl v njej samo ženo Autrivea, velikega zdravnika in učenjaka. Ime, ki ga je nosila, odkar je bila mlina njena dekliska doba, ji je jemalo vse osebnostno obeležje, sleherni pomen in važnost. Omejevalo je njeno svobodo... In poleg tega je bila zapuščenka... sama, vedno sama! Autrive je bil tako zapuščen, deloma s svojim poklicem: deloma z družabnimi dolžnostmi. Da ji ni mogel posvečati prav nič časa. Za ženo skoro ni imel trenutka. A še tedaj, kadar je bil pri njej, so ga vedno spreletavale misli, ki so bile posvečene njegovemu delu in vsemu, kar je bilo z njim v zvezi. »Mogoče se tega ne zaveda in bi bilo dobro, da se o tem z njim pogovorim...« si je rekla naposled.

Prežala je na ugodno priliko. Prosila je, naj jo pelje v gledališče, ki je o njem vedela, da nima zanj nikoli časa. On ji je prošnjo odbil. Eva pa je vztrajala.

»Enkrat, vsaj enkrat mi ustrezi!« je prosila.

»Draga moja, saj vendar veš, da ne morem živovati tega večera gledališča... Dobro veš, kako je z mojim časom...«

»In jaz sem se tega že tako veselila.« »Veš kaj! Telefoniraj Daultryju, on ti gotovo ne odreče sprejemstva in družbe!« je zaključil razgovor.

Eva je pomolčala, nato je rekla: »Adi te nič ne skrbi, da me puščaš vedno tako samo...«

»Oprostite, na delo moram!« je dejal Autrive in odšel iz sobe.

»Povedala sem mu, opozorila sem ga...« je zasopetala Eva kakor v nekakšno opravičbo pred seboj in dvignila slušalko.

G. Daultry je bil uslužen kakor vedno. Pristal je takoj, prišel ponjo z vozom, šel z njo v ložo in po predstavi, ko sta se peljala iz gledališke domov v Autel, kjer so imeli Autriveovi stanovanje, je Daultry vprašal:

»Draga prijateljica, zdi se mi, da nogoj niste posebno dobro razpoloženi... Kaj vam manjka? Da ni naš slavn Autrive bolan? Nu, preje, ko sva se srečala, mi je zelo prijazno odzdravil in ni kazal, da bi mu kaj bilo navzkriž...«

»Ah, njemu je dobro...« je vzdihnila Eva.

Kraljestvo mode

Kostumi in nova jesenska moda

Kako vam ugaja kostum za jesen? To je vprašanje, ki ga pri popoldanskem čaju kakor vobse ob vsaki družabni priložnosti razmotirajo mestne dame kot najbištevnejše zadevo jesenske mode. Saj je res tudi že čas, da se i naša rubrika pobavi z njo in omeni nekatere novosti in obnove. Saj končno niso samo veliki saloni in modni umetniki tisti, ki spravljajo v ospredje to ali ono novost, marveč dame same, ki določajo uspeh te ali one nove smeri in lahko zapetijo usodo še tako simpatične in drzne novotarije.

Kostumi, o katerih hočemo danes razpravljati, so že par let najbolj nevshečno, to se pravi najbolj občutljivo neobglicne kraljice Mode, kajti vodilni saloni skušajo že dolgo časa, da bi jih napravili za gospodujočo obliko sportne linije, vendar jih pri tem vedno ovirajo gotove zapreke. Vsekakor je že prošla poletna moda ustvarila kompletno prav dobro pozicijo in domala se je zdelo, da se je elegantna dama končno le precej spoprijaznila s temi tipi. Tem lažje bo kostum vplival zdej na jesensko trošersko modo. Res so veliki ateljeji tudi že pripravili izvrstne modele in bodo kostumi izdelani v najrazličnejših variantah. Seveda pa je kostum tudi za jesensko sezono smatran v splošnem kot štrapačna moda, s čemer je mišljena sportna in promenadna uporabnost. Poleg izrazitih trošerskih komadov pa se bodo našli tudi taki, ki bodo takorekoč imeli »popoldanske značaj«, vendar bodo ostali v manjšini.

Materijal, ki se bo uporabljal v te svrhe, se ravna popolnoma po načinu modela in po priliki, za katero naj bo namenjen. Sportni kostumi bodo izgotovljeni brezizjemno iz vzorčastega angleškega blaga, ker so se enobarvna blaga kot preobčutljiva pokazala za nepraktična. Enobarven bo ostal samo elegantni popoldanski model, ki pa se bo odlikoval po finoti tkanine in po garniranju s kožuho. Oblike novih kostumov so prav različne. Poleg ravnih dvovrstnih modelov srečujemo tipe, spete s pasom, dalje pa je videti tudi poldolge jopice, ki uspešno zastopajo idejo paletoja. Tudi kostumi z jopicami, krojenimi v načinu raglana, niso redki, vendar so primerni samo za visoke in vitke postavne.

Važen čimtelj nove mode predstavljajo opreme s kožuho. Tu je seveda najočitenjša razlika med štrapačnimi modeli in onimi stvaritvami, ki so namenjene za posebne priložnosti. Dočim je namreč pri trošerskem modelu vedno treba paziti na vzdržnost kožuho in je zato urejeno umesno uporabljati pristno kožuho, se lahko za popoldanska oblačila prav dobro uporabljajo različne imitacije, ki niso drage, pač pa zelo dekorativne. Velik modni predpis, glede katerega se veliki modni saloni v tistem strinjajo soglasno, je ta, da naj bo kožuho vedno temnejša kakor blago. Nekateri modeli, ki jih lahko smatramo za predhodnike jesenske mode, so predstavljeni na naši današnji sliki. Poslednja skica predstavlja sportni tip, ki je zelo ljubeč in v skladu s tendenco enostavne modnosti ter torej utegne postati favorizirana dopoldanska oprema elegantne dame. Opazajo se praviloma srednje - veliko vzorčasta, č-

govega imena. Vidite, jaz sem rojena za to, da sem možu žena, samo žena, nič več! Oprostite moji gluposti, v kateri vam pripovedujem vse to... Zakaj vi se mu divite in ga obožujete... Gospod Daultry se je suho nasmešnil.

»Verjemite, da ga natačno poznam. Autrice je sebičnež, velik egoist... In vi, tako dražestna in ljubezniva stvarca, ste obojeni, da živitarite poleg njega... Nikari ne mislite, da ne vidim vsega tega... Občudujem ga samo zaradi množice, pred katero ne smem pokazati, da ga zaničujem zaradi njegovega neskončnega samoljublja... Eva, Evica, vedno sem obžaloval vašo usodo, vedno sem ga črtil... A vas sem ljubil, ljubil že tedaj, ko sem vas prvič videl...«

»Dovolj dolgo sva bila sužnja njegovega genija!« je dejala Eva.

»Sužnja njegovega egoizma!« je pripomnil Daultry. »Čas je, da ubereva pot, ki nama jo kažeta najini srca. Eva, vrziva ta jarem s sebe! Ljubim vas!«

In Eva je pritrsnila Daultryja nase in v poljubu, ki je spojil njune ustnice, je bilo morda več osvete proti velikemu in slavnemu Antoneu nego prave ljubezni dveh src, ki sta se bili našli na valovih razočaranega življenja.

sto karirana blaga z nevtralnno osnovno barvo, pri čemer pa imajo kari in druge oblike lahko prav pester povdarek. Vzemimo torej sivo blago z zelenkasto ali modro ali tudi bež - barvno tkanino z rdečimi ali oranžnobarvnimi kari. Dvovrstna moška oblika sakoja je zelo priljubljena, široki reverji so prevzeti od moške mode. Zanimiva je ideja, da ovrtnik ni garniran s kožuho, pač pa so manšeti opremljeni z dolgimi trošerskim krznom, pri čemer pride najbolj v poštev opusom, ki je izredno odporen in se zelo lepo prilagodi značaju štrapačnih materijalov.

Kostum za popoldne, ki se lahko izgotavlja v črni, mornariško - modri ali kaki drugi sočni barvi, predstavlja naša prva slika. Gre za ravno, s pasom speto jopico, ki je na spodnjem robu originalno opremljena s perzijsko garnituro, dočim je krzneni ovrtnik garniran enako apartno z isto kožuho. Tudi način garniranja manšet se razlikuje od vsakdanje banalnosti. Svojevrsno je krilo z zvoncestimi vstavki, ki dajejo liniji oni zanos, ki je odločilen za jesensko modo.

Izredno ljubeč je dublé, lahak in mehak, posebno če se uporablja za paletojni kostum in eicer na ta način, da se karirana stran blaga porabi za krilo, enobarvna vnanja stran pa za poldolgo jopico, kakor to predčuje srednja skica. K takšnemu sportnemu ansamblu se nosi (kakor v ostalem skoraj vsem kostumom) enostavni, z ničemer opremljeni kloboček v elegantni barvi, harmonujoči s celoto.

Poenostavljenje v damskem perilu

Že dolgo časa se trudijo modni mojstri, da oprsnik preženejo iz damske garderobe. To je sedaj uspelo v toliko, da je s per-

lom združen na ta način, da se zdi nanj prišivan. Ne predstavlja torej posebnega komada, marveč je nekakšno garniranje perila samega, pri čemer pa se upoštevajo čipke, robčki, ažuiri in slično. Na naši skici je nova ideja združena s krilno ali hlačno kombinacijo, ki bo gotovo ugajala, kajti na ta način si elegantna dama prihrani vsaj en komad perila in s tem je ustrezno zopet v mali meri njeni želji po vitkosti siluete.

Zdravniška posvetovalnica

P. t. gg. vpraševalcem. Da so se in da se še bodo izgubljala pisma, celo priporočena, pri postah vsega sveta, je znana stvar, s katero je tudi, da se izgube pisma, namenjena nam, posebno še, če je naslov netočno ali celo napačen. Naslovi na samo »uredništvo« brez pristavka, da so pisma namenjena »Zdravniški posvetovalnici«, ne pridejo kot je to umevno, uredniku lista takoj v roke, ampak stoprav po pregledu vse došle korespondence. Tako za te, kot druge vrste zamud, ne odgovarjamo, ker jih nismo zakrivali. Uredništvo »Posvetovalnice« reši vsako došlo vprašanje sproti in odgovori nanje po možnosti točno in v tisti širini, ki mu jo dopušča prostor. Za žal prepogoste in težke tiskovne pogrške, ki mnogokrat pokvarijo tekst, seveda ne moremo nič. Zato prosimo potrpljenja. — G. E. P. v L. Na vaša vprašanja smo tekom let odgovorili že šestkrat. Vzroki izpadanja las so (poleg konstitucionalnih momentov) lahko splošni (n. pr. tuberkuloza, anemija, lues itd.), ali lokalni. Kaj je v konkretnem primeru vzrok, ugotovi lahko samo zdravniška preiskava. Kjer je pa korenina lasu zamorjena, je seveda izključeno, da bi ta las še lahko pogljal in vzrastel. Zdravil, ki bi opustošeno golo lasišče

Vsako radio poslušalec

bi moral že davno vedeti, da ne obstoja lepši in enostavnejši radio sprejem kakor z **ARCOLETTE 3W** v zvezi z **ARCOPHON** zvočnikom.

ARCOLETTE 3W je troelektronski mrežno kurjeni aparat z dovršeno čistočo glasu in se ga priključi direktno na omrežje s pomočjo utikalne puše, ter vsled tega ne potrebuje anodnih in akumulatorskih baterij.

194

Zahtevajte samo TELEFUNKEN proizvode!

ARCOLETTE 3W z vzdanim mrežno-priklopnim aparatom stane Din 2400
Pripadajoče **TELEFUNKEN** elektronke Din 650
ARCOPHON 4 Din 770

Zahtevajte pri vsakem radio trgovcu najnovejše elektronke ter naše nove ilustrirane kataloge!

TELEFUNKEN

Najstarejša izkustva!

Najmodernejša konstrukcija!

nasejala morda z novimi lasnimi »skalmi«, ni in nikoli ne bo. Kvečjemu jih priporočajo anonce po novinah. Ker je pogosto prilaj vzrok izpadanju las, ga skušamo zatreti z desinfekcijskimi in drugimi spiritoznimi sredstvi, ki očeja ob enem lasišče in ga prekrivajo (resorcin, tanin, kinin, salicil itd.). Če po takih tinkturah lasje močnejše izpadajo, izpadajo zaradi nege in seveda vedno še bolni. Zdrav las radi njih nikoli ne izpade. Kar je obolelega tem bolje, čim prej se odstrani. G. A. K. v L. p. I. V običajnih vzemkih primerno razredene citronove kisline ni smatrati za zdravju škodljivo, zlasti ne, če jo jemljete na poln želodec. Če je pa ta občutljiv ali bolan, seveda marsičesa ne prenese, kar zdravemu ne škodi. Rednega dolgotrajnega zavzivanja količaja večjih doz bi pa navzile temu ne marali priporočati. — 2. Pri načinu, kakor živimo navadno mi, bo staro pravilo še najbolj veljavno. Mlademu človeku marsikaj ne škodi, kar škodi staremu. Mnogo starejših ljudi najmanj slabo in nemirno spi, če si osobito pozno na večer natrpa želodec. Tudi ni vse sadje enako lahko prebavljivo. — Zakaj bi bilo treba sadje stoprav koncem južine uživati, ne uvidevamo. Važno pri sadju so rastlinske kisline, ki pospešujejo prebavo, in vitamini. 3. Kako se napravljajo sadjevec pač ne sodi v našo »posvetovalnico«. Da bi se dal napraviti, kdor bi se nanj kapriciral, tudi iz sliv, je umevno. Če je pa to ekonomično, je pa drugo vprašanje. Iz sliv delajo mezge in žgo slivovico. »Čespljevec« bi bil pa pač le malocenjena in malovredna pižama. Slive spadajo pač med »mezgovo sadje«, ki je sploh neprimerno za proizvodnjo take pižame. — Iz vsakega sadja, ki vsebuje sladkor, lahko napravljate alkoholne pižame: ali vina, — brozge, v katerih prevre sladkor v alkohol, in v katerih ga puščamo še nadalje, — ali žganja, katerega z destilacijo dobivamo iz brozge. Vino je brozgovina, žganje iz nje napravljen — konjak itd. — Merkur I. V prvi vrsti na trajnem izpadu ovulacije in prvi prenehanju krvavitve. — Izjemoma more ženaka spočeti tudi še v tleh letih. Znani so izredni primeri oploditve skoro do 60. leta. — O tem, da bi bilo to slabo za otroke, nam ni ničesar znanega. 2. Teh znakov je več, tudi niso pri vseh bolnikih enaki. Tudi ni vedno ali oboli na bolezn mlad ali star človek. — Najnavadnejši znak je hujšanje, in izločevanje velikih množin seči. Slednje ugotovi samo zdravnik s potrebnimi kemičnimi preiskavo. Ostali simptomi niso taki, da bi iz njih samih bilo moči diagnosticirati z gotovostjo bolezen. — 3. Jodovih soli je cela vrsta. Pozabili ste navesti, katero imate v mislih. Zato je odgovor nemogoč. 4. O podedovanem protinu nam ni nič znanega. Podedovati je mogoče samo konstitucijo in z njo naklon za to vrsto bolezni. Kaj naj ima omenjeno cepivo s sečno kislino in z njo povzročeno boleznijo opraviti, nam je nejasno. — 5. O tem brččas po kaki anonci priporočnem zdravilu, nam ni bilo moči ničesar poizvedeti. Takih absolutnih lekarniških preparatov je nešteto. — 6. Tarif za lekarnar je enoten. Lekarnar ga ne sme prekoračiti; poden pa ga lahko. Če ste isto zdravilo kupili po neenaki ceni v raznih lekarnah, je lekarnar tam, kjer je cena nižja, to le prostovoljno znižal, kar seveda lahko stori. — 7. O tem more odločiti samo točna osebna zdravniška preiskava. — 8. Proti takemu nameščenju maščobe ni drugega

leka, kot običajna razmaščevalna kura, ki pa tendence v lokalizaciji ne more trajno preprečiti. — 9. Dožene lahko samo zdravniška preiskava. — G. I. U. P. Zdi se nam, da zamenjate grlo z goltancem. Zato je odgovor nemogoč. Pa tudi, ako se nanašajo vaše pritožbe na to ali ono, vam brez zdravniške preiskave ni moči nasvetovati ničesar. Obrnite se torej na kakega laringologa. — Zmerno kajenje ni naravnost škodljivo, dasi gotovo ne koristi. — Vprašanje glede dijet se razreši z nasvetovano zdravniško preiskavo. — G. I. H. v L. Razpečevanje takih sredstev ni zabranjeno. Uvoz iz inozemstva je dovoljen. Zdravniška zbornica je stanovsko zastopstvo in ima drug delokrog. Obrtno dovoljenje je seveda potrebno za vsako trgovanje. Kdor sme prodajati galanterijsko blago, lahko prodaja tudi gumijaste predmete. Kolikor je nam znano ni utesnitve glede prodaje takih in sličnih predmetov. Prodajajo jih lekarne, drogerije, prodajalne instrumentov, prodajalne za obveze in higijske potrebščine, prodajalne za gumijaste predmete itd. itd. — »Zdravila«, katerih prodajo dovolje najvišje zdravstvene instance, se smejo svobodno prodajati; jasno je, da se jih tudi lahko anonstra. Za zdravnike in lekarnarje seveda obstajajo stanovske utesnitve v tem oziru. Sicer se pa marsikaj trpi tu, kar se tam ne, in narobe.

Radio

Nedelja, 1. septembra.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Predavanje o Kitajski. Reproduc. glasba. — 11: Prenos koncerta z veselejša. — 12: Obisk zoološkega vrta na veselejšu. — 15: Predavanje o vinogradništvu. — 15.30: Schönherljeva drama »Zemlja«. — 17.30: Philipsov propagandni koncert. — 19.50: Prenos Zaicove opere »Nikolaj Subic Zrinjski«. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Ponedeljek, 2. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproduciran glasba. — 13: Napoved časa, borza, repr. glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17: Koncert radio - orkestra. — 19: Vzgojslovo predavanje. — 19.30: Španska biko-borba (g. Bonač). — 20: Variete. (G. Pint poje kuplete, g. Stanko igra na harmoniko). — 21: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11.30: Reproduciran glasba. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta z Dunaja. — BEOGRAD 12.30: Koncert kvarteta. — 20.25: Violinski koncert. — 21.25: Poročila. — 22.10: Koncert radio-kvarteta. — PRAGA 16.30: Klavirski koncert. — 16.55: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta z Dunaja. — 22.20: Reproduciran glasba. — BRNO 16.45: Arie in pesmi. — 19.05: Kabaretni program. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta z Dunaja. — VARSAVA 16.40: Reproduciran glasba. — 18: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta z Dunaja. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 20: Komorna glasba. — 20.30: Mednarodni koncert poljudne dunajske glasbe. — BERLIN 17: Prenos vrtnega koncerta. — 19.30: Plesne skladbe za dva klavirja. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta z Dunaja. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Pevski kon-

Torek, 3. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproduciran glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 16: Obisk veselejša. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Slovenska literarna zgodovina. — 20: Gd. Golobova poje venček slovenskih narodnih in ponarodelih pesmi. — 21: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11.30: Reproduciran glasba. — 19.30: Prosto za prenos. — BEOGRAD 12.30: Reproduciran glasba. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Literaren večer. — 21.10: Koncert orkestra balalajk. — 22.10: Poročila. — 22.25: Klavirski koncert Chopinovih skladb. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.15: Koncert lahke godbe. — 20.25: Koncert Wagnerjeve glasbe. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.20: Plesna godba. — BRNO 16.30: Koncert iz Prage. — 19.05: Večerni koncert. — 20.25: Komedijska. — 22.20: Godba iz Prage. — VARSAVA 18: Popoldanski koncert. — 19.50: Prenos opere iz gledališča v Poznaniu. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 20: Poljudni koncert dunajskega simfoničnega koncerta. — Godba za ples. — BERLIN 16.30: Koncert godba na pihala. — 19: Violinski koncert. — 20.15: Orkestralni koncert. — FRANKFURT 16.15: Koncert iz Stuttgarta. — 21.30: Koncert koncertne glasbe. — Godba iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.35: Večerni koncert. — 20: Koncert orkestra. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 21.30: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 22: Koncert lahke godbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Pevski, violinski in klavirski koncert. — 11: Godba na pihala. — 17.15: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Ciganska godba. — 20.45: Komorni koncert. — 22.20: Reproduciran glasba. — LONDON 20: Koncert glasbe Čajkovskega. — 22.35: Plesna godba. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Opera »Seviljski brivci«. — STOCKHOLM 20: Pevski koncert in vojaška godba.

Železnato China-vino
povzročja izvrsten tek, pojačuje živce, popravlja kri ter se rekonvalescentom in slabokrvnim od zdravniških avtoritet zelo priporoča. **Izborni okus.**
Čez 10.000 zdravniških priznanj. Dobi se po 3225 vseh lekarnah.

Vozila vodečih svetovnoznanih znamk

A. J. S. — SUPER X and HENDERSON — RUDGE WHITWORTH 1, 2 in 4 cilindski angleški in ameriški motocikli ter osebni avtomobili in avtobusi ter tovorni AUBURN — AUSTRIO-FIAT — AMILCAR — BUGATTI — INTERNATIONAL — PEUGEOT razstavljeni v izložbenih prostorih generalnega zastopstva

J. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. — Tel. 2461.

Za jesen in zimo!

angleško in češko blago za obleke, suknje, plašče i. t. d. kupite PRI

NOVAK-u spec. trgovina suknja
LJUBLJANA, Kongresni trg 15
najbolje in najceneje.

Prepričajte se! Oglejte si veliko izbiro!

20 dobrih zidarjev

za trajno zaposlitev v Kranju sprejme stavbeno podjetje 10960
J. Slavec, Kranj.

Če hočeš biti zadovoljen

ne kupi inozemskih poljedelskih strojev, temveč samo praktično preizkušene prvovrstne domače, katere izdeluje prvo in edino jugoslovensko podjetje

Anton Kremžar
Št. Vid nad Ljubljano.

Vljudo Vas vabim, da me posetite v Št. Vidu Ljubljano. 10362

Na velesejmu posetite paviljon F. Slamič

Hrenovke in klobase, fin narezek, sveže pivo

Rabim večjo množino
kostanjevih drv za tanin
in smrekovo skorjo

ter plačam najboljšo dnevno ceno.
Iščem nakupovalce proti proviziji.

Ernest Marinc — Celje
10.962 Zrinskega ul. 4. Telef. inter. 136.

Prva jugoslovanska izdelovalnica harmonik

F. Lubas, Ljubljana

pokazuje na velesejmu svojo delazmožnost v stroki izdelovanja harmonik.

Kupujte le kakovostno blago, potem boste kupili ceno in dobro.

Dobro kakovost — — — — — nizke cene
imajo le svetovno znane Lubas-ove harmonike.

Mm. Stuzzi

Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 4, II. nadstr.

prevzema in izgotavlja po meri vsa v to stroko spadajoča dela. Modele, predpisane po zdravnikih, izdeluje kar najvestneje. Popravila se radevoljno prevzema. 10363

Objava.

Uprava Državnih Monopola raspisuje drugo ofertalno licitacijo za nabavku i montažo raznih svetlečih tela za električno instalacijo u novoj Fabrici Duvana na Crvenom Krstu kod Niša.

Licitacija će se održati na dan 25. septembra 1929. godine u kancelariji Uprave Državnih Monopola u 11. časova pre podne.

Uslovi se mogu dobiti u kancelariji Industrijskog Odeljenja svakog radnog dana pre podne kao i kod Fabrike Duvana u Nišu.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Državnih Monopola N. M. Br. 14.280 od 22. avgusta 1929. godine. 10.957-a

Turka
J. C. MAJER
LJUBLJANA

priporoča svojo veliko zalogo
manufakturnega blaga in lepo
izbero damskih, moških in otroških čevljev tvrdke F. L. Popper

1 ali 2 frizerki

dobro izvežbani tudi v vodni ondulaciji se za Maribor takoj sprejmeta. Ponudbe z navedno referenc in plače na upravo Jutra Maribor pod „Samostojna moč“. 10285

Na velesejmu

OPEL najboljši najcenejši **AVTO**

Din 36.000 komplet.

A. — S. und Rota hladilni avtomati

z ali brez proizvajanja ledu za mesarje, prekajevalce, hotele, gostilne, mlekarne, slaščičarne, prodajalne divjačine in perutnine, bolnice i. t. d.

Avtomatični pogon, absolutno zanesljiv, ugodne cene — prvovrstna izdelava.

Ignaz Gellert & Co, Wien III., Kegelgasse 27.

Zastopnik za SHS:

inženjer **D. Rauberger, Ljubljana VII, Koseze (Vila Tönnies)**

Ponudbe, zastopniki in obisk, zastoj in neobvezno.

Priporoča se modna trgovina

T. Eger

Ljubljana
Sv. Petra cesta 2
10.942

L. Mikuš

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Stalna umetniška razstava slik

Velika izbira okvirjev

A. KOS,

Mestni trg št. 25

Nasproti magistratu

Vreče

nove in rabljene vseh vrst ter juto za embalažo ima vedno v zalogi
Mirko Miakar
Ljubljana,
Slomškova ulica 11.

Globoko užalošeni javljamo, da je gospa

Kod'ca Korinškova rej. Kankova

soproga trgovca v Rajhenburgu

Do kratki, mučni bolezn, stara šele 22 let, preminula danes ob 1. popoldne.

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek ob 16.30.

Zagorje ob Savi, 31. avgusta 1929.

Adolf Korinšek, soprog; Dušanček, sinček; Jurij Kanka, oče; Milica, Frida, Lojze, Brunon, sestre in bratje.

Jutno predivo

nudi

tovarna motvoza in vrvi d. d.
Odžaci (Vojvodina)

Predivo izdelujemo v naši na novo urejeni jutni predilnici

Na zahtevo pošljemo ponudbe in vzorce

Prodaja na drobno in debelo

Sporočamo tužno vest, da je naš blagi soprog, oče, ded in tast, gospod

Fran Vrečko

šolski ravnatelj v p., župan mesta Slovenjgradec itd.

dne 31. avgusta 1929 v starosti 75 let preminul po kratki, mučni bolezn, previden s tolažili svete vere.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 2. septembra 1929 ob 16. iz hiše žalosti na slovenjgraško pokopališče.

Slovenjgradec, dne 31. avgusta 1929.

Posebna obvestila se ne bodo razpošiljala.

Žalujoci ostali.

MLADO JUTRO

Valjuni:

Mali romar

Zadnjič smo romali v Názarje onkraj Mozirja, mati so vzeli tri štruce in nekaj krompirja.

Lepe krompirčke smo spekli si blizu ob Dreti, potlej pa rekli smo: »Dajmo še eno zapetilo.« Bos sem šel, čevlje na ramo dal, stare, storkljate... Zdej mi že mama kupujejo nove podplate...

Rose Fyleman

Petelin na strehi

(Pripoveduje veter)

To je povest, ki mi jo je povedal veter o svojem prijatelju, strešnem petelinu, ki je živel vrhu kamenitega stolpa, razločno vidnega s okna moje hiše. Nedavno tega so poslopje s tem stolpom podrl. Pogrešal sem strešnega petelina, ki sem ga dotorej dan na dan opazoval, ko se je veselo obračal po vetru. Nekega dne sem vprašal veter, kaj se je zgodilo petelinu, in veter mi je povedal tole:

Po vsem videzu je bil petelin na strehi zelo nesrečen, ko je slišal, da bodo stolp porušili, ker ni vedel, kaj bo z njim.

Ura, ki je bila na drugi strani poslopja, ga ni niti malo potolažila glede tega. »Odstranili me bodo in me postavi kam drugam,« je dejala.

»Izvrstno kolešje imam. Tebe bodo pa brčkone vrgli na smetišče z ostalo železno ropotijo.«

To ni bilo posebno vpljudno od ure. Ura in strešni petelin sta vedno živela v prijateljskih razmerah in sta kajkrat ponoči, ko je vse drugo spalo potihoma kramljala. Petelin je bil nesrečen, kakor se nikoli ne. In kakor smo rekli, prišli so in prav skrbno odstranili uro. Niti z roko ni pomahala petelinu v slovo; očitna nevljudnost.

Nato je prišlo več ljudi, ki so kmalu podrli vse poslopje. Petelin se je s stolpno streho vred zrušil in obležal več dni na kupu kamenja in travov. Nihče se ni zmenil zanj; le njegov stari prijatelj veter je prihajal k njemu in se tu pa tam kaj pogovoril z njim.

»Pogum, stari tovariš,« mu je prigovarjal. »Videli bomo, kaj moremo storiti zate. Le nikar ne obupaj.«

Nekega dne je prišel mestni župan s prijateljem stavbenikom pogledat, kako gre delavcem delo izpod rok. S seboj je privedel tudi svojo malo vnučkinjo. Ko so se baš odpravljali proč, je veter zgrabil stavbenikov klobuk in ga smuknil z glave. Klobuk se je va-

ljal in plesal po tleh. Deklica je skočila za njim. Klobuk se je ustavil vrhu kupa, kjer je ležal strešni petelin. »Glejte, glejte,« je vzkliknila deklica, ko se je pripognila, da bi pobrala klobuk, »kako srčkan ptič leži tukajle. Škoda, škoda!«

»Stavbenik je pobral strešnega petelina.«

»Kaj, gospod župan,« je izpregovoril, »lep, star petelin. Ne dovolite, da bi ga vrgli proč. Dandanes ne dobimo tako krasnih petelinov. Sijajno se bo izkazal vrhu vaše nove mestne hiše.«

Potem je župan ukazal, naj petelina spravijo, in nekaj mesecev nato so ga zasadili na streho nove, velike mestne hiše na trgu.

S svojega okna ga sicer ne vidim, ali vsakokrat, kadar grem na trg, se ozrem nanj.

Ne vem pa, kaj je bilo pozneje s tisto uro in mi je zanjo res kaj malo mar.

Čarovnika Datja in Gugir

(Indijanska pravljica)

Čarovnika Datja in Gugir sta šla na sprehod. Datja pa je imel neznansko dolge korake. Po vsakem koraku je moral sedeti in počakati, da ga oni dohitijo. »Stopam prehitro, kaj ne, prijatelj moj,« je dejal. »Malo si bom noge privezal.« Privezal si je noge tesno drugo k drugi, da so mu postali koraki čisto majhni. »O,« je dejal Gugir, »če je treba, stopim tudi jaz hitreje.« Izvlekel je palico iz svoje čule, pokazal ž njo na oddaljen hrib in že je bil tam. Dolgo je trajalo, da je Datja prikorakal tja.

»Ne sopihaj tako močno,« je dejal Gugir, »saj boš drevesa prevrnil.« »Misliš, da jih ne prevrnem?« je odgovoril Datja. Postavil se je ob neko smreko, zapihal na vsi moč in smreka se je prekuenila. »Da, da, močan pihalec si,« je rekel Gugir. Postavil se je s hrbtno proti neki skali, napravil veter in skala se je zdrobila. Datja se je začudil: »Zakaj pa nosiš travo v nosni ohiš?« »Zato da omilim svoj dih,« Gugir je potegnil dva debela sopa trave iz svojih nosnic — takoj je začel razsajati strahovit vihar.

Datja se je zahotelo domov. Odprl je svojo vrečo, zagrabil iz nje pest črne barve in jo stresel v zrak. Nastala je črna noč. »Pojdiva, greva domov,« je dejal. »Noč je že,« — »E, to nič ne de,« je odvrnil Gugir. Izvlekel je nož in začel razsajati luknjo v temo.

Domov grede sta prispela nepričakovano do velikega jezera. »Predaleč bi bilo okrog jezera,« je menil Datja. »Stopiva kar čezenj.« Odpasal si je pas, ga zavijtel predse in pas je bil kakor trden most do nasprotnega brega.

Ko sta dospela tja, je dejal Gugir: »To jezero naju prihodnjič ne bo več zadrževalo.« Zavijtel je svojo odedo proti vodi — in jezero se je razteklo.

Prispela sta domov, do Datjeve kočice, in Datja se je pripravil, da postreže prijatelju z večerjo. Naložil je suhih polen, jih ostro pogledal — in so se vnela. »Počakaj malo, naborem drv,« je rekel. Toda Gugir ga je ustavil: »Nič se ne trudi, sem jih že prinesel s seboj.« Položil je svoje noge v ogenj in pustil, da se spečejo.

Datja je snel s stene star jermen iz bivolje kože in izrezal iz njega dva lepa kosa mesa. Ko ju je položil v ogenj, se je oglašil Gugir: »Počakaj še to meso vzemi.« In si je izrezal iz bokov dva kosa pečenke.

Sedla sta k večerji in Gugir je spregovoril: »Zdiš se mi malce upadel. Kdaj si zadnjič jedel?« »Bilo je natančno pred mesecem dni, ko je bila lu na tako visoko kakor danes.« »Prijatelj, ti pa živiš zelo razkošno. Jaz sem jedel zadnjič pred letom dni, ko je zapadel prvi sneg.«

»Dajva, kadiva,« je dejal Datja, »imaš pipo?« Gugir mu je dal pipo in Datja jo je napolnil s tobakom. Ko je Gugir potegnil prvi dim, se je pipa razletela, tako močan je bil tobak. »Kaj, ko ti ugaja moj tobak?« je vprašal Datja. »Ni slah. Pa tudi jaz imam izvrstnega. Posodi pipo.« Datja je prižgal Gugirjev tobak in pri prvem dimu se je koča zrušila.

Začela sta igrati. »Za kaj igrava?« »Igrajva za najini koži.« Igrala sta. Končno je Datja izgubil in Gugir se je pripravil, da mu sname kožo. »Dejaj previdno,« je rekel Datja, »tu na koncu nosu me vedno boli.« Kožo sta snela, samo na koncu nosu je obvisela in sta jo morala odrezati. »Počakaj malo,« je dejal Datja, »poiščem si novo kožo.« Šel je ven in ko se je vrnil, ga je pokrivala nova koža. Samo na nosu je bilo premalo in si videl rdeče meso. Gugir je vzel malo katrana in rano zamazal.

Datja je vzel svojo piščalko in zaspiral. Bilo je čudovito, kakor pesem vseh ptic. Ni dolgo trajalo, pa se je splazila skozi vrata lepa mladenka, ki jo je bila privabila pesem. Tedaj je lezel Gugir na tla. Izdolbel si je več lukenj v telo. Potem je zapiskal na svoje telo in s prsti je zakrival in odkrival luknje, kakor da je sam piščal. Pesem je bila še slajša nego Datjeva in vse polno lepš ženski je prihrčalo skozi vrata v kočo.

To je Datjo malo razjezilo. Sprla sta se in se udarila s sekirami. Kar na lepem sta odsekala drug drugemu glavo. Glavi sta se zakotalili po tleh, med tem ko sta se moža borila dalje. Videla sta pa slabo, zato sta sklenila, da

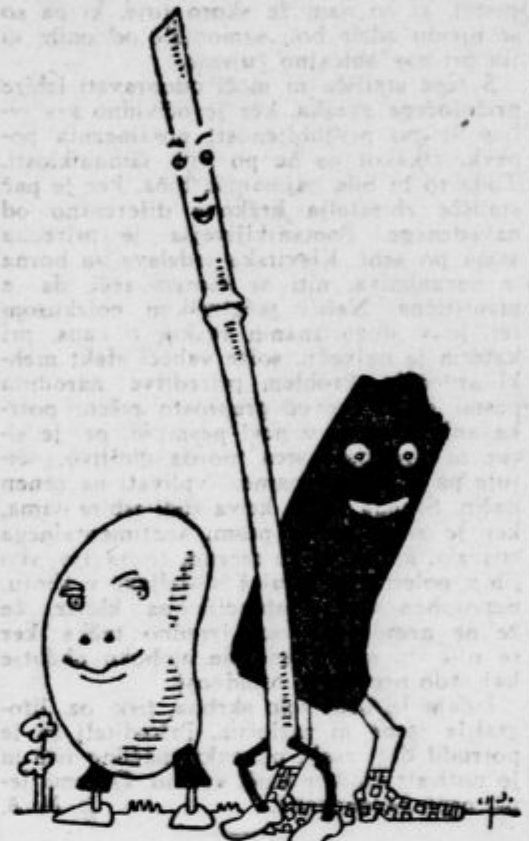
si natakneta glavi. Gugir je svojo kmalu našel in si jo čvrsto privil. Datja pa ni šlo tako hitro izpod rok: »Pomagaj mi malo, tu je preveč temno.« In Gugir mu je pomagal, dokler ni bila glava na pravem mestu.

Sedaj pa sta bila trudna. »Menim, da bi malo legla,« je predlagal Datja. Zavila sta se vsak v svojo odedo in zaspala. Drugi dan po štirih letih sta se zbudila.

J. W. Grimm:

O slamici, oglju in bobku

V neki vasi je živila siromašna, stara žena. Pa je nabrala za kosilo bobna na njivi. Na ognjišču je zanetila ogenj, in da bi hitreje zagorelo, je podtaknila še prgišče slame. Ko pa je vsula bob v lonec, ji je odletel majhen bobek in padel na tla tik slame. Kmalu je k nji priskočil z ognjišča še kos oglja.

Slamica ju je vprašala: »Odkod, draga prijateljca?«

Oglje je dejalo: »Ognju sem ušel, sicer bi bilo moralo žalostno umreti. Le kupček pepela bi bil ostal od mene.«

Bobek pa je povedal: »Starki sem ušel iz loneca, sicer bi me bila skuhala s tovariši vred!« — In se je oddahnil.

»Tudi meni bi bila huda predla. Vse moje sestrice je starka požgala. Šestdeset sedem jih je naenkrat pograbila in ugonobila. Sedaj so le še črna, sajast dimček. Srečo sem imela, da sem ji smuknila skozi prste.«

»Kaj pa sedaj?« je vprašalo oglje. »Kaj, ko bi odslej do smrti skupaj držali? Saj smo ji vsi trije komaj ušli. Da nas, tukaj ne doleti nova nesreča, se izselimo v tuje kraje, najbolje v Ameriko,« je svetoval bobek.

In so šli. In kmalu so prišli do potočka in ker ni bilo ne mosta ne brvi, so ugibali, kako bi prišli na ono stran. Slamica je kmalu potuhnila: »Jaz se vlečem počez, z brega na breg; pa gresta lahko po meni, kakor po mostičku.« In se je zleknila od brega do brega.

Oglje je pogumno stopicalo po novem mostu. A ko je prišlo do srede in začelo pod seboj zaburenje in goltaenje vode, mu je postalo vroče. Obstalo je in se ni upalo dalje. Tedaj se je slamica vnela, se prelomila na dva dela in omahnila v potoček. Oglje je zdrknilo za njo, zavrcalo in izginito v valovih. Oprezni bobek pa, ki je še stal na bregu se je iel smejeti in se je smejal, smejal, dokler je počil.

Sedaj bi bila tudi bobku huda predla, da ni prav tedaj počival ob potočku potujoč krojač. Ker je imel usmiljeno srce, je vtaknil nit v šivanko in zašil bobku kožo.

Bobek se mu je najlepše zahvalil, a

ker je imel krojač samo črno nit, ima od tistih dob vsak bob črn šiv.

Kdor ne verjame, naj pogledal

Valjuni:

Zanjice

Polona gre čez gmajno k ženicam bređi njiv, žanjicam nese cajno, prepolno žlahtnih sliv.

Polona pravi milo: »Bog vedi kdo je kriv, ni česa za kosilo, ni take cajna sliv.«

Zenice, o, žanjice jo hvalijo v en glas: »Res, škoda je potice, le slive so za nas!«

In ena umno zine: »Sam Bog te naj živi — ni take gospodnje, kot si, Polona, tili«

Valjuni:

Blaže Neroda

Blažek Neroda — neroda nerodna, negoda negodna... Nesrečni Nerode, žev sine, kakšno ti zine, kakšno ugane! Nekeč je z očetom ubirata tja čez poljane. Poldan je zvonilo in Blaže postara:

— Ate, povejte nemara koliko je ura, ko poldan zvoní?

In gresta na cesto pa prideta v mesto. V Ljubljano. Blažetu je vse tako strašno neznan. Si hiše ogleda in pravi — nerodno seveda:

— Oh, atel! Se čudno mi zdi: hiše že vidim, mesta pa ni!

Oče ne mari, z roko zamahne po navadi stari: kaj s takim sinom le početi?... V uk ga je dal. Pri smolci, kneftri in pri dreti čevljarček Blaže brihten bo postál.

Šale za male

KAJ JE ČUDNO?

Čudno je, da na luno nihče ne more, na solnce gre pa vsak lahko.

»Tak ptičjo kletko hočeš kupiti; ali bo zate?«

»Ne, za našo papigo!«

Učitelj: »Kdaj poleti navadno dežuje?«

Mihec: »Kadar nimamo dežnika s seboj!«

Križanka „Naša muca“

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. vinski ekstrakt, 6. delavec, 7. romanski spomin, 8. nota, 9. piščal, 12. vladarica, 14. oblika glagola, 15. franc. spomin, 16. svečeniška obleka, 18. ital. nikalnica, 20. oblika neprehodnega gl., 22. turški vzklík, 24. postava, 25. možko ime, 28. jezero v Ameriki, 29. medmet, 30. angl. kratka, 31. otok v Evropi, 32. oz. zajmek, 33. otekline (fr.), 34. kvartaški izraz, 35. beseda v očenašu, 38. vok. možkega imena, 40. lat. veznik, 41. zdravilo, 43. grška črka, 45. not, 46. predlog.

Navpično: 1. vodja pisarne, 2. oblika pesmi, 3. nauk o gospodarstvu, 4. kratka, 5. reka v Rusiji, 6. tekočina, 8. lat. veleknj, 10. turški post, 11. nikalnica, 13. Prešernova kratka, 17. ime Francea, 19. osební zaimek, 20. kratka, 21. otok v Bengalskem zalivu, 23. hiša (fr.), 26. domača žival, 27. bodrilni vzklík, 30. dišava, 36. obl. gl., 37. se nahaja v zraku, 42. prislov, 44. mesto v Afriki.

RESITEV KRIZANKE »PLANINEC«
Vodoravno, po vrsti: h; g; s; k; p; o; l; s; e; n; e; m; a; t; e; d; e; n; a; n; s; t; e; s; t; r; a; j; n; e; j; u; s; u; f; m; g; r; b; a; i; r; d; a; t; a; b; j; h; s; o; m; f; i; a; r; e; k.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Marija Grosčljeva:

Naš Peterček na Bledu

Ker vem, da vas zanima, kaj dela naš prestolonaslednik Peterček, sem povprašala njegovo varuhinjo, gospodično Stojko, ki ga neguje že prav od rojstva, naj mi pove kaj o svojem varovančku. Gospodična Stojka mi je pripovedovala tole:

Peterček spi sam v veliki, zračni sobi. Ni ga strah, saj je junakov sniko.

Ko se zbudi, se v postelji s svojimi igračkami malo poigra: po odeji postavlja živalce ter prevaža vlake in avtomobilčke.

Sam se obleče in umije. Ko odmoli očenaš, sede k zajtrku. V jedi ni izbirljen.

Nato pohiti vesel k svoji mami, kjer se snide s bratcem Tomislavom.

Ko so v Suvoboru nameravali naročiti tretje dete, so seveda vprašali Peterčka za svet.

Kraljica-majka je dejala: »Nu, Peterček, kaj naj kupimo, fantička ali deklico?«

»Još jednog Tomislava,« se je modro odrezal Peterček.

In zgodilo se je tako, dobil je drugega brata.

Kako pri srečanju mora biti Tomislav, da si ga je zaželel v drugi izdaji!

Večkrat se Peterček šeta z gospodično Stojko po blejski okolici. Veseli ga, če ga otroci pozdravljajo in mu ponujajo cvetja; rožnat in rdeče cvetje ima najraje. Ob vsakem potočku se ustavi. »Ribice, ribice,« zakliče veselo in najraje bi kar z njimi vred zaplaval v bistre valčke. Ribice so vobče njegove izvoljenke.

In lovit jih tudi že zna, prav kakor njegova majčica. Trnek vrže v vodo in potrpežljivo čaka, da hlastne nespametna ribica po njem, in — rsk! trnek iz vodice. A ko zagleda Peterček, da se nesrečna ujeta ribica zvija in caplja, se rahločutno zdrzne in mahoma zažene trnek in ribico v kraj. Pa poskrbe že drugi, da se ribica predolgo ne muči, ali pa ji celo na njegovo priprošnje vrnejo zlato prostost.

Rad zahaja Peterček v senčnate gozde. Gozd mu je svetlo in bivašče bajno bitje; v trilih pahitih se zbifajo drobne gozdne živalice k »narodni skupščini« in gobice so mu varna domovja priključkov in skratov, zato se gobicam ognjen ne domusča Bog nadaj, da bi kdo pohodil gobo, niti če je strupena. In ko jih je gospodična Stojka vendarle ne-

koč pohodila, jo je Peterček ostro pokaral. Peterček zelo rad riše z barvastimi svinčniki. Njako pa ne maha presavati slik iz knjige.

Peterček je »izvirni umetnik,« ki slika tako, kakor zasluje podoba v svoji živahni domišljiji in kakor jo ustvari njegova šestletna nevajena ročica, ki še pisati ne zna. Kaj pravim, še pisati ne zna; saj se že možko in odlično podpisuje »Petar,« česar ga je seveda naučila gospodična Stojka.

Nad vse rad se vozi s svojim majhnim avtomobilom. Šoferji uživajo pri njem najvišji ugled in najgloblje spoštovanje.

In zgodilo se je, da je Peterček nekaj obolel. Bolan pa noče biti in tudi zdravnikov ne mara. Ko mu je umrl njegov stari prijatelj telesni zdravnik, so po klicu drugega iz Ljubljane. Pa ga nismo mogli sprejeti: »Sta češ, ti nisi močnik,« ga zavrne in nezaupljivo »borno so ga mottile lepe žive otrošči, češ, ti me pa že ne boš!«

Ljubljanski zdravnik je pa modro, kl vidi otrokom naravnost v srce. Nič ni delal, ni ga pregovarjal, ni sil vanj in mu obljubil zvezd z neba. Tih, mirno in dostojno se je povnil k svojemu avtomobilu in si dal pri njem

»važnega opravka.« Pi. pi. pi. se je odvažal avtomobil, pa čil leno glasno brneti. Zdravnik je bil ves zatopljen v svoj prevažni posel, a Peterkov nezaupljivi, plahi obrazek je hipoma ves lašen in žareč: je bil pri njem in ga zvedavo vprašal: »Jesi-li ti šofer?« In zdravnik, ki vidi otrokom naravnost v srce, je malomarno dejal: »Šofer sem, saj vidiš!«

Zar veselih otroških oči so učena izpraševanja, odgovori. Živahen pomenek zaupanje, prijateljstvo — in Peterček se da zadovoljno preiskati — šoferju.

Nekoč je žaželel da bi se trdi očka poigral z njim. »Peterček, ne utekneš: delo, skrb, avdičence,« se nasmeje skrbni očka svojemu milencu. »Za mene nikad nemaš vremena, pa zašto ga majčica?« potoži žalostno Peterček. Zdej pa že dobro ve, da očka ne »gne, da mora vladati in sprejemati avdičenci. To je bridka beseda zani, mu odteguje ljubljenege očeta. »Delo, krbi, avdičence,« reko so nekoč te besede prvič prekleto ne »ve datske aslove in načrte. delo, skrb, avdičence bodo nekoč delez in vsebina njegovega kraljevskega življenja.

Kulturni pregled

K problemu religiozne kulture

Brezverstvo kot cerkev.

Novi časopis »Orient und Occident«, ki sta ga začela izdajati Fritz Lieb in Paul Schütz v zvezi z Nikolajem Berdjajevim, je objavil v 1. številki zanimivi članek »Tam, kjer se bore z Bogom«. Pisec Lagovskij pripoveduje, da so oblike protireligioznega boja v Rusiji zavzele nenadoma čisto nepričakovano podoben. Bogokletne paradije, ki so imele namen, smešiti verske obrede, začenjajo dobivati liturgični značaj; postale so simbolična dejanja nove vere brezbožnosti. Mnogi, ki jih je zajelo to gibanje, niso samo brezbožni, marveč so proleže »s pravo gorečo vero v brezbožnost« in očitujejo to na podoben način, kakor razodeva vsak goreč vernik svojo vero z drugimi besedami: agitacija za brezverstvo se v duši množice izpreminja v nadomestilo za vero. Preprosti ljudje, ki ne vedo, kaj bi počeli z novimi protiverskimi idejami, si delajo iz brezverstva novo cerkev. Ta pokret kaže vse tiste značilnosti, ki jih vidimo pri nastanku novih cerkev. Lagovskij ga primerja z začetki krščanstva in daje prepričevalne primerjave, ki se v marsičem začudno ujemajo.

Sovjetska rdeča vera ima že svoje praznike, svoj svetniški kult in svoje obrede. Oblasti so odpravile stare krščanske praznike in upeljale nove, komunistične: način, kako jih slave množice, potrjuje, da se tu razvija nova religiozna forma. Slikam boljševiških voditeljev se izkazujejo ponekod take simbolične časti, da se takoj spomnimo ikon in njihovega kulta. Mnoge občine brezbožnikov so že zahtevale, da naj jim osrednje vodstvo dostavi priročnik za rdečo kanonično blagoslove in obrede. Razvoj je potem takem poprijel že tako očitne oblike, da se verniki ne zadovoljujejo več z navadno improvizacijo, marveč zahtevajo trdnje vne- vne forme, neizpremenljivo zakramentalno podlago.

Boljševiški listi sami neprikrito tožijo o tem čudnem preobratu, ki se jim zdijo docela nelegitimni in v nasprotju z njihovo marksistično dialektiko, dočim vidi Lagovskij v tem pojavu potrditev ideje, da so človeku prirojene nekatere religiozne forme enako kot n. pr. socialne. Tudi primer pozitivista Avg. Comtea je pokazal čudno metamorfozo iz protiverske miselnosti v novo cerkev.

Kristus, Gandhi in Indija

V berlinskem »Furche Verlag« je pravkar izšel nemški prevod spisa ameriškega protestantskega misionarja dr. Stanleya Jonesa »Der Christus der indischen Landstrasse«.

Pisec pripoveduje o zanimivem pojavu, ki ne gre v okvir ortodoksne krščanstva te ali one konfesije, ki pa kaže pomenljivo pretvorbo krščanske misli v Indiji. Ta pojav nas uči, da je Indija v glavnem nedozvedna za tako krščanstvo, kakor ga označuje sedanje cerkev, da pa se psihološko nagiblje k samosvoji predelavi krščanstva, ki bo najbolj sorodno prvotnemu krščanstvu. Kristus indijskih cest je zelo podoben Kristusu galilejskih cest, brez tistega dogmatičnega tolmčenja, ki so mu ga dala poznejša stoletja.

Najbolj pospešuje zanimanje za krščansko misel postrževalno in čisto življenje indijskega političnega voditelja Gandhija, ki je danes indijskim množicam več kot predstavitelj indijskega odpora: on je vtelesen vski duh, lik, ki je po postrževalnosti, trpljenju in ljubezni podoben Kristusu, kakor so ga gledali nekoč galilejski reveži. Neki hindustanski mislec je dejal: »To česar niso dosegli misionarji v petdesetih letih, je dosegel Gandhi s svojim življenjem, svojim procesom. svojo ječo: obrnil je oči Indije h križu«.

Indija sprejema vase rodovitna semena krščanstva — toda po svoje, nasprotno evropskemu misionarstvu. Tudi jezuitski pater Vath sodi (julijske »Stimmen der Zeit«), da utegne biti tudi Kristus sprejet v panton hinduizma, k'ar bo imel mesto poleg drugih bogov.

Zorko Prelovec: Album slovenskih narodnih pesmi

Pod gornjim naslovom je izšla zbirka 8 narodnih pesmi, ki jo je priredil nekdanji opernem pevcu Betetu. Skladatelj in znani odlični zborovodja Zorko Prelovec je podložil narodnim pesmim klavirski spremljavo, ki je dostojna tudi manj izvežbanim pianistom.

Ko je znani poznavatelj folklorja in izdajatelj velikih Schottovih zbirk narodnih pesmi: »Das Lied der Völker« dr. H. Möller, priredil tudi zvezek jugoslovenskih narodnih pesmi, je med našimi poznavatelji narodnega blaga bilo onaziti nekaj nerazpoložena napram prireditelju naših narodnih pesmi za klavir. Četj, da je niti znan

člana in esencijske poteze mnogoznačne, kateremu se homofonni klavirski part uira. Res je da izkazuje naše pesmi mnogo svojega, nam ljubega čara, ako jih zaigramo na klavir ali katerikoli drugi instrument ter da so značilne le v prirodnem petju moškega ali mešanega zbora. Dr. Möller ni le na podoben občutek odvrnil, da služi klavirski aranžma mnogo bolj popularizaciji narodne pesni kakor pa originalne zborovske priredbe, ki nimajo dostopa v glasboliubni dom ter da je tudi pri pesmih nekaterih drugih narodov žrtvoval to karakteristiko v navedeno svrhu. Poudarila je pri tem, da mnogoznačne petje narodnih popevk ni izključna lastnost slovenskih narodnih pesmi, temveč da se za poslušalce tudi mnogi drugi narodi ter da torej karakteristike pesmi ni iskati v načinu izvajanja, temveč v tem, v kolikor se po izvestnosti potezah razlikuje naše narodno blago od tujega.

Mislím, da je naš folklor še premalo kritično preiskan in da so naš pesmi, ki se sedaj pri nas na deželi največ pojejo in ki nam morda najbolj ugajajo, posnete iz tujih virov in da niso pristno narodne. Preveč nalikujejo splošnim alpskim pesmim (Jodlerjem); osebno priljubljene koroske pesmi nimajo nobenih značk, ki bi jih ločile od podobnih regionalnih melodij, če izvzamem slovensko besedilo. Podobno mnenje je zastopal tudi omenjeni izdajatelj nemške izdaje, ki je zaradi tega izbral pesmi, ki so nam še skoro tuje, ki pa so se njemu zdele bolj samonikle od onih, ki jih pri nas običajno čujemo.

S tega stališča ni moči odobravati izbire priročnega zvezka, ker je očividno sproti- vljen le po priljubljenosti posameznih popevk, nikakor pa ne po njih samoniklosti. Toda to bi bila najmanjša hiba, ker je pač stališče zbiratelja brzokone diferentno od navedenega. Pomanjkljivejša je priredba sama po sebi. Klavirski izdava je borna in nezanimiva, niti ne morem reči, da e pianistična. Nalici začetaškim noizkusom ter je v slogu znanih ruskih romanov, pri katerih je največji, solze vabeči efekt mehki arpeggio. Problem prireditelja narodna pesmi je tu preveč preprosto rešen; potr- kavanje zvonov in prvi pesmi n. pr. je sicer za priprosta srca morda gniljivo, očituje pa le preveč namen, vplivati na cenen način. Seveda je pa kriva tudi izbira sama, ker je za te vrste pesmi sentimentalnega značaja, ki, kakor že rečeno, »naravajo« o njih v poletni noči čuješ iz daljave v zboru, nepozaben vtis, adaptacija za klavir, če že ne nemogoča, vsaj izredno težka, ker se niti »sicer vendarle globoko občutje kaj rado prevrže v osladnost«.

Izdaja je sicer zelo skrbna, tisk oz. litografija jasna in razločna. Prireditelj se je potrudil dati vsaki popevki značilno lice in jo notirati kolikor moči vestno. Oprema lepa, cena nepretirana.

L. M. S.

„Zbornik u čast Bogdana Popovića“

Brata sta Bogdan in Pavle Popović, oba profesorja beograjske univerze, oba se bavita z literaturo, samo da je mlajši, Pavle, literarni zgodovinar v ožjem pomenu besede, in sicer mu je predmet srbska ter vobče jugoslovenska literatura, a starejši brat, Bogdan, je estet, profesor primerjalne literarne zgodovine. Bogdan Popović je končal 65 let življenja in pojde kot profesor sedaj v penzijo. Ob tej priliki je v njegovo počaščenje izšla ta knjiga. »Bogdanu Popoviću, učenjaku, književniku, profesorju, prijatelju Muz, ki štirideset let tolači tajnosti besede, črte, boje, zvoka, modrecu, ki tudi v dobrem vidi lepoto, ta zbornik pristočno poklanja njegovi spoštovanosti, kolegi in učenci v znak ljubezni in hvaležnega občudovanja.« Je to velika knjiga v največjem leksičonskem formatu in s 424 strani teksta. (Vzdana stane s poštnino 262 Din). Sedemdeset člankov, razprav, študij, pisem je v njej, in na koncu še bibliografija spisov Bogdana Popovića. V začetku so članki, ki se nanašajo na osebnost in pomen jubilara samega, potem prihajajo razprave o književnosti, o jugoslovenski in tuji, potem razprave o teoriji književnosti, lingvistiki, umetnosti vobče, folkloru, zgodovini, pedagogiki, geografiji. Izmed so- trudnikov so trije Francozi (Paul Masset), A. Vaillant, Emil Hauman) s francoskimi član- ki, dva Angleži (James W. Wiles, R. W. Seton-Watson) z angleškimi tekstom, en Nemec (profesor slavistike na praški nemški univerzi Gerhard Gesemann) z nemško razpravo; Rus A. Pogodin, profesor beograjske univerze, je svoj prispevek napisal srbski. Vsi ostali sostrudniki so Jugoslovenci, med njimi kakšnih 12 Hrvatov (na pr. A. Barac, Galski, Domanić, Frančec, Francov, Meštrović, Tresić, Skok, Bosanac itd.) in dva Slovenci (Ilešić in Niko Zupanić).

sluge. Alfred lord Tennyson jo je dobil, toda on je bil »noet laureate«. Thomas Lord Maculay je dobil plemstvo v enaki meri za svoje politične kakor za literarne zasluge. Irska svobodna država je imenovala pesnika Williama Butlera za senatorja.

Če vprašamo, iz kakšnih poklicev izhajajo sodobni angleški pisatelji, bomo srečali le prav redko potomca dednih plemičev, vendar je to na Angleškem manj pomembno, kakaj meje med plemstvom in meščanstvom so v tej deželi zabrisane, ker samo rodovinski glavni podeduje plemiški naslov. A tudi poklici, ki so spadali na evropskem kontinentu med domene visoke aristokracije, so med angleškimi avtorji prav redki; posamezni njihovi nosilci so izrazito meščanskega rodu. Na neki listi, ki vsebuje več kot 200 pisateljev, sem dočela, da je bila med njimi samo petdesetina diplomatomov in toliko politikov (med njimi Gladstone in Disraeli), tudi častniki niti niso nobene urole. Veliko moških talentov so dali meščanski poklici 15 juristov (med njimi prejšnji laureat Alfred Austin, Arnold Bennett, John Galsworthy, Maurice Hewlett, George Meredith), 4 zdravniki (med njimi sedani laureat Robert Bridges in sir A. Conan Doyle), 14 teologov, ki so ostali zvesti svojemu poklicu; S. Butler, sir W. Besant, F. Thompson so ga zapustili, reden so bili orinirani: E. Carpenter in J. Joyce sta slekla duhovniško obleko šele po posvetitvi. Vselej je število znamenitostov: 21 profesorjev, 7 bibliotekarjev, mnogo učiteljev in uradnikov (Th. Carlyle, H. Spencer, I. K. Jerome, H. G. Wells, D. H. Lawrence in dr. so bili učitelji, vendar ne popolnoma v našem smislu), Th. Hardy in J. D.

Prispevki so različnega obsega in pomena; od navadne pisarne čestite gredo preko eseja do znanstvene razprave. Iz člankov, ki se tičejo Bogdana Popovića samega, se vidi, da je Popović na svoj čas deloval bolj kot moder učitelj in jasna osebnost nego po svojih spisih; »sine studio« ga je mirno očrtal zagrebški leposlovni kritik prof. A. Barac v članku »Izmedju apoteoze in pamfleta« ter primerno ocenil Popovićevo teorijo (metodo), ki so se ji drugi često rogali, namreč teorijo: »Od vrste do vrste« (sred po red) — si je treba vsako umetnino ogledati. Bogdan Popović je zapadnjak, posebno Anglež. In skoro ves Zbornik ima tak — zapadnjaški značaj. Preveč ima tega značaja: uvažujejo se samo »zapadne« književnosti, citira samo »zapadne« znanstvena literatura, prihajajo »Rim, London, Berlin«, »Paris, Berlin, Rim, Beč« (266), v »Pohvali soneta« (269) ni slovenskega soneta, niti Presernovega, včas se omeni kak Rus, a to je vse; med svetovnimi pisatelji-pesniki se omenjata (290) celo Bodenshtet in Böme, ni pa Mickiewicza niti Sienkiewicza. Meni se zdi ali duševna zaslužnost ali pa parada.

Z neobičajnim reflektorjem je posvetil po nas nemški profesor Gesemann v svojem zelo zanimivem esaju: »Ein Blick auf die neuere serbokroatische Literatur vom Gesichtspunkte der Weltliteratur«; govori o njem posebno o srpski literaturi, ker hrvaško, kakor pravi sam, manj pozna. Pravi, da tujec, zlasti Nemec dobi od srbohrvaške literature, specijelno srbske, močan utis racionalizma (sein ausgesprochen, direkt rassenmäßig wirkender Zug von Rationalismus). Poleg racionalizma romantičar izginja; pri Vuku je samo metoda romantična, »sein Weltgefühl ist rationalistisch... sein Ziel aufklärerisch« (?); edino pri Jaksiju in Kostiću se more govoriti o romantizmu. S tem je v zvezi nekaj drugega, kar tu opazovalec opazi kot nekaj bistvenega: da v srbsko-ortodoksni literaturi ni nobene religiozne problematike in da je prav malo tudi pri katoliških Hrvatih. In končno opaža tujec še eno: da popolnoma manjka humorja v višjem pomenu besede; Jugoslovenci je brez humorja, ker je kot racionalist optimist. Na koncu svoje razprave se izjavlja G. Gesemann še o hrvaško-srbski liriki, in sicer tako-le: »Ich halte die serbische wie die kroatische Lyrik, trotz aller einzelnen guten Leistungen, z. B. trotz Kranjčević, den ich verehere, als ganzes für einen Mißerfolg und einen Ireweg. Am Mißerfolg mag der Rationalismus der Rasse und die damit verbundene Neigung zur Artstik die Schuld tragen; der Ireweg aber liegt in der Form, in der nicht gelösten Spannung zwischen dem syllabisch-metrischen und musikalisch-rhythmischen Prinzip.« Sicer pa je Njegoš največji reprezentant »te rase in literaturne«; naravno na patriarhalni socialni stopnji je rasa postavila svoje najbolje moči; zato pa je tudi Njegošev »Gorski Venec« kot literarni »Abschluss« te periode nje največja pesnitev. »Den Südslaven ist das gelungen, wessen sich nur wenige Völker rühmen können: die vollendete Selbstgestaltung ihrer patriarchalisch-heroischen Zeite. Kar se tiče pripovedne književnosti, je srbohrvaška literatura dandanes dozorela do novele. O Slovincih G. Gesemann ne govori.

G. dr. Zupanić je v »Zborniku« priobčil članek »Nepoznat Ketteov prevod Marcilovog epigrama« »Galla, nega...« (trivialno tolmčenje o »sagavem fantu« se je zdelo pač G. pisatelju potrebno, a za Ketteov prevod epigrama bi lahko izostalo, a jaz razpravo »Slovenački prevod jedne poljske pesme« (t. j. prevod pesmi, ki jo poje študent Bardos v melodrami W. Boguslavski »Čud miemanyi czyli Krakowiaci i Gorale« (1794) in ki je iz lit. zapuščine M. Kuralta bila priobčena v »Zborniku Mat. Slov.« XIV, 38—39).

Zbornik je posvečen estetki Bogdanu, ki je tudi »v dobrem viden lepoto«; zato je primerno, da so ga izdajatelji (to sta pač pred vsem gg. prof. Ibrovac in Trivunac) tudi lepo opremili; knjiga bo ležala v salonu, ne na polici v knjižnici — tudi zato, ker v knjižnici radi svojega formata ne bo imela prostora.

Beograjska opera v sezoni 1929-30

Minule dni smo priobčili v »Kulturnem pregledu« repertoar beograjske drame. Naj posnamemo iz izjave opernega ravnatelja G. St. Hristića načrt o delovanju opere in baleta v novi sezoni.

Za začetek se pripravljata operi Beethovnov »Fidelio« in »Samson in Dalila« Saint-Saens. V teku sezone pridejo na vrsto Puccinijeva »Turandot« in Meyerbergova »Hugenoti«, Wagnerjev »Tannhäuser« in »Sat-

Beresford sta bila arhitekta, H. Spencer in R. L. Stevenson inženjerja, J. Conrad je bil pomorščak, nekaj jih je trgovcev, igralcev itd., 27 pisateljev je začelo za novinarstvom, ali pa so vstopili v ta poklice, ko so bili zaupustili prejšnjega. (Med njimi omenjamo imena J. M. Barrie, R. Kipling, G. Meredith, G. Moore, B. Shaw), 12 jih je živelo od poezije (med njimi Browning, Swinburne, Tennyson), 16 vrhu tega še od slikarstva (J. Ruskin, D. G. Rossetti, W. Morris), 10 se jih je preroilo iz zelo nizkih razmer na dostojna mesta v literaturi in družbi (James Stephens, Frank Swinnerton, D. H. Lawrence). Nekateri prav tako uspešne pisatelje bi lahko imenovali literarne vagabunde, n. pr. A. Blackwooda, W. H. Daviesa, F. Thompsona in dr.

Lista, ki smo jo tu uporabili, ne more biti podlaga statistiki in tudi nima najmanjših pretenzij na popolnost, vendar pa nam lahko nudi prvo sliko o družabnih plasteh, ki so zastopane v angleški literaturi.

Udeležba žena v književnosti je stalno večja, vendar ni enako močna na vseh njenih področjih. Angleški roman je z eno tretjino v ženskih rokah, lirika in epika z eno petino, drama z osmino. Eeš je pretežno pridržano moškemu spolu. Med 180 esejskih sem našel samo 15 žena.

Vprašamo se, kaj nam prav za prav povedo številke o udeležbi posameznih poklicev pri literarnem ustvarjanju? Zelo visoko število znanstvenikov prbuje, da so centri znanstvenega življenja obenem tudi literarni središča. Oxford ima svoj Chair of Poetry in za Master of the Temple je praviloma imenovan kak literarno pomenljiv mož. Vse-

ko Rimski-Koreskova ali kakšna druga ruska opera. Druga dela se bodo reprizirala.

Balet pripravlja Nedbalovo delo »Od bajke do bajke«, Čajkovskega »Lešnikove klešče« in Rih. Straussa »Jožefovo legendo« kot samostojne baletne prireditve.

Poleg G. Simenca je bil angažiran kot tenor za dramske partije G. Witting, gostoval pa bosta v teku sezone gg. Rijavec, član berlinske opere in Solari, ki se vrača s turneje po Ameriki. Dalje je bila angažirana ga. Rebane, ki je po šolanju v sovjetski Rusiji dosegla v inozemstvu lepe uspehe. Balet bo vodila še dalje ga. Margareta Froman.

G. Hristić je tudi izjavil, da dovršuje svoj balet »Ohridska legenda«, g. Milivoj Milojević pa je napovedal izvirno opero »Ajša«, ki pa zaenkrat še ni izročena gledališču.

Janko Lavrin, „Studies in European Literature“

Svetovno znano angleško založništvo Constable & Co Ltd v Londonu je pravkar izdalo novo knjigo našega uglednega rojaka, vseučiliškega profesorja v Nottinghamu g. Janka Lavrina »Studies in European Literature«. 222 strani 8° obsegajoča knjiga je izšla v lični opremi, ki sploh odlikuje angleške izdaje. Avtor studij o Gogolju, Tolstemu, Nietzscheju, Dostojevskem in drugih evropskih duhovnih predstaviteljih je zbral v tej knjigi deseti svojih esejev. Novo delo prof. Lavrina zasluži našo pozornost tudi zaradi tega, ker Slovenci že poznamo pretežno večino teh studij iz »Ljubljanskega Zvonca«, kjer so izšle v prevodu iz angleškega rokopa. Kolikor nam je znano, je to prvi primer take kolaboracije med angleško in slovensko književnostjo. Hvala gre avtorju, ki je tako omogočil uživanje njegovih esejev tudi onim Slovincem, ki jim izvirnik zaradi nepoznavanja angleščine ni dostopen.

V knjigi »Studies in European Literature« so zbrani eseji: »O romantični mentaliteti«, »Balzac«, »Heinrich Heine«, »Ivan Turgenjev«, »Ibsen in Shaw«, »Charles Baudelaire«, »Huysmans in Strindberg«, »Tolstoj in Nietzsche«, »Cehov in Maupassant«, »Dostojevskij in Proust«. Pričakujemo, da bodo naše revije posvetile zadostno pozornost tej knjigi in pokazale naš na nji velike vrline Lavrinovega peresa, njegovo široko poznavanje evropske literature, njegovo akribijo, jasen in simpatičen stil, globoko pronicavost v bistvo umetniških del, njegov kultivirani okus in čut za umerno, notranje upravičeno, ne samo izkonstruirano sintezo. Slovincem, ki čitajo angleški, bodi Lavrinova knjiga najtopleje priporočena. Stane v platno vezana 5 s.

Vzhod in Zapad v jugoslovenski kulturi

K problemu: Vzhod ali Zapad?, ki kot ideja o dveh zgodovinskih kulturnih sferah notranje razdvaja Jugoslovence, zavzema stališče estet in literarni kritik prof. dr. A. Haller v najnovejši številki »Nove Evrope«.

Pisec se sklicuje na izjave, ki jih češče slišiš v geografiji javnosti: »Mi nismo Evropa in Evropci.« Vzporedno s takim naziranjem gre obojevanje vesa orientalskega. Dočim je slednje nemara samo izraz osebnih potrebe po romantiki in protest zoper vse večjo mehanizacijo našega življenja, nastaja prvo morda pod vplivom pravoslavja, stare ruske slovanofilske filozofije kulture in sodobnega evrazijstva. Dr. Haller odločno odklanja tako pojmovanje in svari pred njegovim posplošenjem. Čisto zgrešeno je, ločiti Vzhod od Zapada po neki umetveno narejeni ehemi: Zapad — to je brutalni razum, tehnika, zasluževanje človeške osebnosti — Vzhod pa je ljubezen, človečnost in pravica. Res je, da je zapadna Evropa dala človeštvu Descartesov racionalizem in sodobni pozitivizem, toda dala mu je tudi nemško romantično filozofijo, ki je zoperstavila razum pravici srca in čustev, dala mu je Bergsonov protiracionalistični intuitivizem itd. Vzhod tudi ni dajal same čustvenosti, saj imajo n. pr. Rusi poleg slavjanofilov in bogoskatelev tudi tako pretirane racionaliste kot sta Černiševskij in Pisarov. Ali res lahko trdimo, da vlada na Zapadu goli in brutalni razum, na Vzhodu pa sama ljubezen, pravičnost, poezija? Ni li dal Zapad svetu poezije in umetnosti, kakor je Vzhod nima in ali nima Vzhod morda še večje nepravičnosti, brutalnosti in krvočnosti nego jo graja na zapadu?

Edina pot kulturnega obogačevanja — pravi dr. Haller — je sprejemanje vseh možgih kulturnih vrednot, ne glede na to, od kod prihajajo in njih nasajevanje na lastno individualnost. To, kar se skriva pod pojmom »Vzhod« in »Zapad«, sta dva momenta človeške duševnosti: razum in srce, ki ju nikakor ne spravljamo v nasprotje! Boj zoper intelektualistično pojmovanje je pri nas zelo potreben, vendar naj ne pomeni preloma z Evropo.

Dr. Haller pravilno sodi, da bi nas utegnila usmeritev na vzhod zapeljati k samovšečni omejenosti, v kateri bi začeli obože-

vati svoje narodne napake in slabosti. Do sedanje naše življenje je pokazalo, da je pri nas mnogo »orientalizma«, ki ga je zapad s svojo razumsko kulturo že premagal, predvsem pa preveč strastnosti, ki jo lahko brzda samo zapadna kultura in napravi iz nje vir plemenitih tvorih sil. Naše stremeljenje bodi, da opravimo sile srca in pameti, čustveno in razumsko kulturo v ubrani sklad z našim jugoslovanskim bistvom, ne pa da se odpovedujemo Evropi, ki je — to pristavljamo izvajanjem pisca — vzlic vseni slabostim in napakam vendarle največja in najpozitivnejša kulturna potenca, kar je pozna človeštvo.

Strzygowski o staroslovan-ski umetnosti

Po knjigi o staroslovanjski umetnosti, ki jo je izdala »Matica Hrvatska«, je odlični nemški umetnostni zgodovinar Josef Strzygowski strnil svoja obsežna raziskavanja v prvo sintetično delo o najstarejši slovanski umetnosti. Ta spis z naslovom: »Altslawische Kunst. Ein Versuch ihres Nachweises« je izšel v velikem četvrtornem formatu na 296 straneh s 263 slikami v zalozbi Dr. Benna Fischerja v Augsburgu.

Peisler je prvi pokazal, kako važni so bili za nastanek slovanske umetnosti religiozni momenti. Strzygowski si je nadel težko in odgovorno nalogo, da osvetli vse komponente nastanka in razvoja umetnosti starih slovanskih narodov. Starohrvatska umetnost mu je dala največ gradiva, ki ga je izprito obdelal v uvodoma omenjeni knjigi in ki služi tukaj slovanski sintezi. Strzygowski se pri tem naslanja na zgodovinska raziskavanja našega slovanskega rojaka dr. Ljudmila Hauptmanna, ki je dal doseženo najboljšo in najglobljo sliko o sestavnih hrvatske zgodovine in hrvatske kulture.

O knjigi prof. Strzygowskega sodi naš rojak arheolog dr. Walter Schmid, da je pisec mogoče premostil zgodovinske prepade s neraziskanimi globlinami in nas pripeljal v novo deželo umetnostne zgodovine.

Repertoarji

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
Nedelja, 1. septembra: Utoplenca. Komedi- ja. Dramsko gledališče. Izven.

Ponedeljek, 2.: Zaprtlo.

Torek, 3.: Carmen. Opera. Gostuje tenorist Caravia. Lanski D abonma.

Sreda, 4.: Theodor in Comp. Komedi- ja. Dramsko gledališče. Ljudska predstava po znanih cenah.

Četrtek, 5.: Evgenij Onjegin. Opera. Ope- no gledališče. Lanski A abonma.

Evropska duhovna solidarnost se je pokazala ob proslavi 70letnice enega največjih živčnih pisateljev, Skandinavca Knuta Ham- suna. O sami proslavi smo že poročali, zabeležimo naj še krasen jubilejni zbornik, ki ga je izdalo založništvo Norsk Gydena.

Pripravki v zborniku potekajo iz peresa prvih evropskih pisateljev. Med njimi so: pre- zident Masaryk, Maksim Gorkij, John Galsworthy, H. G. Wells, Gerhard Hauptmann, Jotimo Benavente in dr. Po sodbi kritike je ta zbornik dokaz, da v najvišjih kulturnih sferah še obstoji evropska solidarnost in skupen duh, ki ga ne razdvaja jezikovna in politična razcepljenost. Pisatelj majnega norveškega naroda, bard njegove individualnosti in njegovih posebnosti, je obenem tudi Evropec v najboljšem pomenu besede. To napoveduje bodočo Evropo, v kateri ne bo za kulture majnih narodov posebnega merila in v kateri bo poleg duha nacionalne izvirnosti živel v vsakem prosvetljenem Evropecu tudi duh evropske kulturne skupnosti.

Pesniška kritika naše mlade literature

Mnogo pozornosti in v nekaterih krogih celo razburjenja je vzbudila pesem našega uglednega poeta Alojza Gradnika »Novim oročem«, ki jo je objavil »Ljubljanski Zvon« na uvodnem mestu v najnovejši (8.) številki. Pesem se glasi:

Ne, ni se posušel sok naših vej,
ni ovenela že naša beseda,
stopinje naše niso že brez sleda,
in še so v cvetu grmi naših mej.
Plod naš kipi in je uteha žel,
sladak je srce kot satovlje meda
in cvet je nagelj, roža in rezeda.
Kaj ti, orač, si dušam dal, povej!
Odkod in kakšen je ta tvoj rosev,
odkod so zrna, kakšne so njih klice,
odkod in kakini tvoji so cepci?
Na tvojih vejicah še niso ptiči
st spleti gnezdi, ni v brazdah še pšenice
in kar zelenega je, je plevel.

Ni težko najti v tem sonetu odločno ob- sodbo našega najnovejšega leposlovja, zlasti lirike. Ta obsodba je posebno začela v dneh, ko nekateri zastopniki »najmlajše« literature in njihovi trabantji ignorirajo vse, kar ne pleše v njihovem partijski obeležnem kolu in zametujejo one, ki pač laže od njih samozvestno pokažejo na svoje delo!

angleški pisatelji. Francozi Hilaire Belloc, W. L. George, R. E. Verne, Poljak Joseph Conrad, Kijevčan John Cournos, Armenec Michael Arlen in W. H. Hudson iz La Plate. Tudi Indijec Rabindranath Tagore piše v angleščini, vendar je pretežno spojen z indijsko literaturo, da bi ga šteli med angleške pisatelje.

Bolj nego privlačna množica tujih naroč- vabi mnoge Angležje z romantičnim čarom privlačnost katoliške konfesije. Izmed irskih pisateljev so bili mnogi katoličani, nekateri pa so postali konvertiti; omenimo le Oskara Wildeja, M. Baringa, G. K. Chesterton. Ne manjka pa seveda prestopov iz katoliške cerkve v anglikanstvo.

Sorazmerno visoko so udeleženi v angle- škii literaturi židje. Če postavimo, da se od- krito šteje k židom 6 % angleških pisateljev, bo število prej prenikno nego previsoko. V žurnalistiki je udeležba židov še znatno več- ja. Nekako do vojne se angleški pisatelji ži- dovskega rodu niso ločili od drugih, izogiba- li se vsakršnim izrazitim židovskim tenden- cam. Šele po vojni se je začela tudi v angle- škii literaturi ostreje ločiti in podčrtavati ži- dovstva nacionalnost avtorjev; to opazamo zlasti v romanih in pa v antisemitskem gi- banju.

Čitatelji se izpreminjajo po tem, kakšna literarna hrana se jim nudi. Na enega čita- telja Henryja Jamesa ali D. H. Lawrenceja odpade sto časticev Nata Goulda in Ethel Dell. Javne knjižnice v vseh mestih in v mnogih vaseh skrbje za razširjenje knjig.

Pisatelji in čitatelji na Angleškem

Fr. Wild daje v uvodu svoje najnovejše »Zgodovine angleške literature« sedanjo sliko o položaju pisateljev v angleškem svetu in o razširjenosti literature. Poenemamo nekatere zanimivosti:

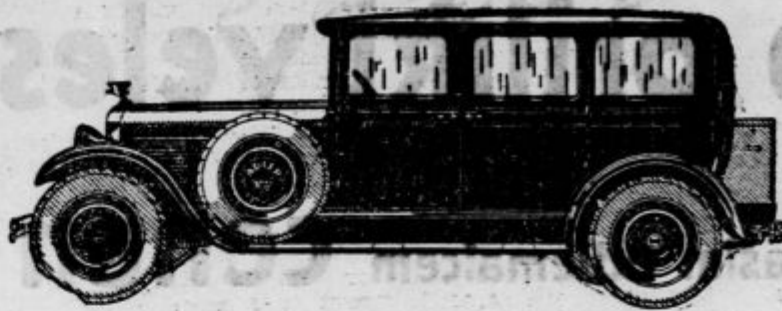
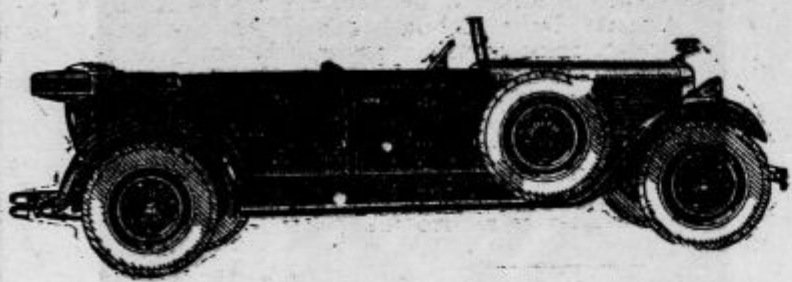
Angleška knjižna produkcija je dosegla v letih pred izbruhom svetovne vojne višek: 12379 zvezkov, med njimi 9541 novih del. Najboljše je padla l. 1917, ko je šla 6606 novih del. Po svetovni vojni se je zopet raz- lila nalik povodnji.

Pisanje knjig je postalo danes za mnoge poklic, ki se ga lahko naučijo. Max Pembrton vodi v Londonu School of Journalism, ki nudi praktičen poduk v raznih formah no- vinarstva in novelistik; v Harvardu, U. S. A., pa obstoji šola za dramatik. Angleški založniki razpisujejo nagrade do 500 funtov za najboljši roman — prvenec. Pisanje roman- ov je sploh dobičkonosen obrt za one, ki razume, kaj hoče čitati široko občinstvo. Oporoke Marie Corelli, Sira Riderja Haggarda in dr. dokazujejo to najbolj preoricehal- no. A tudi druge, književne panoge lahko prinese nistvelju denarja in časti Sir Arthur Conan Doyle se nanaša, da je bila vsaka be- seda njegovih Spominov plačana s pol an- gleške krome. Naslov baroneta je zagotovil vsakemu pisatelju, ki ima usnehe, če ga ne odkloni, kakor je etoril nekoč Tennyson, ka- teremu se je zdelo ta počastitev preskromna. Pairska čast je bila podeljena samo v red- kih primerih kot plačilo za čisto literarne za-

Oglejte
si

ADLER

kvalitetne nemške
avtomobile najno-
vejše konstrukcije

Velesojem, paviljon F

Glavno zastopstvo in skladišče rezervnih delov:

Velesojem, paviljon F

Ing. C. R. Luckmann, Ljubljana, Ahaclova 10

Izvoz iz Slovenije v sezoni 1929-1930

Rezultati ankete Zbornice za TOI v Ljubljani

Poljedelski produkti.

Letošnji žetveni donos žitaric v Sloveniji je v splošnem ugoden in zadovoljiv. Kvaliteta pšenice odgovarja prejšnjemu letu, kvantitativno pa je nekoliko slabša. Tudi ječmena je manjše, ker se ga je mnogo manj sejalo. Relativno najslabša je kvaliteta ovs, posebno v Prekmurju in Medijmurju. Kozuza obeta letos prav dober donos v celi državi. Ceni se, da bomo z donosom domačega pridelka pokrili okrog dve tretjini potrebe za prehrano prebivalstva. Za potrebe industrijskih krajev in mest ter pasivnih predelov se bo moralo uvoziti kakih 5000 vagonov moke in žita iz zahodnih žitornih krajev.

Nasad fižola in krompirja je bil letos zelo znan. Letina fižola, graha, krompirja ter repe in korenja se označuje kot prav dobra. Računa se kot prebitek za izvoz okrog 2000 vagonov krompirja, 450 vagonov fižola in 50 vagonov graha. Dob se računa, da se bo lahko izvozilo okrog 10.000 kg v približni vrednosti 8 milijonov dinarjev. Izgledi za izvoz krompirja v inozemstvo niso posebno povoljni, ker ga nekateri inozemske države z različnimi rastlinsko-zdravstvenimi ukrepi brez stvarnega povoda ovrta. Hektarni donos mnogih poljskih kultur zastaja pri nas še vedno znatno za donosom v agrarnorazvitih državah z intenzivnim gospodarstvom. Zato ostaja problem povečanja hektarnega donosa in s tem zboljšanje rentabilnosti poljedelske produkcije v naših krajih prejšnjemu letu. Ceni se, da bi se s globljin oranjem, pravičnim kolobarjenjem in pravo izbiro in selekcijo semen dal donos za eno tretjino povečati.

Za izvoz sadja se odpirajo letos povoljni izgledi. Letina glavnih sadjarovnih krajev je glede kvalitete dobra. Posebno v okrajih Ormož, Ljutomer, Prekmurje, Šmarje pri Jelšah, Sotliška dolina, Brežice, Krško polje in Sevnica. Ceni se, da bomo lahko izvozili do 1000 vagonov jabolk, 500 vagonov sliv in do 50 vagonov hrušk. Orehi so vsled hude zime močno pozebljeni in ne bo pridelka niti zadostoval za kritje domače potrebe. Vrednost izvoza sadja se ceni na 20 milijonov dinarjev. Poljedelski krogi in trgovstvo se pričena polagoma zavedati pomena sadjarstva in pričena posvečati večjo pozornost pravilnemu spravljaju in plodonosnejšemu vnoščevanju sadja. Velika neprivlačnost za izvoz sadja je vsakokratno zmanjšanje nakladalnih strokov in pomanjkanje pravih vagonov v največji sezoni.

Med industrijskimi rastlinami pride v Slovenijo za izvoz predvsem hmelj v pošt. Letošnji pridelok hmelja se ceni na 25.000 q. V lanskeletni deruti cen se izvensavinski nasadi nekoliko zmanjšali. Tudi je zadnje neurje povzročilo v celjski okolici precej škode. Letošnji pridelok hmelja je kvalitativno in tudi kvantitativno boljši od lanskega, ker je pravočasno v dobi razvijanja kobil padlo dovoljno dežja. Izgledi glede cen zaenkrat niso posebno zadovoljivi. Računa se, da bo dosegla vrednost eksportiranega hmelja okrog 60 milijonov dinarjev. Emancipacija domače eksportne trgovine hmelja od inozemskih prekupčevalcev napreduje le polagoma, ker ne uživa ta važna panoga nikakih kreditov pri Narodni banki.

Za eksport živine iz Slovenije pride v prvi vrsti Prekmurje v poštev. Izvoz v Avstrijo pa zadnje povzročil carin vedno bolj nazaduje. Izvoz mesnih prečiščev se po populoma prenehal. Domača trgovina se po ukinitvi 4% davčne varščine vedno težje udejstvuje v izvozu, ker posejajo inozemci naše živinske sejme ter direktno nakupujejo blago. Tudi izvoz perutnine bi lahko dosegel mnogo večji obseg, kakor ga ima danes.

Izvoz jaje iz naše države od leta 1926 naprej stalno nazaduje. Padel je že po množini od 31 na 24,5 milijona kg in po vrednosti od 606 na 467,9 milijonov dinarjev. Poroča se nam, da je izredno dolga in huda zima povzročila perutninstvu znatno škodo in da se bo v bodoči izvozi sezoni za 10% manj izvozilo kot prejšnje leto. Slovenija participira na izvozu jajc z dobro četrtino. Za prihodno sezono se ceni, da bomo izvozili kakih 600 vagonov jajc, od katerih pripade 90% na mariborsko oblast. Ljubljanska oblast se doslej v izvozu sploh ne udejstvuje. Čuti se potreba po osnovanju perutninskih veletrgov, posebno v ljubljanski oblasti. Akcije merodajnih faktorjev za povzdigo perutninstva se kretajo dosedaj žal v preozkem okviru in nimajo na kvaliteto izvoza pravega upliva. Na svetovnih tržiščih za deva naš izvoz na vedno jačo konkurenco iz drugih agrarnih držav posebno iz Rusije. Poleg tega pa se glavni odjemalci

Švica, Avstrija in Nemčija s sistematičnim pospeševanjem perutninarstva trudijo, da pokrijejo čim večji del svoje potrebe z lastno produkcijo. Anglija je letošnje spomlad upeljala žigosanje jajc in izgleda, da je s tem to tržišče za naš izvoz definitivno izgubljeno. Slično namerava sedaj tudi Švica uvesti žigosanje, kar bo brezdvomno zelo otežilo naš izvoz.

Izvoz mleka, ki je v dobi inflacije dosegel 11.582 ton v vrednosti 29 milijonov dinarjev, je padel sedaj na 200 ton in ne predstavlja po vrednosti niti pol milijona dinarjev. Lansko leto je zelo nazadovale tudi izvoz masla iz naše države in je padel na eno sedmino prejšnjega kvantuma, od 12,3 na 1,8 milijonov dinarjev. Tudi za bodoče se našemu mlekarstvu in sirarstvu, ako se ne izvede popolna reorganizacija produkcije in prodaje in se ne standardizira izdelkov ne odpirajo nič boljši izgledi. Nekdanji odjemalci, Avstrija in Nemčija so danes že v stanju, da krijejo skoro celo ogromno potrebo sami in otežujejo uvoz z vednim zviševanjem carine.

Definitivna ocena vinskih letine je sedaj še nemogoča, ker je mnogo dvisno od vremena v mesecu septembru in oktobru. Letošnja zima je na vinogradih mariborske oblasti povzročila znatne škode. Vendar ne v tej smeri, kakor se je po prvih poročilih domnevalo. Donos letošnje trzave se ceni na tretjino lanskega. Grozdje se dosedaj normalno razvija in če bo vreme ugodno se pričakuje tudi dobra kvaliteta. Od kvalitete so seveda odvisni v največji meri tudi izgledi za naš izvoz. V Banatu in Dalmaciji se pričakuje kvantitativno dobra vinska letina in bo vsled tega izvoz vin iz Jugoslavije po sedanjem pričakovanju na pram prejšnjemu letu nekoliko lažji. Slovenija pri izvozu vin radi predragih produkcijskih stroškov in znatno manjšega hektarnega donosa kot ga daje vinogradi v Dalmaciji in Vojvodini vedno manj participira in so tudi izgledi za bodoče še v tem oziru za naše vinogradništvo zelo nepovoljni.

Med proizvodi poljedelske industrije pride za izvoz iz Slovenije v poštev bučno olje in spirita. Ostale panoge predelave agrarnih produktov se omejujejo na domače tržišče in se v izvozu ne udeležujejo. Za izvoz bučnega olja se pričakuje v prihodnji izvozi sezoni boljših rezultatov, kakor v letošnjem letu, ko je bila letina bučnic zelo slaba in cena bučnega olja napram drugim jedilnim oljem previsoka. Prilike v izvozu bodo nekoliko težje, ker omogočujoče carine prosti izvoz bučnic avstrijskim tovarnam bučnega olja jačo konkurenco. Računa se, da bo dosegel izvoz bučnega olja ca 8 milijonov dinarjev. Bučnica pogaj in otrobov pa okrog 4 milijone dinarjev. Industrija lanenega olja izvažala lanene tropine, ker za to močno krnilno sredstvo v tuzemstvu ni zadostnega zanimanja in potrošnje. Vrednost se ceni na 8 milijonov dinarjev.

Izvoz lesa.

Za pretežni del Slovenije igra najvažnejšo vlogo izvoz lesa. Slovenija kot relativno na gozdnih bogatih pokrajinah izvažala preko 80% letnega prirastka v inozemstvo in participira skoro z eno četrtino na celokupnem izvozu lesa iz naše države. Po preletih poročilih bo izvoz stavbenega lesa in drv ostal predvidoma na lanskeletni višini. Izvoz tesanega in rezanega lesa se ceni na 35.000 vagonov v vrednosti ca 400 milijonov dinarjev. Trenotno se pojavlja komar vsako leto v izvozi sezoni veliko pomanjkanje vagonov za izvoz lesa, ki nas v jeseni vedno ovira pri izvršitvi inozemskih naročil. Tudi pričakujemo izvozniki krogi nestropno uveljavljanje direktne železniške tarife z Grčijo, da bi se zopet omogočil izvoz v grško Makedonijo, ki je od 1. marca t. l. vsled ukinitve pristajnične tarife za Djevdjeljo skoro popolnoma prenehal. Izgleda, da bo ostala potreba in povpraševanje po stavbenem lesu na inozemskih tržiščih, ki prihajajo za naš izvoz v poštev trajno in zato kvantitativno in prihodnji sezoni delo ne bo mnogo zaostalo. Cene so po splošni presoili dosegle maksimum in je pri nekaterih vrstah preje računati s padcem.

Naši premogovniki.

Izvoz premoga iz Slovenije se bo predvidoma kretal v dosedanjem obsegu 50.000 ton v vrednosti ca 10 milijonov dinarjev. Slovenija participira sedaj skoro s 40% na izvozu premoga iz naše države. V ostalem so izgledi za izvoz premoga radi progresivne elektrifikacije sosednih držav, ki prihajajo za naš izvoz v poštev, kakor tudi radi uvedbe racionalnejših parnih kotlov in rastoče uporabe plinskih motorjev vedno slabši. Potrošnja v tuzemstvu se

nasprotno zadovoljivo razvija. Sezonsko povišanje vozarine za premog bo imelo ne samo za našo domačo industrijo, marveč tudi za izvoz neugodne posledice. Za izvoz bi bila razen tega velika važnost otvoritev prometa preko železniške postaje Hodoš v Prekmurje, ki se je iz neznanih razlogov oddala na nedoločen čas.

Izvozna rentabilnost naše industrije.

Izvoz industrijskih izdelkov iz Slovenije kaže vedno slabše rentabilnosti. Cene večine izdelkov na svetovnih tržiščih v splošnem nazadujejo, možnost zasluga je vedno težja in mora delati naša industrija velike napore, da vzdrži svojo pozicijo na inozemskih tržiščih. Med topilniškimi proizvodi prihaja v poštev izvoz svinca, surovega cinka ter v manjših množinah tudi izvoz železa in jekla.

Izgledi za izvoz svinca se napram prejšnjemu letu niso nič izboljšali. Radi nadprodukcije na svetovnem tržišču naš izvoz po vrednosti še vedno nazaduje.

Izvoz surovega cinka in cinkovega prahu bo predvidoma presekel lanskeletni nivo in se povečal na 4000 ton v vrednosti okrog 33 milijonov dinarjev.

Izvoz železa se je ustalil in bo v prihodnji izvozi sezoni po sedanjih cenah dosegel okrog 1200 ton. Domače železarnice so zaposlene pretežno z naročili za tuzemsko tržišče, katerega potreba in konzum stalno narašča. Za izvoz v večjem obsegu v okviru današnje carske tarife in z ozirom na neugodno prometno lego naših železarn, niso dani potrebni predpogoji, ker odločujejo na svetovnem tržišču največja železarska podjetja, ki imajo mnogo ugodnejše produkcijske pogoje kot naše železarnice. Za sedaj prihajajo za izvoz le nekateri specialni kvalitetni izdelki v poštev.

Izvoz jekla iz Slovenije se usmerja v glavnem v dežele skrajnega vzhoda, kjer so naši izdelki na Japonskem in Kitajskem dobro vpeljani. Vrednost izvoza jekla se ceni na 5 milijonov dinarjev.

Med proizvodi industrije železnih izdelkov pridejo za izvoz v Sloveniji v glavnem verige, kose in srpi, kovani žebelji deloma tudi okovice in embalaža v poštev. Izvoz navedenih izdelkov se ceni za prihodnjo sezono na ca 670 ton.

Izvoz emaliranih izdelkov, ki je orijentiran predvsem na Balkan in v Levanto se ima radi neurejenih odnosov boriti z velikimi neprilicami v carskem in železniško-tarifnem oziru. Železniška uprava daje inozemski konkurenci v tranzitu preko naše države ugodnejše tarife kakor domačim eksporterjem. Pomanjkanje trgovinskih pogodb z Bolgarijo, Turčijo in drugimi državami, otežuje uvoz naših izdelkov v imenovane države. Vsled tega je izvoz v lanskem letu napram letu 1927 znatno nazadovale. Ako se ugotovi predlogom te industrije se pričakuje, da bi se mogel izvoz zopet dvigniti na ca 15 milijonov dinarjev.

Večina tvrdki iz skupine industrije papirja in lepenke dela izključno za domači trg. Za eksport pride v poštev ca 40 vagonov dokumentnega papirja, 300 vagonov raznih vrst pisarniškega papirja v vrednosti ca 13,5 milijona dinarjev in do 100 vagonov lepenke v vrednosti ca 2 milijona dinarjev.

Elektrokemična industrija bo morala v prihodnji izvozi sezoni računati z znatno izpremenjeno situacijo. Mnoge inozemske države, v katere izvažamo so osnovala odnosa povečala v zadnjem času lastno produkcijo domačih gnojil. Tudi pri izvozu karbida se pričakuje, da bo za ca 10 odst. nazadovale, dočim so cene že dosedaj v eksportu oslabele na ca 15 odst.

Elektrod se domneva, da bomo mogli izvoziti, ako se prilike ne poslabšajo, ca 1500 ton. Na izvozu karbida participira Slovenija z dobro četrtino. Poleg apnenega dušika se izvažajo iz Slovenije tudi kostna moka in kostna masla, katere eksport doseže skupno s klejem letno 2000 ton v vrednosti 8,5 milijona dinarjev. Izvozu kjeleja proti zaradi nameravanega povišanja uvozne carine v Združenih državah resna opasnost, da bo popolnoma onemogočen. Izvoz aluminijevih polfabrikatov postaja po zadnjem povišanju železniških tarif vedno bolj problematičen. Železniška vozarina obremenjuje že dovolj surovine do tovarne s 100% in po zadnjem povišanju tarif je konkurenca naših proizvodov napram francoski produkciji, ki ima ugodnejše produkcijske prilike v taki meri otežena, da postaja izvoz nerentabilen.

Tovarne strojnih izvlečkov beležijo v tekočem letu v izvozu velik zastoj. Po preletih poročilih znašajo zaloge neprodanega ekstrakta v jugoslovenskih tovarnah ca 30 milijonov dinarjev. Polavlja se tudi zelo močna konkurenca ameriškega kostanjevega ekstrakta, ki se nudi po jako nizkih cenah. Prognosa za bodočo izvozno sezono je spriči takih prilik zelo težavna. Slovenija participira v izvozu tanina približno z eno četrtino.

V znatni meri se udeležuje v eksportu tudi naša usnjarska industrija, ki izvažala razne vrste galanterijskega usnja, boksa, svinjine in specialne izdelke. Za prihodnjo izvozno sezono se ceni vrednost izvoza na ca 30 milijonov dinarjev. Usnjarska industrija mora v bodoči sezoni računati z ukinitvijo izvozne carine na surove kože, kar bo imelo brezdvomno za posledico povišanje cen surovine.

Lista izvoznih predmetov iz Slovenije s tem še davno ni izčrpana, ker so našti v prednjem samo glavni proizvodi in tudi ti le v splošnih obrisih. V izvozu se udeležujejo poleg naštetih še v znatnem obsegu slamičarska industrija, deloma steklarska industrija, nadalje se izvažajo iz mariborske oblasti večje množice brusnih kamnov, opeke, glicerina, iz ljubljanske zopet sveč, kož od divjačine, mnogo vrst lesnih izdelkov, posebno upognjenega polistira, furnirjev, delov za embalažo, kopit, celuloznega lesa, brzojavnih drogov, parketov, lesnega oglja, sitarskih in žimarskih izdelkov, stolov, železniških pragov, vezenin, sadnih sokov, mesnih konzerv, zdravilnih zelišč in semen. katerih skupna vrednost varira zelo od leta do leta.

Nezadostna informiranost domačega trga.

Zbornična anketa je ugotovila pri tej priliki, da mnogi odjemalci v notranjosti države o raznovrstnosti izdelkov naše industrije še vedno niso dovolj informirani. Vsled tega se naroča v inozemstvu mnogo vrst blaga, ki ga izdelujemo doma, dasi bi si ga interesi lahko nabavili po konkurenčnih cenah in v enaki kvaliteti pri domačih podjetjih. Tudi opažamo, da se obračajo mnoge tvrdke z neutemeljenimi predlogi na trgovsko ministrstvo, v katerih zahtevajo naj se ukine ali zmanjša carina na razne predmete, češ da jih ni v tuzemstvu dobiti, pa se pozneje povečini izkaže, da so predlogi stavljeni radi neinformiranosti in pomanjkanja stikov. Slovenska industrija in obrt mora zato z vso intenzivnostjo nadaljevati praktično propagando in organizirati stike z tuzemskimi odjemalci.

Naš izvoz in Narodna banka.

Prilike v izvozu postajajo vedno bolj komplicirane in uspehi izvoznih kupcij v istem razmerju slabše. Naš izvoz nima danes zadostne zaslombe v cenah stalnih in sezonskih kreditih pri Narodni banki. Tu je v prvi vrsti potrebna temeljita remediura. Podoben program delovanja novooosnovane Privilegirane Agrarne banke še ni znan. Zeleti je pa, da z razpoložljivimi denarnimi sredstvi pospeši tudi napredek v kmetijskem izvozu iz Slovenije. Povzdiga kvalitete produkcije je nujno potrebna, ako hočemo svoje pozicije v izvozu obrzati.

Neurejene prometne razmere.

Za Prekmurje je eminentne važnosti otvoritev prometa preko Hodoša, ki bi dal novo izhodišče izvozu poljskih pridelkov in živin na severna tržišča.

Za industrijski izvoz igrajo v vedno večji meri odločilno vlogo železniške tarife in trgovske pogodbe. Povišanje železniških tarif, ki je stopilo dne 1. marca t. l. v veljavo in izpremembe pristajničnih tarif so znatno uplivalo na konkurenčne odnose z inozemstvom. Tarifni predlogi, ki prihajajo iz vrst prizadetih industrij, se obravnavajo od strani železniške uprave premnogokrat preveč ozkosrdno in fiskalno, kar ima za eksportne inustrije zelo nepovoljne posledice.

Potrebno je tudi zboljšanje in razširjenje telefonskega prometa z inozemstvom. Pri poštni upravi leži v tem oziru še cela vrsta neupoštevanjih predlogov. Tako na primer Savinjska dolina nima telefonske zveze s svetovnimi hmeljskimi tržišči v Norimbergu in Zatecu, eksportna trgovina jaje nima za mnoge važne nakladalne postaje potrebne zveze z inozemstvom. To dejstvo stavlja naše izvoznike v neprijeten položaj, da se morajo v svoji informativni službi posluževati nepotrebnega posredništva. Razširjenje telefonskega prometa je posebno potrebno v smeri z Italijo, ki je glavni odjemalec našega izvoza in kjer je danes omejen na pet central v Primorju, dočim je bil z Milanom otvorjen promet komaj v zadnjem času. Pomanjkanje vagonov v jesenski sezoni povzroča vsako leto neprijetne komplikacije, izgubo mnogih trgovskih zvez in bo letos posebno neugodno vplivalo, ker je ob enem najavljeno za 1. september 20 odstojno sezonsko povišanje železniških tarif za drva in premog.

Ureditev trgovskih odnošajev z inozemstvom.

Ureditev trgovskih odnošajev z inozemskimi državami potom carinsko-tarifnih pogodb je dospela letos, kakor izgleda, na mrtvo točko. Pogajanja potekajo jalovo in dolgotrajne konference ne vodijo k pomembnejšim rezultatom, vse to pa brez naše krivde, ker je trgovska politika Jugoslavije napram inozemstvu itak preokupirno liberalna.

Sokol

Pred pričetkom jeseni

Se dobrih troje tednov in zadnjikrat bomo zavzele naše fanfare na javnih nastopih v letošnji sezoni. S pričetkom jeseni začne tudi zopet oni del sokolskega dela, ki nikakor ni tako viden javnosti, kakor poletno nastopanje in izleti. Polagoma se bo preselilo delo v telovadnice in prosvetni del bo tudi prišel do veljave. S tem delstvom se mora računati. Toda tudi v jeseni in zimi se zanima javnost za naše delo. Povsem pogrešno bi torej bilo, ako bi se nekako zabulili in pretrgali vsake stike z njo. Delo društvenih in župnih poročevalcev v sokolske liste in dnevno časopise mora ohraniti že enkrat pridobljeno aktivteto. Vedno in stalno v zvezi z ostalim svetom.

In še nekaj. Ob pričetku poglobljenega prosvetnega delovanja in tihega dela v telovadnici, naj letos društva še večjo delavnost pokažejo pri vebanju v naravi. Gorenjci so nam lani pokazali pot, podjimo za njimi. Osmujmo povsod smučarske odseke, pripravimo na letnih telovadiščih drsališča in skušamo splošno vsemu našemu zimske mu delu dodati kolikor mogoče kretanja v prosti naravi. Interno v društvih pa vladaj beseda sokolskega prosvetarja, ki naj vedno znova utrjuje vrste članstva, naraščaja in deca v sokolski veri in udanosti; vladaj v telovadnici beseda brata načelnika, da bo zagotovil že takorekoč pozimi naš prihodnji javni nastop prihodnje leto, da bo dobro izpadla akademija na dan ujedinenja Caka nas vespovsod mnogo dela, zato kar krepko primimo vsi in vse, da bo tudi v redu izvršeno. Naj ne bo med nami omahljivca! Prehod v jesensko delo bodo izvršeni polagoma, toda v popolni aktivnosti.

Na beograjskem vsesokolskem zletu bo med drugimi tudi posebni nastop dijaštva srednjih šol, kar je ministrstvo prosvete že odobrilo. Predpriprave vodi v tej smeri. Zveza telovadnih učiteljev v Jugoslaviji, kot zastopnik ministrstva v zletni odbor pa je bil imenovan dr. Miroslav Vojnovič, referent za telesno vzgojo in podnačelnik JSS. Zlet bo trajal najbrž dva dni in bo obsegal tekmo v prosti telovadbi, dalje posameznikov in vrst ter v plavanju.

Sokolsko društvo Vel. Lašče priredi 1. septembra ob vsakem vremenu na letnem telovadišču poleg Sokolskega doma svojo javno telovadbo, na katero vlnudno vabi. Zveze ugodne z avtobusi in vlaki v vseh smereh.

1108

Kupim
jabolka za mošt in
hruške tepke za mošt

Pomudbe na: Poštni predal 221, Ljubljana.

Nabava električnega materijala.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 16. septembra 1929:

460 m kabljev za slabi tok,
900 kmd. pritrdilnih spojk,
50 kmd. uvodnih izolatorjev,
20 kmd. uvodnih zaščitnih telefon
skih naprav,
300 kmd. izolatorjev z oporami,
5000 m silicijem bronove žice.

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani Direkciji. Ponudbo je kolkovati s 5.— Din in jo predložiti najkasneje do 16. septembra 1929 dopoldne.

Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, št. 8419, II. 10 98

Ne premissijte

če potrebujete
občelo, ampak za-
stevajte se danes
od veletrgovine
Sternecki
nove vzorce, kjer
boste našli ogromno
izbiro stlača.
Seveda in kam-
garna za moške
obleke, krasnega
in modernega bla-
ga za damske plašče, svile, žamet, par-
honta, platca in razne druge manufakture
za obleke in perilo. - Naročila čez 500 Din
pošljava se prosto poštne. Novi ilustrirani
cenik z več tisoč slikami se pošlje vsakemu
zastojni in prostu.

VELETRGOVINA R. STERNECKI
Celle šte 20 — Slovenija

187

Mladost, svežost, lepota! CREME DARUVARY

Najbolji dovršen proizvod moderne in znanstvene kozmetike. Kar po prvi uporabi postane koža sveža, mehka in fina, odstrani vsa nečistost, mozolje, spuščanje, pege, rdečico nosu in drugo. Na zahtevo smo razposlali okoli 30.000 poskušnih puščic ter na temelju tega prejel mnogo priznanj in nad 20.000 naročil. Ne verujte nikomur, ampak zahtevajte brezplačno poskusno puščico, da se prepričate. Pošljemo Vam jo brezplačno, ako nam pošljete za stroške v znamkah Din 2.—. Originalne trioglate puščice dobite po ceni od Din 15.— v vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto pošljite 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

»Češnje so letos dobro obrodile! Za zimo jih ohranite najbolje v WECK-ovih čašah za vkuhanje.

Weck

Tovarniška zaloga za celo državo pri tv. Fructus, Ljubljana, Kerkov trg 10-1. Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard. Celje: Jos. Jagodič. Zahtevajte cenik! Na velesejmu paviljon H 456.

Ocarinjenje

Vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meniju deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

TVORNICA KEM. IN OIL. BARVILAKOVIRNEGA INŠTERK. DRUŠTA Z.O.Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKE COPICI
TERPENTIN FIRNEZ
STROJNO OIL SOLSKE BARVE
UMETNIŠKE BARVE PRASNO OIL
PRODAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA
POLEGTRGOVINA SCHNEIDER & VEROVŠEK
PRVOVRSTNI MATERIAL-NIZKE CENE!!

Vsakovrstne trgovske knjige, štrance, mape, noteze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
NA DEBELO - - - NA DROBNO

Anton Janežič
LJUBLJANA Florjanska ul. 14

Knjigoveznica in črtnalnica trgovskih knjig

Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši v opremljenosti
šivalni stroji in kolesa
„Gritzner“ in „Adler“
za dom obrt in industrijo le pri

JOS. PETELINC
Ljubljana

poleg Prešernovega spomenika ob vodi
Pouk voženje brezplačen
Večletna garancija
Zahtevajte ponudbo

„Spectrum“ d.d.
tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII.

Celovška cesta 81. Tel. 2343

Zagreb, Osijek, — Središnica: Zagreb.
Zrcalno steklo, portatno steklo, mašinsko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstevanje v med. — Fina — navadna ogledala.

82

Tkanine za ženske ogrtače

Angleško desinirana tkanina za ženske ogrtače v raznih barvah, širina 140 cm, m 65 Din

Angleško desinirana tkanina za ženske ogrtače v raznih barvah, širina 140 cm, m 70 Din

Angleško desinirana tkanina v modernih barvah, širina 140 cm, m 80 Din

Angleško desinirana tkanina za ogrtače v okusnih barvah, širina 140 cm, m 82 Din

Volnena tkanina za ženske ogrtače v drobno kariranih prešanih deseni, širina 140 cm, m 96 Din

Angleška volnena tkanina za ženske ogrtače v modernih barvah, širina 140 cm, m 105 Din

Čista velur volna v vseh barvah, enobarvna ali prešana, širina 140 cm, m 120 Din

Otoman rips, čista volna za ogrtače v črni in modri barvi, širina 140 cm, m 140 Din

Najfinejša angleška tkanina za ženske ogrtače iz čiste volne v okusnih deseni, širina 140 cm, m 190 Din

10.397

Te nove tkanine za jesen najdete v največji izbiri, a cene Vam bodo dokazale, da zaslužimo Vaše polno zaupanje!

Kastner, Ofner, Zagreb

V provinco razpošiljamo, nudeči odjemalcem vsako sigurnost. Pošljemo na zahtevo brezplačne vzorce gornjih tkanin. Pošiljke počeni od 250.— Din pošiljamo franko.

Posetnikom velesejma

10433 se priporoča

staroznana slaščičarna

T. Novotny

Gospodstvska cesta 2

Vedno sveže pecivo, sladoled, ledena kava, malinovci, limonada, likerji itd. itd.

Prosimo za obilen obisk!

Pozor peki!

Predno kupite električni stroj za mešanje testa, oglejte si naš proizvod v pekarni pri:

g. J. Sašek, Šiška, Celovška cesta 62.

Stroj za izdelavo kajzeric v pekarni:

g. V. Žužeka, Škofja Loka.

Njih solidna, čvrsta in natančna konstrukcija jamči za dolgoletno brezhibno uporabo. Potrebne informacije dajo iz prijaznosti gori navedeni.

Severočeská vozovka a strojirna společnost s. r. o. v České Lipé.

KLAVIRJI!!

Predno kupite klavir, si oglejte mojo bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo, brez vsakega pribitka ali vračunanja kakršnihkoli obresti. Izposojevalnica! **WARBINEK**, Ljubljana, Gregorčičeva 5 (v bližini Glasbene Maticе). 10406

Solidna postrežba! — Zahtevajte ponudbo!

Zvonarnia in livarna, St. Vid nad Ljubljano

Zvonovi za cerkve iz zajamčeno prvovrstne bronovine v akordnem skladu in v vseh velikostih. Odlikujejo se po izredno lepem, čistem in močnem donečem glasu. Mnogobrojna priznanja na razpolago. 49-a

Kovinolivarna - Železolivarna

Vlivanje odlitkov po vzorcu, modelih ali načrtu iz litega železa, bakra, fosforne in strojne kompozicije, rdeče litine, medenine, aluminija, cinka, svinca in drugih kovin — surovo lito ali po želji obdelane. Odlitki za ležaje, vagonete, peči, štandnike, spominske plošče, telovadno orodje, avtomobile, za vse industrijske ter obrtne svrhe v najboljši in zajamčeni kvaliteti.

Konkurenčne cene! — Hitra in točna postrežba!

Učenca

za trgovino mešanega blaga v Ljubljani, ob lastni oskrbi

takoj sprejemem.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poštenost 112«. 10373a

Dobroznana izdelovalnica in razpošiljalnica

I. Rozman, Ljubljana, Sv. Petra c. 85

priporoča prvovrstne pristne

kranjske klobase

lastnega izdelka na malo in veliko. 10379

Pisarniške potrebščine

Ogljeni papir Voščeni in kožni papir Zvitki za blagajne
Barvni trakovi Sesalni papir Zvitki za hektograf
Strojniški papir Barva za vse aparate Vezniki, preluknjači
Lud. Barača, Ljubljana, Šelenburžova ulica št. 6
Točna postrežba! Telefon 2980 Nizke cene!

Pletenine

lastni izdelki, po meri najskrbnejša izdelava.

Vedno bogata zaloga modernih vzorcev

Cene nizke!

NOGAVICE

dobre in trepežne od Din 17.— dalje.

K RAVATE 10376

v najefektnostih barvah in drugo modno blago priporoča

Razstava na Velesejmu paviljon II.

F. & M. ROZMAN, LJUBLJANA

Židovska ulica 7.

Halo! Pozor!

Najboljša brezalkoholna pijača je

Original Sanitas

Dobi se v vseh gostilnah in restavracijah. Izdeluje: I. slovenska tovarna mineralnih voda, Slomškova ul. 27.

PEČ FIREPLACE-RADIONA

zračno cirkulirana peč, prihrani 50% kuiva, ogreva 3-8 sob

American Commercial Agency, Maribor

ZAHVALA.

Ob težki izgubi ljubljene soproga, skrbnega očeta, zeta, brata, svaka in strica, gospoda

Milana Jenčiča

posestnika in tovarnarja

se najtopleje zahvalujemo častiti duhovščini za tolažila in spremstvo rajnega, bratom Sokolom za častno stražo ob krsti in obilno udeležbo, domačim pevcem za ganljive žalostinke pred domom žalosti, v cerkvi in pred odprtim grobom, bratu starosti domžalskega Sokola za v srce segajoč poslovilni govor, mengeški godbi za tuborne žalostinke na pokojnikovih zadnji poti, mengeškemu gailcem za častno udeležbo, ravnateljstvu pivovarne „Union“ v Ljubljani in upravitelstvu rudnika v Črni za številno spremstvo in vsem darovalcem tako lepih in številnih vencev.

Vsem Vam, ki s'e nas v teh težkih dneh tolažili in vsem Vam, ki ste blagega pokojnika poznali, ljubili in ga v tako ogromnem številu spremili na njegov zadnji dom počitka: tisočera hvala!

Mengeš 31. avgusta 1929.

10918a **Žaluoja rodbina Jenčičeva in ostali sorodniki.**

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje dobavo 10438

55 m gumiljevih tepihov.

Ponudbe je kolkovati s 5.— Din. — Pismena pogodba se vrši, dne 23. septembra ob 11. uri. Natančnejši pogoji se dobijo pri podpisani.

Iz pisarne direkcije drž. rudnika Velenje, šte. 8454.

Pleša

in izpadanje las je največja nevarnost za staro in mlado. — V 24 urah sestavimo izpadanje las za vedno, odpravimo vse prhljaj, srboč, braste in neenake »ESPARCETTE« od dr. Dorraine & Cie., Pariz. — Lase bodo oskravljene in sopot bujno rastle. Za uspeh garantiramo. — Garnitura stane 60 Din. CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Jurčičeva 8. Zahtevajte takoj brezplačno ilustrirano prospekt!

ISOL izborna učinkujoče in najzanesljivejša sredstvo za izolacijo zidovja proti vagi in vodnemu pritisku, za izsušitev vlažnih sten, tal i. t. d. — Dobiva se v trgovinah z materialnim blagom, barvami, železnino i. t. d.

Glavna zaloga za Jugoslavijo:
Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Obleke kemično čisti

najcenejše in najboljše I. gorenjska higijena pralnica, svetlokalnica in kemično čiščenje oblek.

10377

Franjo Potočnik, Kranj.

Kameninaste cevi

dobavlja vsako množino „**MATERIJAL**“ dr. z o. z.
Ljubljana, Dunajska c. 36. Tel. 27-16

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinišnega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trvdki

Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6 I.
Brezplačen pouk 15-letne garancije
Telefon št. 980.

American Heating

Telefon 2580

je najpopolnejša trajno goreča peč sedanjosti. Največji prihranek na kurivu, nepretrgani ogenj skozi celo zimo.

Zastopstvo: „**TEHNA**“ družba
Ljubljana, Mestni trg 25.

10928

F. JELENC

pri dež. sodišču v Ljubljani zaprišežen **SODNI TOLMAČ** za nemški, francoski, angleški, italijanski in ogrski jezik,
Beethovnova ul. 2 **LJUBLJANA** Tel. 25-86

PREVODI in POUK;
trgovska, tehnična in vsa druga korespondenca
V VSEH JEZIKIH.
Naloge od drugod izvršujem z obratno pošto.

Na dr. Krekovi meščansko gospodinjiski šoli v Zg. Šiški pri Ljubljani

se prične novo šolsko leto 1929/30, dne **1. oktobra**. Sprejemajo se notranji, ki plačajo Din 1000.— mesečno, in zunanji Din 650.— mesečno. Prospekti na razpolago. 10927

Razstava pohištva!

od 1. do 4. septembra 1929

Ves dan otvorjeno!

V najmodernejšem slogu bodo razstavljene spalnice, jedilnice, salon in soba za gospode v umetniško mizararski delavnici

Stefan Koter, Maribor,
Mlinska ulica šte. 29

Prost ogled!

10434

Prost ogled!

KUHINJSKO POSODO emailirano in aluminijasto
PORCELAN - STERLENIHO - VSE GOSPODINJSKE IN GOSPODARSKÉ POTREBČINE
OKOVJE za vse gospodarske in industrijske panoge
PLOČEVINO - VSO ŽELEZNINO - NOSILKE
CEMENT - ŽELEZJE IN PRVOVRSTNE ČESKE
PLOČICE ZA STEDILNIKE IN KOPALNICE
KOMPLETNE KOPALNICE IN STRANILA

najceneje pri

10374

B. ŽILIČ * LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 11 - POLEG „FIGOVČA“

OGLEDJTE SI RAZSTAVO NA VELESEJMU PAVILJON „F“
NA DEBELO! NA DROBNO!

Se li sami brižete?

Potem samo z originalno

To rezilo je nenadkriljivo, kajti je nedosegljiva britviča, izdelana iz svetovno znanega

KAYSER-ELLISON-SHEFFIELD srebrnega jekla,

Zato brezprimerna kakovost, ki omogoča, da tudi po osemkratni uporabi popolnoma dovršeno brije. Le ne biti preveč konservativni! Ne zoperstavljajte se napredku tehnike! Na vsak način napravite poskus z »BEN-HUR«-britvico! Dobij se v vseh prodajalnah, katerim je na tem, da svoje odjemalce kar najbolje postrežejo.

Preprodajalci naj se obrnejo na:

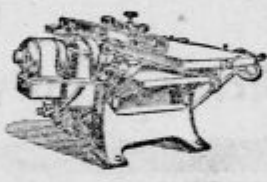
Gustav Husser & sin Transllager, Wien VII, Richtergerasse 10.

185-2

Opalograph

razmnoževalec z varstveno znamko »Globus«, kakor tudi potrebščine dobite edinele pri

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6
Telefon 2980 Pazite na varstveno znamko! Vse drugo potvorba!

Najboljši nemški izdelek.

3 leta kredita!

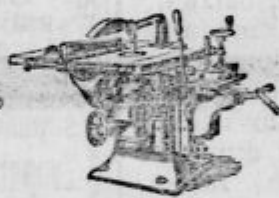
Vse vrste posameznih in univerz. strojev za mizarstvo, kolarstvo in žage z obratom za jermenje in vzdaniimi elektromotorji. Kroglična ležišča.

Dobavljajo:

WELKER WERKE, J. WACHSTEIN

WIEN X/6, Laxenburgerstrasse 14

Poset jugoslovenskih zastopnikov brezplačen!

Najboljši nemški izdelek.

RADIOTEHNIKA TONE POLJSK

Zobni atelje Franjo Radovan

nasproti Velesajmu 10371a
zopet redno odprt.

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola

I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova c. št. 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. — Prihodnji redni tečaj prične 1. septembra. Podučujem tudi privatno. 10194

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

183

Aleksandrovo na Krku.

Dobro znani restavrant »Triglav« na sami morski obali ob pristanišču se priporoča cenj. kopalcem. — Dobra in obilna hrana. Domača vina itd. Cenj. učitelstvu in drugim drž. uradnikom znaten popust! — Popolna dnevna oskrba Din 55.—. — Ne zamudite priložnosti! 8067-a Lastnik: **FRANOLIČ**

Gg. oficirji!

Naznanilo.

Sl. občinstvo!

Slav. občinstvu vljudo naznanjam, da je podpisani Anton Vrbinc, bivši poslovodja krojaške delavnice filiale oficirske zadruge v Ljubljani otvoril svojo **KROJAŠKO DELAVNICO** v Holcapflovej ulici št. 19, za Leoniščem.

Gg. oficirjem in slav. občinstvu jamčim za prvovrstno izdelavo ter zagotavljam, da bodo cenjeni naročniki popolnoma zadovoljni z mojim delom kakor tudi s cenami. Sprejemajo se tudi popravila. Imel bom vsakovrstno blago na zalogi.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

Anton Vrbinc, krojaški atelje
Ljubljana, Holcapflove ulica šte. 19.

Za časa velesajma v Ljubljani

najdete največjo zalogo vsakovrstnih strojev in orodja, to so izdelki iz priznane prvovrstnih tu- in izozemskih tovarn, le pri trvdki!

Schneider & Verovšek

veletrgovina z železnino, vsakovrstnimi stroji in orodjem v Ljubljani

Razstava v paviljonu »G«. — Stalna zaloga na Dunajski cesti št. 16 se Vam ravno tako priporoča za nakup vsakovrstne železnine, kakor: kuhinjske posode, okovja, peči itd. itd. Ne zamudite prilike, si ogledati tudi tukaj izložena okna in bogato zalogo! 10366

Korespondenčni oddelek

industrijskega podjetja

išče mlado, neoženjeno moč

s perfektnim znanjem jezikov. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo referenc na oglasni oddelek »Jutra« pod »Jugoslovanski državljani 92«. 10401

GRAMOFONE

samo svetovnih tvornic — Kolosalna zaloga električno posnetih umetniških

gramofonskih plošč

Slovenski šlagerji

in posnetki iz življenja Slovencev na prodaj edino pri nas

„Gramofon“ A. Rasberger

Ljubljana, Miklošičeva cesta 34.

Telefon 3383. — Palača Poko'ninskega zavoda v neposredni bližini glavnega kolodvora. 10922

Michel Zévaod

214

V kremolih inkvizicije

Zgodovinski roman

»Nisem hotel, da bi ti poginjal« je dihnil Chico. »S tem se nisem mogel sprijazniti... ne, nisem se mogel...«

»Rajši si hotel sam umreti?... In kaj bi bilo z menoj, hudobnež?... Mar ne bi bila tudi jaz umrla, če...«

Beseda ji je zastala na ustnicah; zardela je še bolj nego pravkar in iznova skrila glavo med dlani. In to, da ji je zmanjkalo poguma, na bi bila dokončala svoj stavek, je bilo usodno. Zakaj Chico je žalostno zmaljal z glavo in v mislih dodal: »... če bi bil on umrl.« V bolestnem in vendar ljubeče vdanem pogledu, s katerim se je ozrl v Pardaillana, je bila ta misel toli jasno izražena, da se je vitez utogotil in nehote kriknil:

»Tepec!...«

Chico, ki ni razumel ne vzklika ne očitne jeze svojega velikega prijatelja, ga je prestrašeno pogledal...

XX.

Bib — Alzar

Pardaillan je čutil, da se utegne položiti raztegniti v neskončnost, ne da bi prišlo do zaželenega razpletka. Nič več ni smel izgubljati časa, zakaj opravek ga je čakalo še obilo in tudi na počitek je bilo treba misliti.

Zato je do nadaljnjega opustil svoje namene z navdušenimi zaljubljenecema in prešel njuno zadrego s tem, da je vzkliknil:

»Smrti mi bože, zala Juana, pozabili ste, da se mi meša od lakote in žeje in da od zaspanosti komaj stojim. Brž prinesite dva krožnika, za mojega prijatelja Chica in zame. In nikar mi ne varčujte z jedjo in pijačo!«

»Oh, Bože moj!« Juana je skočila pokoncu. »Res sem bila prestala misliti na to, da niste že štirinajst dni ničesar zaužili!«

Z vneto dobro gospodinjico, ki je bila vedno živa v njej, je neutegoma odhitela. Razgovor s Chicom je ni popolnoma zadovoljil, a vendar ji je srce prekipelo radosti, ker je bila po njegovih besedah izprevidela, da je še vedno njegova oboževanka, edina, ki jo je kdaj ljubil v svojem življenju, in edina, ki jo bo ljubil do poslednjega diha.

In Pardaillan, ki se je očetovsko smehljajal za njo, jo je slišal, kako je z radostnim glasom klicala: »Barbara, Brigida, brž pognite mizo v moji sobici, slovesno jo pognite! Lavra, skoči v klet in prinesi naročje steklenic, najboljših in najstarejših. In tudi ti se zgani, Izabela, zakolji nekaj debelih kokoši, oskubi jih in jih zanesi k mojemu očetu!«

Očetu, ki je ves v beli obleki gospodaril v kuhinji sredi svojih vajencev in pomočnikov, pa je viknila: Brž očka, loti se dela in pripravi imeniten obed, kakor da se je napovedal sam Espinosa!

In Manuelov glas se je z nežno osornostjo odzval:

»Ej, dekletce, kakšnega slavnega gosta pa dobimo? Menda se mi kak prestolonaslednik ustavi pri nas?«

»Se veš, dragi očka: gospod de Pardaillan se je vrnil!«

Zmagoslavje in občudovanje, ki sta odmevali v teh preprostih besedah, sta bili zgovornejši od vseh besed. In očitno ni bila ona edina tako navdušena, zakaj vrli Manuel je takoj zapustil svoje kraljestvo in hitel k odličnemu gostu, da se mu pokloni.

Pardaillan ni vedel, da ga je njegov hrabri nastop pri bikoborbi in mojstrski način, kako je bil zabodel bika, proslavil med sevilijskim ljudstvom.

Vsi so videli, kako je izpostavil svoje življenje, da reši Rdečebračca, čeprav mu ni bilo znano, da ga Barbaloja smrtno sovraži. Videli so tudi, kako je bil prijet in kotiko vojniki so morali poslati nadenj, da so ga ukrotili.

Razen tega so tudi šepetali, da si je nakopal kraljevo sovraštvo, s tem, ker se je odločno postavil za ogroženega Torera. A Torero

Letalski pribočnik polkovnika Ch. Lindbergha je soisal letalski kriminalni in ljubavni roman

Gusar v oblakih

Drzni letalec Donald E. Keyhoe je spisal po svojih bogatih izkuštvih prvi veleznimivi roman o skrivnostnih zločinih v zraku, ki prične te dni izhajati v »Jutru« pod naslovom:

Gusar v oblakih

Polkovnik Lindbergh je priznal Keyhoejevo izredno spretnost in neustrašnost s tem, da si ga je izbral za pribočnika na svojem velikem poletu po vsej Ameriki. Zmagalec Atlantika je tako izkazal Keyhoeju visoko čast, za katero se je ta oddolžil m. dr. tudi s tem, da je spisal »GUSARJA V OBLAKIH«. Keyhoe ni samo pionir v zavojevanju zraka, tej najnovejši veliki prigodi sveta, ampak tudi prvi, ki je poklican, da spiše povest o skrivnostih višav.

Letalski pribočnik polkovnika Lindbergha je napisal briljantno, velenapeto zgodbo, polno romantike, skrivnosti, požrtvovalnosti in groze. Ne zamudite užitka, ki vam ga obeta že prvo nadaljevanje

Gusar v oblakih

je bil mafik vseh Sevilijscev in vesoljne Andaluzije.

Vse to je bilo vzrok, da sta se plemstvo in preprosto ljudstvo kar kosali v občudovanju do Pardaillana. Vzlic temu občudovanju pa ni bilo med dvorjanički nikogar, ki se ne bi bil štel srečnega, da mu je mogel skočiti za vrat. A prav tako bi bilo med ljudstvom in meščanstvom težko dobiti le enega človeka, ki ne bi bil ponosen, da se je mogel dati zanj razsekati na kose.

Med tem, ko sta stara Barbara in služkinja Brigida pogrinjali mizo, kakor jima je bila Juana naročila, je moral Pardaillan poslušati poklone, ki so vrli očetu Manuelu iz srca. Nato se je gostilničar jadrno vrnil v kuhinjo, prisezaje gospodu de Pardaillanu, da mu postreže z večerjo, kakršne niti na Francoskem niso vsakdanje.

Naposled je bilo vse pripravljeno: jedila in vina so stala na mizi in Juana je jela živahno in okretno streči gostoma, kakor je bil zaželel Pardaillan.

Manuelova večerja morda ni bila tista brezprimerna mojstrovina, ki jo je bil napovedal, a vina so bila prava in častitljivih let, testenci slastni in okusni in sadje sladko, da bi se bili še angeljci obilovali za njim. In Pardaillan, ki je popravil v svojem burnem življenju že nekatero obloženo mizo, je bil z nocojšnjim pogoščeni nad vse zadovoljen.

Med tem, ko je zalagal in zalival ter pazil na Chica, da je vselej tudi on dobil svoj del, je neprestano mislil na to, kar mu je bilo še storiti in neutrudno izpraševal možička, ki mu je kratko, toda razumno in točno odgovarjal.

Tako se je zvedelo, da je bil Chico našel polnovlastnico, ki jo je zdaj vrnil Pardaillanu; povedal mu je, da jo je hotel izpisati, priti z njo v samostan in zahtevati njegovo takojšnje osvobodjenje. Na žalost je vedel, da on ne more nastopiti s trditvijo, da je prišla taka listina pravim potom v njegove roke. Zato je jel misliti na dona Cesarja. Toda Toreru se ni bilo moči približati. Vse, kar je dognal, je bilo to, da so ga ponoči prepeljali iz njegovega prvega skrivališča v hišo med cipresami. Takoj je zamislil načrt, kako bi rešil Torera in se potem skupno z njim lotil vitezove osvoboditve.

S tem, da so ga bili spravili v hišo, katero je poznal do zadnjega kottička, je bil njegov posel zelo olajšan. A kdo popiše njegovo razočaranje, ko je pretaknil podzemeljske rove, ne da bi v njih našel vitezovega prijatelja.

Pomislil je, da utegne biti jetnik zaprt na vrhu, v stanovanjskih prostorih. Ni se bal, da ne bi mogel prodreti vanje; a vedel je tudi, da zaradi množice stražarjev in služabnikov ne more biti govora o kakem presenečenju. Treba bi bilo rabiti silo in k temu sredstvu se on, ki je bil šibak in mačen, ni mogel zateči. V svojem obupu se je spomnil na dona Cervantesa.

Na žalost je bil Cervantes uradnik indijske vlade, ki ga je bila kakor nalašč prav tiste dni poslala v Cadix, tako da ga je Chico zaman iskal.

Šolski teden

priredi

od 1. do 20. septembra

veletrgovina z manufakturo

J. Grobelnik
Ljubljana, Mestni trg 22

Za svojo deco si nabavite vse potrebno ob ačilo za jesen po sledečih cenah:

Za dečke!

Sukno za obleke . . . od Din 55— d. lje
„ „ površnice „ „ 70— „

Blago za srajce

Flanela od Din 11— meter
Cetir „ „ 11— „
Oksford „ „ 13— „

Belo blago

Šifon II. od Din 7-90 meter
Tkanina II. „ 9-50 „
Šifon I. „ 12— „
Tkanina I. „ 14— „

Za deklice!

Blago voln za obleke . . . od Din 28— met.
Praini žamet 35— „
Blago za plašče 65— „

Barhenti

Velour od Din 9— met.
Snrl „ 1— „
Cvratni „ 14— „

Clot za predpasnike

120 cm od Din 18-50 met.
130 cm „ 24— „
140 cm „ 29— „

Ostanki pol cene!

Zahtevajte v vseh trgovinah samo:
Jugobanat-patent-moko
ker boste potem
s svojim pecivom zadovoljni!

FIGOL
APOTEKA
DE SEMELIC
DUBROVNIK 2

Pod južnim solncem

raše zdravilno zelišče, iz katerega se izdeluje poznana zdravilna specialiteta FIGOL eliksir. FIGOL je sigurno in preizkušeno sredstvo pri motnji vseh prebavnih organov, t. j. želodca in čreves, ter z njimi v zvezi pri boleznih letar in ledvic, glavobolu, nespanju in hemeroidih. FIGOL proizvaja in razpóšlja po poštne povzetju.

Iekarna dr. SEMELIC, DUBROVNIK.

Cena 3 steklenicam 105 Din; 6 steklenicam 245 Din; poskusni steklenici 40 Din. Zahtevajte na ogled prospekte, mnogobrojne zahvalnice in priznanja o FIGOLU.

Lepota n mladost

POVOJI IZ GUME so postali v našoj kozmetiki od jako velike važnosti ker se je pokazalo da so za dovrneno nego tena od neprenehljive vrednosti. Rezultati so naravnost fantastični ter radi tega vsi svetovni instituti za nego lepote na ta način dosežejo velike uspehe.

PAPILLON POVOJ št. 1 nam služi za odstranitev nabuhlih in namreže nih očiščanjov — Din 80

POVOJ ZA ELI odstranja popolnoma vse gube na čelu Din 60

PAPILLON št. II odstranja namršeno kožo pod očmi in na slepotnicah — Din 70

MASKA za čeli obras odstranja gube iz celice, obrasa. Obras postane pet gladak čist in bel, s kožo negovito in elastično. Uspeh se izrazí redno — Din 155

POVOJ ZA PODBRADOK odstranja dvojni podbradek kakor tudi vse gube in sarve na vratu in podbradu. Pravilna tehnika izgine 80 Din

PROK STOJECA UŠESA kverjijo vsa kuga, a najbolj otroke. S povojem iz gume za ušesa se oga noravnavajo v normalni položaj — Din 80

LAIT »ODALISQUES« POUR LES MUSCLES iz naj tragočnejšega biološkega olja za hranitev in krepitev obraza ter ga popolno odstranjvanje gub in namršeno kožo — Din 74

LAIT DE BEAUTE »IRIS« za odpravljanje gub — Natančno mišice ter je najboljšje sredstvo za popolno očiščenje obraza — Din 80

»MULZIE« ZA POLEPSAVANJE OBRASA — Mnogo iskana in neprenehljiva biološka sredstva za očiščanje obraza. Neizmisljiva za tane z neštene tem po stravnihkih svetlo, priporočena. Ker od pravih vso desnogo in pomladi obraz. Enulizija očiščena ali od kumar — Din 50 Enulizija od vrtni »Lindbergh« 40stela 70 Din

CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb Jurčičeva 8. Zahtevajte brezplačne ilustracije, cenike!

Peči sis'ema „Luc“

vseh velikosti izdeluje tvrdka Srebotnjak & Go. ob. Ljubljana Puharjeva ulica št. 3. Prevzemajo tudi v popravilo in presidavo vsakovrstne got. navedene peč in jih izvršuje strokovnjaški in po najnižjih cenah brez konkurence. 128-a

LOK M BILE
AGSMANN I STOK DER CANNSTATT
JARMENIKI
GEBR. LINCK OBERKIRCH
MOTORJI na sesaln
olin Diesel
MAG ZAGREB, VLASKI
Ul. 93

Bazar
S. Sunc
Ljubljana

Vodnikov trg št. 5

Nudi najceneje v veliki izbiri novo došlo blago. Ugodna prilika za nakup. Samo po 8 in 12 Din. 10387

Pozor
ženini in neveste!
ZIMNICE

(matrace), posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane, in tapetneške izdelke tudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7.

Miros Bvc
knjigovoznja in kartonaza v Ljubljani
Sv. Petrá c. 7.
ee priporočila za vsa v stroko spadajoča dela
10391

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše pri stari, priznani tvrdki

H. SUTTNER,

Ljubljana, Prešernova ulica 4, poleg frančiškanske cerkve.

Največja in najsolidnejša razpošiljalnica. Razpošilja v vse kraje tu in inozemstva.

Zahtevajte brezplačni cenik

H. SUTTNER, Ljubljana 4.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švicí, znamk

IKO. OMIKO, AXO

China srebrno ješilno orodje s 50-etno pismeno tovarniško garancijo.

Simmeringer

tovarniška d. d. za gradnjo strojev in vagonov

WIEN, XI., Hauptstr. 38—40

Oddelek: PARNE NAPRAVE

»Hanomag« strmocevni in

»Königsfelder počevnocevni

Visokotlačni kotli

Ekonomizerji, kurilne naprave na premikalne rešetke

Kurilne naprave za premočgovni prah lastnega sistema

Parne turbine

Parni stroji

za vse svrhe

ČEŠKOSLOVAŠKI ZAVOD

brnska-kralovska-poleška tovarniška d. d. za gradnjo strojev in vagonov
BRNO KÖNIGSFELD Č.S.R.

Zastopstvo: Inženirska pisarna Julius Breitwieser, Zagreb, Frankopanska 8.

Čene našim očlasom:

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo
informacijo tičečo **2 Din** sicer ne bo
se malih oglasov naj priloži v znamkah **2 Din** prejel odgovora!

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovske in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Številka čekovnega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani, 11842.

Motor

Kolesa

Moško kolo
rano, prodam. Na-
v oglašenem oddelku
29185

Moško kolo
r naprejšnjemu mešurju
o, dobro ohranjeno,

Vozovi

Eno, prodaja Tornje,
ana 7, Gasilska c. 18
led vsaki dan med
19. uro. 29286

rednote

blacila

...ska črna obleka
...inejšega blaga, skoro
...oma nova ugodno na-
... Naslov v oglasnem
...u »Jutrac«, 29103

amske čevlje
prodajamo po zelo
ceni v ponedeljek, to-
sredo, 2., 3., 4. t. m.
turni in komisiji
i v Ljubljani, Šta-
ka ulica 7. 20371

Nekaj oblek
 rabljenih in 2 plašča
 podoben od 18—20 let
 . Pojasnila daje hiš-
 Gledališki ulici 10,
 ličeje. 29240

ohišťvo

za spane in jedilne kuhinjo itd. iz vsega tega dolgoročne do trinosečne in tedenske obroke vaakomur, slavcem. Pošljite naslov na oglašni Jutra pod št. 456 vam pošljemo takoj

ino kredenco
malneco iz orehovega
drugo pohištvo, ba-
kurjavo, kokoši in
Nonnentauben) pro-
di selitve. Šiška 117,
nice druga ulica.

roška postelja
iz javorjevega lesa,
litve poceni naprodaj
v oglasnem oddelku
29047

pohištva
prodam. Ravnskarjeva
29153

ro pohištvo
liji, nočno omarice,
e za obleko, umival-
drugo prodam. Kup-
se jemlje z garancijo

Novsko opravo
ufakturo in špecerije
ma novo takoj pro-
a ogled v Gregorčo-
stelu v Mengäu.

Halot
Pohištvo
jedilnice, kuhinje
a lesa, nabavite naj-
potom malih obro-
postavimo franko na
postajo. Zahtevajte
zastopnika. Pošljite

Suprim
elektromotor

dobro ohranjen —
rabljeno
salno mizo
in dobro ohranjen
salni stroj
po 300 litrov in
salno tehniko
Ponudbe na ogled.

2021

Anton BOŽIČ - manufaktura in konfekcija - KRANJ

Zahvaljujem se svojim cenj. odjemalcem za njih dosedanje naklonjenost in jih najljubše vabim, da si ogledajo mojo

bogato izbiro jesenskega in zimskega manufakturnega blaga.

Posebej še opozarjam cenjene odjemalce na moje izdelane

štofaste moške obleke po Din 290.—

Poset v moji trgovini — za nakup neobvezen!

Nizke cene! — — Solidna postrežba!

Majhen dobiček, velik promet!
to je moje geslo!

Za obilen obisk se priporoča

10435

Anton Božič.

Karol Sitar
tapetnik, Wolfova 12

preje večletni pomočnik
g. Josip SLUGA 10924-a

se priporoča za mnogobrojna naročila. — Otolane od 550.— Din, afrik-modroci od 280.— Din naprej samo po naročilu. Popravila po najnižjih cenah. — Najsolidnejša postrežba.

Za časa
velesejma

10920-a

Modni salon

MARIJA GÖTZL

boгато založo
najmodernejših
damskih jesen-
skih klobukov.

Cene globoko
znižane!

Autokaroserije

vseh vrst in modelov najboljših, najsolidnejših in najhitreje izdeluje

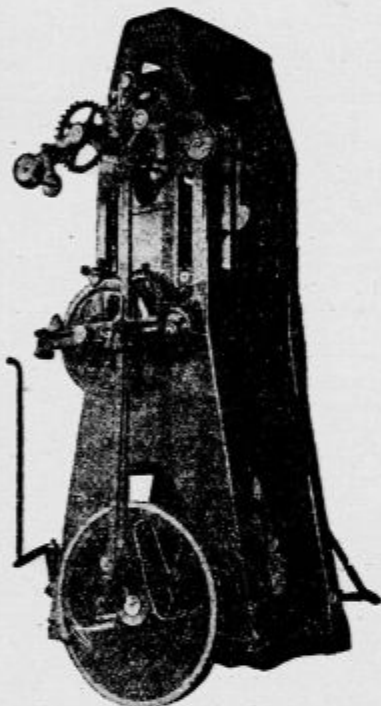
Matija Perko, Ljubljana 7,
telefon 2372

Tvornica za mizarstvo in autokaroserije. Plačilne olajšave. 10347

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. LJUBLJANA

Centrala Dunajska cesta štev. 35 — Telefon štev. 2830 in 2642 — Brzojavi: STROJ

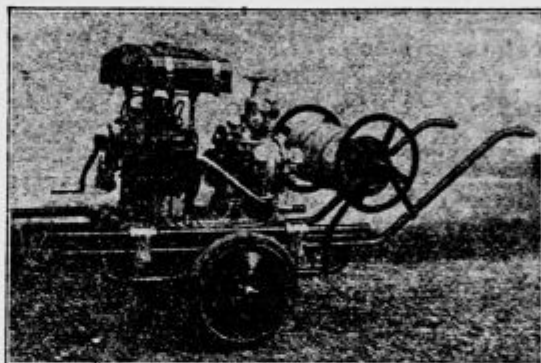

Brzo tekoči pojnojarmeniki. **Stroji za obdelavo lesa**, krožne, prečne, tračne in nihalne žage, skobelniki, poravnalniki i. t. d. na transmisjski ali električni pogon.

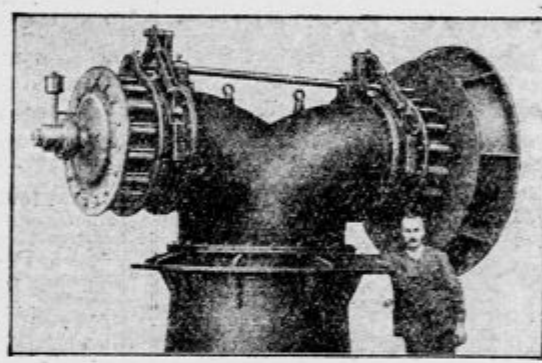
Žagina vretenca!

Transmisije,

milinske garniture,
stiskalnice za sadje,
sesalke za vodnjake.

Motorne in ročne ognjegasne brizgalne. Vse ognjegasne potrebščine. Vodne, parne in plinske **armature.**

Vodne turbine vseh sistemov, avtomat. regulatorji, vodna kolesa, turboagregate, zatvornice.

železne konstrukcije, zvonovi.

Drogerija Ivan Thür se je preselila nasproti v lastno hišo

v Mariboru, Gosposka ulica 19

10365

„EXPRESS“

družba z o. z.

Prodaja avtomobilov, motociklov, koles in njih delov, pneumatike, bencina, olja itd. — mehanična delavnica

Ljubljana, Vegova ul. 8

Telefon 27-92

„JAMES“ motocikli

10409

KOLYNOS pasta je od najboljših naših, od najcenejših najcenejša, a vseh vseh zelo ekonomična.

1 cm KOLYNOSA na suhih ščetkici zadostuje. Poskusite, pa se boste uverili, da je

KOLYNOS

najboljša pasta za zobe.

Dobí se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Brzojavka
Gradbena Ljubljana

Ljubljana
Slomškova ul. 19

Telefon 25-27

Gradbeno podjetje za vse vrste visokih zgradb, industrijske zgradbe, gospodarske zgradbe, cestne in mostne zgradbe ter vsa v gradbeno stroko spadajoča dela.

Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev.

Ali se hočete svojega

reumatizma, protina iznebiti?

Nudim Vam

zdravilno pijačo, ki razkaja sečno kislino, pospešuje izmenjavanje tvarin in izločevanje, torej ni to takozvani univerzalni ali tajni lek, ampak produkt, ki ga nudi mati narava v dobrobit trpečega človeštva.

Vsako dobi brezplačno poskušnjo!

Pišite mi takoj, nakar boste dobili od mojih, v vseh deželah se nahajajočih zastopstev popolnoma **zastonj** in franko poskušnjo skupno s pojasnilno razlago. Na ta način se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem učinku.

10935
August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalterstrasse Nr. 5 Abt. 19

Mizarska zadruga

Št. Vid nad Ljubljano r. z. z o. z.

se cenjenemu občinstvu priporoča za izdelovanje različnih mizarskih del, stavbenih in pohištvenih. Naročila se izdelujejo točno in po zelo solidnih cenah. 10381

Nudimo
naše
prvovrstne
proizvode

Malinov matični sok, konserviran
Malinov matični sok, pastiriziran
Malinova mezga (Fruchtmark)
Malinovec z raf. sladkorjem
Malinova aroma v vseh koncentracijah
Mezge (marmelade)
Malinova marmelada (Jam)
Brišnice
Marelična marmelada, svetla (Apriko-sem)
Nektar marmelada iz jabolk in malin
Jabolčna marmelada, svetla
Čespljeva marmelada (slive)
Brišnice
Soki: oranžni (orangeada) 10378
limonov (citronada)
kopinka
bezgov
sadni grogi (Punsche) različni
Esenci, dišave za slaščice in kuhinjo

Srečko Potnik in drug,
Ljubljana, Metelkova ulica štev. 13.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica
Din 50.000.000.—

Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000.—

Ostanovljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

Ostanovljena 1900.

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek Sarajevo Slovenjgradec, Split, Sibenik, Trst.

BRZOJAVNI NASLOV: BANKA LJUBLJANA.

Telefon štev. 2861, 2413,
2502 in 2503.

se priporoča za vse bančne posle.